

විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා හා ප්‍රතිපත්ති

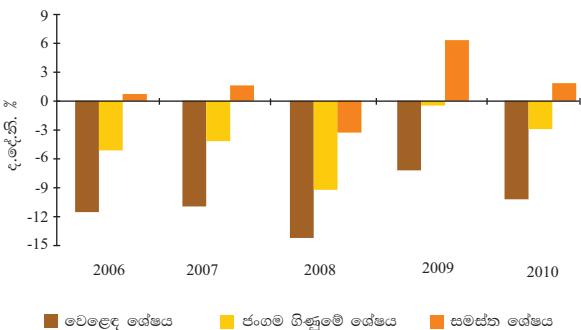
5.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

ගෝලීය ආර්ථිකය ක්‍රමිකව යථා තත්ත්වයට පත්වීම, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන් වර්ධනය වීම සහ දේශීය සාර්ව ආර්ථික පරිසරය ස්ථායීව පැවතීම තුළින් ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය ඉහළ යාම යන සියලු සාධක 2010 වසරේ දී විදේශීය අංශයේ යහපත් ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා ඉවහල් විය. විදේශීය වෙළෙඳාම, 2009 වසරේ දී දක්නට ලැබුණු දැඩි පහත වැටීමේ තත්ත්වයෙන් මිදී 2010 වසරේ දී සීඝ්‍රයෙන් යළි යථා තත්ත්වයට පත් විය. අපනයන ආදායම් මින් පෙර 2008 වසරේ දී වාර්තා වූ ඉහළ වර්ධන මට්ටම ද පසු කරමින් වාර්තාගත ඉහළම අගය කරා ළඟා වූ අතර, ගෝලීය ආර්ථිකය ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම, ආකර්ෂණීය මිල ගණන් සහ නාවික යුද අවදානම් මත ප්‍රති-රක්ෂණ ගෙවීම් ඉවත් කිරීම මේ සඳහා ඉවහල් විය. 2010 වසරේ අගෝස්තු මාසයේ සිට විශේෂ ප්‍රතිලාභ සහිත වෙළෙඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු ක්‍රමයෙන් (GSP+) ඉවත් වීමට සිදු වුවද, ප්‍රධාන අපනයන ගමනාන්තයන්ට කරනු ලැබූ අපනයනයන් හි වැඩිවීමක් දක්නට ලැබුණි. පාරිභෝගික සහ අන්තර් භාණ්ඩවල සැලකිය යුතු ඉහළ දායකත්වයෙන් වසර තුළ කරනු ලැබූ ආනයන සීඝ්‍රයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වූ අතර ආනයන බදු අඩු කිරීම්,

ඉහළ භාණ්ඩ මිල ගණන් සහ දේශීය ආර්ථිකයේ ශක්තිමත් වර්ධනය මෙමගින් පිළිබිඹු විය. ඒ අනුව, දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර ඉල්ලුම පහළ යාම නිසා තියුණු ලෙස වෙළෙඳ හිඟය සංකෝචනය වූ 2009 වසරට පසුව 2010 වසරේ දී වෙළෙඳ හිඟය පුළුල් විය. විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ 2010 වසර තුළ දී සැලකිය යුතු අයුරින් වර්ධනය වූ අතර, ප්‍රධානතම විදේශ මූල්‍ය ප්‍රභවය ලෙස අධිභව පැවතුණි. ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැති අභ්‍යන්තර ගැටුම් හේතුවෙන් දැඩි පීඩනයකට පත්ව තිබූ විදේශ ගමන් සහ සංචාරක කර්මාන්තය 2010 වසරේ දී විශිෂ්ඨ ලෙස යථා තත්ත්වයට පත් විය. ජංගම ගිණුමේ හිඟය ද.දේ.නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසර දහයේ සාමාන්‍ය අගය වන සියයට 3.5 මට්ටම හා සසඳන විට 2010 වසරේ දී එය සියයට 2.9 ක් විය.

මූල්‍ය ගිණුම වෙත ලැබුණු ඉහළ විදේශීය මූල්‍ය ප්‍රවාහවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගෙවුම් තුලනයේ සමස්ත ශේෂයෙහි සැලකිය යුතු ඉහළ අතිරික්තයක් වාර්තා විය. 2010 ජනවාරි මාසයේ දී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.) විසින් ශ්‍රී ලංකාව දිළිඳුකම අඩු කිරීම හා ආර්ථික වර්ධනය සඳහා වූ අරමුදල (PRGT) සඳහා සුදුසුකම් ලත් රටවල්

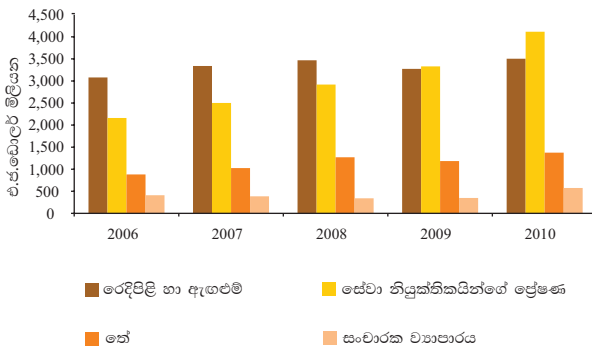
5.1 රූප සටහන **ගෙවුම් තුලනය**



ලැයිස්තුවේ සිට 'මැදි ආදායම්ලාභී' ආර්ථිකයක් පවතින රටක් ලෙස උසස් කරන ලද අතර, එමගින් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල ශක්තිමත් ලෙස පෙනී සිටීමට ශ්‍රී ලංකාවට හැකියාව ලැබුණි. ජා.මු. අරමුදලේ සම්පස්ථණය පහසුකම අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීමට හැකිවීම, ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳව විදේශීය ආයෝජකයින් තුළ පවත්නා ධනාත්මක හැඟීම් තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා විශාල වශයෙන් උපකාරී විය. තවද, ජාත්‍යන්තර ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් වන ස්වෛරීත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීම් ඉහළ නංවන ලදී. 2010 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ දී සිදුකළ තෙවන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව පෙර නිකුතුවලට සාපේක්ෂව අඩු පොලී අනුපාතිකයක් මත නිකුත් කළ අතර, ඒ සඳහා හය ගුණයකටත් වඩා වැඩි ආයෝජක ඉල්ලුමක් පැවතුණි. මෙම සතුවුදායක ප්‍රවණතාවයන් සමග රජයට සහ පෞද්ගලික අංශයට ලැබුණු දිගුකාලීන ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ හේතුවෙන්, 2010 දෙසැම්බර් අවසානයේ දී ගෙවුම් තුලනයේ සමස්ත ශේෂයෙහි එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 921 ක අතිරික්තයක් වාර්තා වූ අතර, දළ නිල සංචිත (ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ ලැබීම් රහිතව) එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6,610 ක් කරා ළඟා විය. එම සංචිත ප්‍රමාණය ආනයනික මාස 5.9 කට සමාන විය.

2010 වසරේ විනිමය අනුපාත ප්‍රතිපත්තිය, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ ස්ථායීතාවය පවත්වා ගැනීම කෙරෙහි යොමු විය. වසරේ ප්‍රථම මාස නවය තුළ දී විදේශීය මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ යාම හමුවේ එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල ක්‍රමයෙන් තවදුරටත් අධිප්‍රමාණය විය. රුපියල දැඩි ලෙස අධිප්‍රමාණය වීම වැළැක්වීමට සහ විදේශීය සංචිත ඉහළ නැංවීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය

5.2 රූප සටහන **ප්‍රධාන විදේශ විනිමය ඉපයීමේ මූලයන්**



වෙළෙඳපොළෙන් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. කෙසේ වුවත්, ඛනිජ තෙල් ආනයන බිල්පත් පියවීමට මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් විශාල වශයෙන් රටින් පිටතට යාම හමුවේ, දේශීය වෙළෙඳපොළෙහි ප්‍රමාණවත් විදේශ විනිමය ද්‍රවශීලතාවයක් සහතික කිරීම සඳහා, 2010 වසරේ අවසාන කාර්තුවේ දී මහ බැංකුව විසින් දේශීය වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය සපයන ලදී.

ගෝලීය ආර්ථිකය ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම සහ දේශීය ආර්ථික වර්ධනය පිළිබඳව අපේක්ෂාවන් රට තුළ වර්ධනය වීමත් සමඟ, 2011 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශය තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ. වඩා වැඩි එකතුකළ වටිනාකමක් සහිත නිමි භාණ්ඩ අපනයනය, නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් තුළට පිවිසීම සහ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ සබඳතා තර කර ගැනීම වැනි කාරණා කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කරමින් අපනයන භාණ්ඩ කළඹ විවිධාංගීකරණය කිරීම සහ අපනයන වෙළෙඳපොළවල් පුළුල් කිරීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග රැසක් දැනටමත් ගෙන තිබේ. තවද, රට තුළට විශාල වශයෙන් විදේශ විනිමය ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා සංචාරක ව්‍යාපාරය ප්‍රවලිත කිරීමටත්, විදේශ රැකියා ප්‍රවර්ධනය කිරීමටත් පියවර ගෙන ඇත. වෙළෙඳ භාණ්ඩවල අනපේක්ෂිත මිල උච්ඡාවචනයන් සහ කෙටිකාලීන මූල්‍ය ප්‍රවාහ අනපේක්ෂිත ලෙස වලනය වීම වැනි බාහිර කම්පනයන්ට මුහුණ දිය හැකි පරිදි ගෙවුම් තුලනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ආරක්ෂිත පියවරයන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් ක්‍රමිකව වර්ධනය වන වාතාවරණයක් යටතේ, විශේෂයෙන්ම විදේශීය සෘජු ආයෝජන සහ ණය නොවන වෙනත් මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් ඇතුළත් දිගුකාලීන ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ ආකර්ෂණය කර

5.1 සංඛ්‍යා සටහන **ගෙවුම් තුළන විශ්ලේෂණාත්මක ඉදිරිපත් කිරීම (අ)**

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන					රුපියල් මිලියන				
	2006	2007	2008	2009	2010 (අ)	2006	2007	2008	2009	2010 (අ)
වෙළෙඳ ශේෂය	-3,370	-3,657	-5,981	-3,122	-5,205	-350,110	-404,703	-647,207	-358,707	-588,867
අපනයන	6,883	7,640	8,111	7,085	8,307	716,579	845,683	878,499	813,911	937,737
ආනයන	10,253	11,296	14,091	10,207	13,512	1,066,689	1,250,386	1,525,705	1,172,618	1,526,604
සේවා (ශුද්ධ)	257	302	401	391	698	26,660	33,357	43,557	44,780	78,760
ලැබීම්	1,625	1,775	2,004	1,892	2,468	168,802	196,249	217,180	217,378	278,959
ගෙවීම්	1,368	1,472	1,603	1,501	1,770	142,142	162,892	173,623	172,598	200,199
ආදායම් (ශුද්ධ)	-389	-358	-972	-488	-572	-40,424	-39,054	-105,032	-55,814	-64,650
ලැබීම්	311	449	-32	116	323	32,457	50,213	-3,133	13,551	36,508
ගෙවීම්	700	807	940	603	895	72,881	89,267	101,899	69,365	101,158
හාණ්ඩ, සේවා හා ආදායම (ශුද්ධ)	-3,503	-3,712	-6,552	-3,219	-5,079	-363,874	-410,401	-708,681	-369,740	-574,757
ජංගම සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	2,004	2,311	2,666	3,005	3,660	208,385	255,684	288,639	345,498	413,885
පෞද්ගලික සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	1,904	2,214	2,565	2,927	3,608	197,861	245,006	277,711	336,578	407,967
ලැබීම්	2,161	2,502	2,918	3,330	4,116	224,678	276,814	316,091	382,818	465,166
ගෙවීම්	257	288	353	403	508	26,817	31,808	38,380	46,240	57,199
නිල සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	101	97	101	77	52	10,524	10,677	10,928	8,920	5,918
ජංගම ගිණුම	-1,499	-1,402	-3,886	-214	-1,418	-155,489	-154,717	-420,042	-24,242	-160,872
ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුම	1,808	2,097	1,773	2,594	2,876	190,768	230,978	193,713	299,381	322,022
ප්‍රාග්ධන ගිණුම	291	269	291	233	164	30,292	29,669	31,456	26,832	18,521
ප්‍රාග්ධන සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	291	269	291	233	164	30,292	29,669	31,456	26,832	18,521
ලැබීම්	299	278	303	247	182	31,171	30,735	32,774	28,465	20,599
ගෙවීම්	8	10	12	14	19	879	1,066	1,319	1,633	2,078
මූල්‍ය ගිණුම	1,517	1,828	1,483	2,361	2,713	160,477	201,309	162,258	272,550	303,501
දිගුකාලීන:	907	1,251	1,016	1,304	2,379	95,089	140,054	109,174	149,772	268,214
සෘජු ආයෝජන	451	548	691	384	435	46,985	60,768	74,837	44,112	49,008
විදේශීය සෘජු ආයෝජන (ශුද්ධ)	451	548	691	384	435	46,985	60,768	74,837	44,112	49,008
පෞද්ගලික දිගුකාලීන (ශුද්ධ)	-35	31	74	79	149	-3,590	3,314	7,768	9,105	17,555
ලැබීම්	139	199	265	390	580	14,469	22,033	28,693	44,795	65,934
ගෙවීම්	174	168	191	311	431	18,058	18,719	20,925	35,691	48,379
රජයේ දිගුකාලීන (ශුද්ධ)	491	672	252	840	1,796	51,694	75,971	26,568	96,555	201,650
ලැබීම්	932	1,290	1,059	1,780	2,460	97,690	144,146	114,658	204,435	276,582
ගෙවීම්	441	618	807	940	665	45,996	68,175	88,090	107,880	74,932
කෙටිකාලීන:	610	577	466	1,058	334	65,387	61,256	53,084	122,777	35,287
විවිධ ආයෝජන (ශුද්ධ)	51	101	60	-6	-230	5,377	11,249	6,460	-785	-26,010
පෞද්ගලික කෙටිකාලීන (ශුද්ධ)	-30	20	594	228	-1,032	-3,066	1,868	63,987	26,108	-116,655
වාණිජ බැංකු වත්කම් (ශුද්ධ)	297	-281	210	-435	249	23,789	-31,352	17,889	-51,298	33,343
වාණිජ බැංකු වගකීම් (ශුද්ධ)	293	364	-185	-98	815	39,287	38,746	-11,858	-8,836	84,356
රජයේ කෙටිකාලීන (ශුද්ධ)	-	372	-213	1,369	531	-	40,744	-23,395	157,588	60,252
වි.ගැ.හි වෙනත්කිරීම් (අ)	-	-	-	508	-	-	-	-	58,353	-
අගය ගණනය කිරීමේ ගැලපීම්	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
වැරදීම් හා අන්තර්ගත	-105	-165	728	346	-537	-1,756	-16,259	80,534	40,082	-73,176
සමස්ත ශේෂය (අ)	204	531	-1,385	2,725	921	33,523	60,002	-145,795	315,221	87,974
මූල්‍ය වෙනස්වීම් (අ)	-204	-531	1,385	-2,725	-921	-33,523	-60,002	145,795	-315,221	-87,974
වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතිකය						103.96	110.62	108.33	114.94	113.06
ශ්‍රී ලංකා රුපියල්/එ.ජ.ඩොලරය										
ද.දේ.නි. ඡේ ප්‍රතිගනයක් ලෙස (ඉ)										
වෙළෙඳ ගිණුම	-11.9	-11.3	-14.7	-7.4	-10.5	-11.9	-11.3	-14.7	-7.4	-10.5
ජංගම ගිණුම	-5.3	-4.3	-9.5	-0.5	-2.9	-5.3	-4.3	-9.5	-0.5	-2.9
ප්‍රදානයන් හැර ජංගම ගිණුම	-5.7	-4.6	-9.8	-0.7	-3.0	-5.7	-4.6	-9.8	-0.7	-3.0

(අ) මෙම සංඛ්‍යා ගෙවුම් තුළන අත්පොතේ 5 වන සංස්කරණය (1993) ට අනුරූපව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් ජාත්‍යන්තරව අනුගමනය කරන අයුරින් සකස් කොට ඇත. මීට අමතරව 1994 සිට අත්වෙරළ බැංකු ජාතික දේශීය බැංකු ක්‍රමයේ කොටසක් ලෙස සලකා ඇත.
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් කරන ලද සාමාන්‍ය සහ විශේෂ, විශේෂ ගැනුම් ගිණිකම් (වි.ගැ.හි) වෙන් කිරීම් ඇතුළත් වේ.
 (ඈ) එ.ජ.ඩොලර්වලින් දක්වා ඇති සංඛ්‍යා රුපියල් වටිනාකම්වලට පරිවර්තනය කර ඇත්තේ කාලපරිච්ඡේදයේ සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතිකයන්ට අනුවය.
 (ඉ) දත්ත ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගණනය කරන ලද ද.දේ.නි. මත පදනම් වේ.



ගැනීම සඳහා මෙම ක්‍රියාමාර්ග යොමු විය යුතුය. විදේශ විනිමය ගනුදෙනු මත පනවා තිබූ සීමාවන් ලිහිල් කිරීමට මහ බැංකුව විසින් මැනකාලීනව ගනු ලැබූ පියවර මූල්‍ය විවෘතභාවය වර්ධනය කෙරෙහි උපකාරී වනු ඇති අතර, එමගින් පෞද්ගලික අංශය වෙත විශාල වශයෙන් මූල්‍ය පහසුකම් සහ ආයෝජනයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට අවස්ථාව සැලසී සමස්ත ආර්ථිකයේ තරගකාරීත්වය වර්ධනය වනු ඇත.

5.2 විදේශීය අංශයෙහි ප්‍රතිපත්ති සහ ආයතනික පහසුකම්

2010 වසරේදී විදේශීය අංශයෙහි ප්‍රතිපත්තින්හි අවධානය යොමු වූයේ අපනයන නිෂ්පාදන සහ වෙළෙඳපොළ ප්‍රසාරණය කිරීම කෙරෙහිය. දිගුකාලයක් පැවති අභ්‍යන්තර ගැටුම්කාරී වාතාවරණය සහ ගෝලීය ආර්ථික අර්බුදය තිබියදීත් ඒක පුද්ගල දළ දේශීය නිෂ්පාදනය දෙගුණ කිරීමට ශ්‍රී ලංකාව ගන්නා ලද උත්සාහය ලෝක වෙළෙඳ සංවිධානයෙහි රටවල් 153 ක සහභාගිත්වයෙන් 2010 වසරේ දී පැවති තුන්වන වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති සමාලෝචනයේ දී (Third Trade Policy Review) ප්‍රශංසාවට ලක් වූ අතර, ප්‍රතිපත්තිමය ඉලක්ක ළඟා කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාවට ඇති හැකියාව එමගින් නිරූපණය විය. සීඝ්‍ර ආර්ථික වර්ධනයක් අත්කර ගැනීමේ ප්‍රයත්නයේ දී වඩා වැඩි එකතු කළ වටිනාකමක් සහිත සහ නිමි භාණ්ඩ අපනයන ධෛර්යමත් කිරීමටත්, සැපයුම් අවහිරතාවයන් සහ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ මිල ගණන් ඉහළයාමෙන් දේශීය වෙළෙඳපොළ වෙත ඇති විය හැකි අයහපත් බලපෑම් අවම කිරීම සහතික කිරීම සඳහාත්, රජය විසින් වැදගත් පියවර රාශියක් ගන්නා ලදී.

2004 වසරේ සිට පැවැති ප්‍රධාන වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති උපකරණය වූ කාණ්ඩ පහකින් යුතු තීරු බදු ව්‍යුහය සරල කරන ලදී. සියයට 0, 2.5, 6, 15 සහ 28, වශයෙන් වූ තීරු බදු කාණ්ඩ 2010 වසරේ ජුනි පළමුවෙනිදා සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සියයට 0, 5, 15, සහ 30, ලෙස කාණ්ඩ හතරක් දක්වා අඩු කරන ලදී. අපනයන සහ දේශීය වෙළෙඳපොළ වෙත කෙරෙන නිෂ්පාදන වැඩි කිරීම සඳහා දේශීය කර්මාන්ත ශක්තිමත් කිරීමේ සමස්ත ප්‍රතිපත්තින් සමග මෙම සංශෝධනය ද අනුගත වේ. ප්‍රධාන වශයෙන් අමු ද්‍රව්‍ය සහ යන්ත්‍ර සූත්‍ර ආනයනය සඳහා අදාළ වූ කාණ්ඩ පහකින් යුතු තීරුබදු ව්‍යුහයෙහි සියයට 2.5 ක් ලෙස පැවති තීරුබදු කාණ්ඩය අහෝසි කරන ලද අතර, එම භාණ්ඩ ඉන්‍යා තීරුබදු කාණ්ඩ යටතට ගෙන එන ලදී. අන්තර් භාණ්ඩ සහ නිමි භාණ්ඩ, සියයට 5, 15 සහ 30 ලෙසින් මධ්‍යම සහ ඉහළ අනුපාතයන් යටතේ තබන ලදී. මුළු ආනයන

5.2 සංඛ්‍යා සටහන	ආනයන බදු එකතු කිරීමේ සාමාන්‍ය අනුපාත (අ)				
	ප්‍රතිශතය (%)				
ශීර්ෂය	2006	2007	2008	2009	2010 (ආ)
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	11.2	12.4	12.6	19.4	12.6
ආහාර හා පාන වර්ග	10.7	13.5	14.8	26.8	12.1
සහල්	23.4	3.1	3.1	5.4	2.1
පිටි	33.7	31.9	22.6	22.6	40.8
සීනි	1.9	23.9	32.8	26.5	4.0
තිරිඟු හා ධාන්‍ය	5.6	6.3	6.7	32.2	12.4
කිරි හා කිරි නිෂ්පාදන	9.6	7.7	2.0	29.2	6.4
කරවල	5.0	2.9	9.4	10.9	12.2
වෙනත් මාළු නිෂ්පාදන	7.8	4.9	8.7	18.3	25.0
වෙනත්	24.2	20.8	24.2	27.2	19.6
ආහාර නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ	11.7	11.2	8.4	6.7	13.3
මෝටර් රථ හා යතුරු පැදි	18.3	16.3	7.7	6.2	18.4
ගුවන් විදුලි ග්‍රාහක සහ රූපවාහිනී යන්ත්‍ර	7.1	7.7	6.3	7.1	20.0
රබර් වයර් හා විදුලි	19.2	22.4	19.2	20.1	21.6
බෙහෙත් හා ඖෂධ නිෂ්පාදන	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3
වෙනත්	10.3	10.6	13.0	8.6	9.7
අන්තර් භාණ්ඩ	1.5	1.5	2.2	5.0	1.7
පොහොර	2.5	2.7	2.5	2.5	1.0
බොරතෙල්	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
වෙනත් බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන	2.3	1.6	4.7	19.0	3.2
රසායන ද්‍රව්‍ය හා සංයෝග	1.8	1.9	1.8	1.9	1.1
බයි වර්ග, පදම් කිරීමේ හා වර්ණක	2.6	2.5	2.1	2.1	2.1
කඩදාසි නිෂ්පාදන	2.4	2.2	2.0	2.1	1.8
රෙදිපිළි	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1
වෙනත්	3.3	3.3	2.9	4.9	3.2
ආයෝජන භාණ්ඩ	5.2	4.8	5.3	4.4	4.8
ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය	9.2	7.2	7.2	8.2	5.9
ප්‍රවාහන උපකරණ	7.0	7.1	7.1	3.7	7.6
යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා උපකරණ	3.2	2.7	3.1	2.5	2.8
වෙනත්	3.4	4.2	3.9	3.3	4.0
ආනයන බදු එකතු කිරීමේ සාමාන්‍ය අනුපාතය	4.3	4.1	4.6	7.8	5.0

(අ) මුළු රේඛ බදු එකතුව (ඇතැම් භාණ්ඩ සඳහා විශේෂ වෙළෙඳ භාණ්ඩ බද්ද ඇතුළත් වේ) මුළු ආනයන වටිනාකමෙහි (මි. ර. ගැ.) ප්‍රතිශතයක් ලෙස (ආ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේඛව

වටිනාකම් මත අයකරන තීරු බදු පදනම් කර ගණනය කරනු ලබන සාමාන්‍ය ආනයන තීරු බදු අනුපාතය 2009 වසරේ දී සියයට 7.8 ක්ව පැවති අතර, 2010 වසරේ දී එය සියයට 5.0 ක් දක්වා පහත වැටුණි.

විදේශීය සැපයුම් නිශ්චිතයන් පාරිභෝගිකයාට ඇති විය හැකි අයහපත් බලපෑම අඩු කිරීම සහ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණයේ කර්මාන්ත සහ වෙළෙඳාම ප්‍රවර්ධනය කිරීම අරමුණු කොටගෙන ආනයන තීරු බදු විශාල වශයෙන් පහත හෙළන ලදී. දේශීය ආර්ථිකය තුළ ඇති වන මිල උච්චාවචනයන් ස්ථායී කිරීම සඳහා පෙට්‍රල්, ඩීසල්, කිරි පිටි, බඩ ඉරිඟු, පාම් තෙල්, තිරිඟු ඇට, මෝල්ටි සාරය සහ පී.වී.සී. හම් රෙදි වර්ග වැනි තෝරාගන්නා ලද පාරිභෝගික සහ අන්තර් භාණ්ඩ රැසකට අදාළ වූ තීරු බදු සහ විශේෂ වෙළෙඳ භාණ්ඩ බද්ද (SCL)

පහත හෙලන ලදී. 2010 මාර්තු පළමු වැනිදා සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි රත්‍රං සඳහා අය කරන ආනයන තීරු බදු ද ඉවත් කරන ලදී. මේ හේතුවෙන් විධිමත් මාර්ග හරහා කරනු ලබන ආනයන වැඩි වෙනැයි ද, ආහරණ නිෂ්පාදනය සහ අපනයනය ඉහළ යනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරේ. 2010 ජුනි මස පළමු වෙනි දින සිට ආනයන භාණ්ඩ සඳහා පැවැති සියයට 15 රේගු බදු අධිහාරය ඉවත් කරන ලද අතර, මෝටර් රථ සඳහා වූ ආනයන බදු සියයට 50 කින් පමණ අඩු කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව වඩාත් ආකර්ෂණීය වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානයක් කිරීම සඳහා සහ ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් සන්නම් නාම සහිත ජංගම දුරකථන, අත් ඔරලෝසු, කැමරා සහ විදුලි උපකරණ වැනි නිෂ්පාදන සඳහා වූ ආනයන බදු සියයට 90 කින් පමණ පහත හෙලන ලදී.

සාම්ප්‍රදායික ප්‍රාථමික නිෂ්පාදන අපනයනවල සිට වඩා වැඩි එකතු කළ වටිනාකමක් සහිත භාණ්ඩ සහ නිම් භාණ්ඩ අපනයනයන් වෙත යොමු කිරීමට 2011 අයවැය මගින් තවදුරටත් උත්සාහ ගනු ලැබීය. මේ අනුව නොනිම් සහ අර්ධ නිමැවුම් මට්ටමේ ඇති සියළු අපනයන භාණ්ඩ සඳහා සෙස් බද්දක් පනවන ලද අතර, නිම් භාණ්ඩ එයින් නිදහස් කරන ලදී. තවද, ලොව පිළිගත් උසස් තාක්ෂණය වෙත ප්‍රවිෂ්ඨ වීමට සහ දේශීය නිෂ්පාදන ඉහළ නැංවීමට ව්‍යාපාර සඳහා ඉඩ සලසමින් යන්ත්‍ර සූත්‍ර, උපකරණ සහ අමුද්‍රව්‍ය සඳහා වන බදු පහත හෙලන ලදී. දේශීයව එකතු කළ අගය සියයට 65 ඉක්මවන හෝ වෙළෙඳ නාමයන් සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට පේටන්ට් අයිතිය ඇති කර්මාන්ත සඳහා ආදායම් බදු සියයට 15 සිට සියයට 10 දක්වා අඩු කරන ලදී. මැණික් සහ ආහරණ, රෙදිපිළි, හම් සහ පාවහන් වැනි අපනයන කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා බදු සහන කිහිපයක් අනුමත කරන ලදී. තවද, පොදුවේ අපනයන තවදුරටත් ටේබ්ලට් කිරීම සඳහා සියළුම අපනයන සමාගම් සඳහා අදාළ වන ආදායම් බදු සියයට 15 සිට සියයට 12 දක්වා අඩුකරන ලදී.

අන්තර්ජාතික වෙළෙඳාමේ සීඝ්‍ර වර්ධනයට බාධා පමුණුවන්නා වූ ඉල්ලුම හා සැපයුම යන දෙඅංශයේම ගැටළු ඉලක්ක කර ගනිමින් වෙළෙඳ ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක විය. අපනයන ක්‍රියාවලියෙහි සියලු අදියර වැඩි දියුණු කිරීම සහ පාර්ශ්වකරුවන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම ඉලක්ක කරගනිමින්, ප්‍රධාන කෘෂිකාර්මික සහ කාර්මික අපනයන මෙන්ම ප්‍රධාන වෘත්තීයමය සේවා සඳහා එකිනෙක හා බැඳුණු සැපයුම් සංවර්ධන වැඩසටහන්, අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය විසින් හඳුන්වා දෙන ලදී. තවද, රෙදිපිළි නොවන අංශයෙහි අපනයනකරුවන්ගේ මුදල් ප්‍රවාහ අසීරුතා

අඩු කිරීමට සහාය වන එකතු කරන ලද අගය මත වූ සරල බදු ක්‍රමවේදයක් (SVAT) අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය විසින් අඛණ්ඩව තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙමගින් ලියාපදිංචි සෘජු සහ වක්‍ර අපනයනකරුවන් 740 කට රුපියල් බිලියන 18 ක ප්‍රතිලාභ ලැබෙනැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. 2016 වසර වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක මැණික් සහ ස්වර්ණාහරණ අපනයන ඉලක්කය ළඟා කර ගැනීම සඳහා සැපයුම් සංවර්ධනය, ඉල්ලුම් සංවර්ධනය සහ ධාරිතා ගොඩනැගීම ලෙස ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාහරණ අධිකාරිය මගින් තෙවැදෑරුම් උපායමාර්ගයක් ආරම්භ කරන ලදී. 2011 අයවැයෙහි යෝජනාවක් ලෙස 2010 නොවැම්බර් 22 සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි, සකස් නොකළ මැණික් ගල් ආනයන සඳහා විදේශ විනිමය සීමාව එක් පුද්ගලයකුට එ.ජ.ඩොලර් 10,000 සිට එ.ජ.ඩොලර් 50,000 දක්වා වැඩි කිරීමට අවසර දීම, මේ සඳහා සහයෝගයක් වනු ඇත.

ද්විපාර්ශ්වික, කලාපීය සහ බහුපාර්ශ්වික සාකච්ඡා සඳහා ක්‍රියාකාරී ලෙස සහභාගිවෙමින් ශ්‍රී ලංකාව තමන්ගේ වෙළෙඳ සම්බන්ධතා අඛණ්ඩව ශක්තිමත් කර ගන්නා ලදී. බහුපාර්ශ්වීය මට්ටමෙන් ගත්කල, ලෝක වෙළෙඳ සංවිධානයේ දෝහා සංවර්ධන වටයේ වර්තමාන සාකච්ඡා, නියෝජනයන් විසින් 2011 දී සමාප්ත කිරීමට නියමිත අතර, මෙම සාකච්ඡා සඳහා ශ්‍රී ලංකාව අඛණ්ඩව සහභාගි විය. කෘෂිකාර්මික හා කෘෂිකාර්මික නොවන වෙළෙඳපොළවල් (NAMA) වෙත ප්‍රවිෂ්ඨ වීම සම්බන්ධ සාකච්ඡාවලදී, ශුද්ධ - ආහාර ආනයනය කරන සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක් (NFIDC) වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව සඳහා ඇති නම්‍යශීලීභාවය තහවුරු කර ගැනීම සහ විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකාවෙහි ප්‍රධාන අපනයනයන් වන රෙදිපිළි සහ මත්ස්‍ය අංශයන් සඳහා වන ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළවල් තුළ පවතින ඉහළ බදු ප්‍රමාණයන් අඩු කරගැනීම තුළින් වෙළෙඳපොළ වෙත ප්‍රවිෂ්ඨ වීම ඉහළ නැංවීම යන කරුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු විය. NAMA ගිවිසුම අනුව, බදු අඩු කිරීමේ වගකීමෙන් ශ්‍රී ලංකාව තවදුරටත් නිදහස් විය. වෙළෙඳාම ආශ්‍රිත බුද්ධිමය දේපළ අයිතිවාසිකම් (TRIPS) යටතේ භූගෝලීය වශයෙන් රටවල් නම් කිරීම සහ සාම්ප්‍රදායික දැනුම සහ ජෛව විවිධත්ව සම්පත් යනාදිය සඳහා ආරක්ෂාව වැඩි කිරීම පිළිබඳව සාකච්ඡා පැවැත්විණි. රේගු සහ අනෙකුත් වෙළෙඳ පහසුකම් ක්‍රියාමාර්ග සහ රෙගුලාසි ඒකාබද්ධ කිරීම ඉලක්ක කරමින් ශ්‍රී ලංකාව යෝජිත වෙළෙඳ පහසුකම් ගිවිසුම (ATF) පිළිබඳ සාකච්ඡාවන් සඳහා ක්‍රියාකාරී ලෙස සම්බන්ධ විය. සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් අතර වෙළෙඳ සහ ආර්ථික සහයෝගීභාවය නැංවීම උදෙසා ඇරඹූ වෙළෙඳ වරණයන් පිළිබඳ ගෝලීය



ක්‍රමයෙහි (GSTP) තෙවැනි සාකච්ඡා වටය, සාවෝ පවුලෝ වට ප්‍රඥප්තිය (Sao Paulo Round Protocol) අත්සන් කිරීමත් සමගින් එය 2010 දී අවසන් විය. කෙසේ වුවද, වර්තමාන අපනයන ව්‍යුහයේ ඇති සමානකම් හේතුකොට ගෙන සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් රැසක් ප්‍රබල තරගකරුවන් ලෙස රැදී සිටී. තවද, GSTP ක්‍රමයෙහි සිටින ප්‍රධාන වෙළෙඳ පාර්ශ්වකරුවන් සමග බොහෝ රටවල් ද්විපාර්ශ්වික සහ කලාපීය වෙළෙඳ ගිවිසුම් ඇති කර ගෙන තිබෙන බැවින් ඔවුන් දැනටමත් GSTP ක්‍රමය මගින් ලැබෙන තීරු බදුවලට වඩා අඩු තීරු බදු ප්‍රතිලාභ එම රටවලින් ලබා ගනී. එබැවින් සාමාජික රටවල් 43 න් 22 ක් පමණක් වර්තමාන සාකච්ඡාවලට සහභාගි විය. ශ්‍රී ලංකාව තම මූලාශ්‍ර පිළිබඳ නීතීන් (Rules of Origin) හා සබැඳි අවශ්‍යතා සපුරාගැනීම සඳහා තෙවැනි සාකච්ඡා වටයෙහි නියැලුන අතර වර්තමානයේ දී ප්‍රඥප්තියට එකතුවීම සලකා බලමින් සිටී.

විශේෂ ප්‍රතිලාභ සහිත වෙළෙඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු ක්‍රමයෙන් (GSP+) ඉවත් වීමට සිදු වුවද, ශ්‍රී ලංකා අපනයනවල සතුටුදායක වර්ධනයක් පැවතුණි. 2010 පෙබරවාරි මස 15 වන දින යුරෝපීය සංගමය, ශ්‍රී ලංකාවට GSP+ ක්‍රමය යටතේ ලබා දෙන වරණීය ප්‍රතිලාභ තාවකාලිකව ඉවත් කරන බව ප්‍රකාශ කළේය. 2010 පෙබරවාරි මස සිට ශ්‍රී ලංකා බලධාරීහු යුරෝපීය කොමිසම සමඟ මෙම ක්‍රමය නැවැත්වීම පිළිබඳව සාකච්ඡා පවත්වන ලදී. නමුත් අගෝස්තු මස 15 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි යුරෝපා සංගමය GSP+ ප්‍රතිලාභ ඉවත් කළ බැවින්, ශ්‍රී ලංකා අපනයනකරුවන්හට යුරෝපීය වෙළෙඳපොළට සාමාන්‍ය වෙළෙඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු ක්‍රමය (GSP) යටතේ පිවිසීමට සිදුවිය. කෙසේවුවද, GSP ක්‍රමය යටතේ වන තීරු බදු සෑම රටකටම පොදුවේ ලබාදෙන තීරු බදුවලට වඩා අඩුවේ. ලාංකික අපනයනකරුවන්ට GSP+ ක්‍රමයේ සිට GSP ක්‍රමයට පහසුවෙන් සංක්‍රමණය වීමට හැකි වූයේ ඔවුන් කල් තබා GSP+ සහනය නොමැතිව ගෝලීය තරඟයට මුහුණදීමට හොඳින් ඉලක්ක කරගත් දිගුකාලීන සැලසුම් වූ ආයතනික මට්ටමෙන් වෙළෙඳපොළ සහ භාණ්ඩ විවිධාංගීකරණය සහ වෙනස් කිරීම, භාණ්ඩවල ගුණාත්මක බව දියුණු කිරීම, භාණ්ඩ වෙළෙඳ නම්වලින් ප්‍රචලිත කිරීම, ගැණුම්කරුවන් සමඟ සාකච්ඡා කිරීම, එලදායීතාව වැඩි දියුණු කිරීම, මූල්‍යකරණ සහ අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය අඩු කිරීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ බැවිනි. මීට අමතරව එම කාලය තුළ ගෝලීය සැපයුමෙහි ඇති වූ වෙනස්කම් සහ හිතකර වූ සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් ද මේ සඳහා උපකාරී විය.

මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අපනයනකරුවන්ට ප්‍රධාන අපනයනයන් සඳහා වූ අපනයන ආදායම් අපේක්ෂිත මට්ටම්වලට වඩා ඉහළින් ලබා ගැනීමට හැකි විය.

ශ්‍රී ලංකාව අග්නිදිග ආසියාව සමඟ සම්බන්ධ කරන එකම වෙළෙඳ ගිවිසුම වන ආසියා-ශාන්තිකර වෙළෙඳ ගිවිසුම (APTA) මගින් සතුටුදායක ප්‍රතිඵල ගෙන දෙන ලද අතර, විශේෂයෙන් වරණීය වෙළෙඳ පිවිසුම් හේතුවෙන් චීනයට සහ කොරියාවට කරන ලද අපනයන ප්‍රමාණය වැඩි විය. චීනය සහ දකුණු කොරියාව වැනි නැගී එන වෙළෙඳපොළවලට සියයට 40 ක තීරුබදු කාණ්ඩ සඳහා සියයට 40 ක වරණීය ප්‍රවේශයක් (MOP) ලබාදෙන හෙයින් මෙම ගිවිසුම භාවිතය වැඩි කිරීම වැදගත් වන අතර, චීනය, ඉන්දියාව සහ දකුණු කොරියාව හා සසඳන කළ ශ්‍රී ලංකාව කුඩා වෙළෙඳ රටක් වන හෙයින්, හතරවන වටයේ සාකච්ඡා සම්පූර්ණයෙන්ම ක්‍රියාත්මක වූ විට, ඉතාම අඩු සංවර්ධිත රටවල් මෙන් ශ්‍රී ලංකාව ද ඉහත කී බැඳීම්වලින් නිදහස් කළ යුතුය. ප්‍රබල නැගී එන ආර්ථිකයන් සමඟ ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධ කරන්නා වූ එකම ගිවිසුම වන APTA හරහා, එම නැගී එන ආර්ථිකයන්හි පවතින සීඝ්‍ර මිලදී ගැනීමේ හැකියා වර්ධනයක් සමඟ වෙළෙඳාම පුළුල් කර ගැනීමට අති විශාල හැකියාවක් පවතී. එබැවින් ගිවිසුමෙහි විෂය පථය පුළුල් කිරීමටත්, මෙම විශාල ආර්ථිකයන්හි පවතින ඉල්ලුම පිරිමැසීම සඳහා දේශීය අපනයනකරුවන් උනන්දු කිරීමටත් කඩිනම් පියවර ගත යුතුවේ.

දකුණු ආසියානු නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුමෙහි (SAFTA) වෙළෙඳාම නිදහස් කිරීමේ වැඩ පිළිවෙල යටතේ වාරණ ලැයිස්තු සහ රේගු ගාස්තු අඩු කිරීමේ පළමු අදියර 2010 නොවැම්බර් මස සිට ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වාරණ ලැයිස්තු සියයට 20 කින් අඩු කිරීමට සාමාජික රටවල් සාකච්ඡා පවත්වමින් සිටින අතර, ශ්‍රී ලංකාව අනෙකුත් සාමාජික රටවල් සඳහා වන රේගු ගාස්තු 2014 වන විට දී, සියයට 0-5 දක්වා වාරික හයකින් අඩු කරනු ඇත. කෙසේවුවද, ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන වෙළෙඳ පාර්ශ්ව වන ඉන්දියාව සහ පාකිස්තානය ප්‍රධාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව සමඟ ද්විපාර්ශ්වික ගිවිසුම් යටතේ වෙළෙඳාම කරන බැවින් SAFTA සහ දකුණු ආසියානු වරණීය ගිවිසුම් (SAPTA) යටතේ ගනුදෙනු කිරීම අඩු වී ඇත. සේවා වෙළෙඳාම සම්බන්ධයෙන් ඇති වී ඇති දියුණුවට දිරි දෙමින්, 2010 අප්‍රේල් මස පැවතුණු 16 වන සාර්ක් සමුළුවේ දී සේවා වෙළෙඳාම පිළිබඳ සාර්ක් කෙටුම්පත් ගිවිසුම අත්සන් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව, ඉන්දියාව සහ බංග්ලාදේශය මෙම ගිවිසුම මේ වන විට අනුමත කර ඇත. මෙම ගිවිසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය බැඳීම් ලේඛනය පිළිබඳ සාකච්ඡා ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

ශීර්ෂය	වෙළෙඳ දර්ශක (අ)								
	2009			2010 (ආ)			වර්ධන වේගය (ආ)		
	වටිනාකම දර්ශකය	පරිමා දර්ශකය	ඒකක වටිනාකම දර්ශකය	වටිනාකම දර්ශකය	පරිමා දර්ශකය	ඒකක වටිනාකම දර්ශකය	වටිනාකම දර්ශකය	පරිමා දර්ශකය	ඒකක වටිනාකම දර්ශකය
අපනයන									
කෘෂිකාර්මික අපනයන	159.1	122.7	129.7	192.2	134.5	142.8	20.8	9.7	10.1
තේ	164.4	114.8	143.2	190.8	127.9	149.1	16.1	11.4	4.2
රබර්	125.4	89.0	140.9	216.6	83.8	258.4	72.8	-5.8	83.3
පොල්	141.3	119.2	118.6	147.6	104.1	141.8	4.4	-12.7	19.6
අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික අපනයන	165.8	182.8	90.7	222.0	219.5	101.1	33.9	20.1	11.5
කාර්මික අපනයන	154.1	139.7	110.3	179.3	146.3	122.6	16.3	4.7	11.2
රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්	143.7	148.4	96.8	153.7	141.6	108.6	7.0	-4.6	12.2
බනිත තෙල් නිෂ්පාදිත	138.4	55.0	251.4	222.1	68.2	325.7	60.5	23.9	29.6
අනෙකුත් කාර්මික අපනයන	177.8	129.0	137.9	230.0	163.4	140.8	29.3	26.7	2.1
බනිත ද්‍රව්‍ය අපනයන	99.3	122.4	81.1	103.7	126.1	82.2	4.4	3.0	1.4
මැණික්	83.0	111.8	74.2	84.6	114.7	73.8	1.9	2.6	-0.6
අනෙකුත් බනිත ද්‍රව්‍ය අපනයන	314.1	262.1	119.8	354.4	276.1	128.4	12.8	5.3	7.1
මුළු අපනයන	152.4	135.4	112.5	178.7	143.2	124.9	17.3	5.7	10.9
ආනයන									
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	158.0	185.2	85.3	241.1	223.3	108.0	52.6	20.6	26.5
ආහාර හා පාන වර්ග	153.8	140.7	109.3	215.7	157.3	137.1	40.3	11.8	25.5
අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ	164.2	249.7	65.8	278.0	319.2	87.1	69.3	27.8	32.4
අන්තර් භාණ්ඩ	183.2	133.0	137.8	239.6	150.2	159.5	30.8	13.0	15.8
පොහොර	291.4	135.8	214.7	362.3	160.5	225.7	24.3	18.2	5.1
බොර තෙල්	368.2	114.1	322.7	402.6	100.3	401.4	9.4	-12.1	24.4
අනෙකුත් බනිත තෙල්	433.6	128.3	337.9	710.1	182.4	389.2	63.7	42.2	15.2
රසායනික ද්‍රව්‍ය සහ සංයෝග	229.8	176.6	130.1	286.7	199.6	143.6	24.8	13.0	10.4
තිරිඟු සහ ධාන්‍ය	188.2	130.0	144.7	186.7	132.6	140.8	-0.8	2.0	-2.7
රෙදිපිළි (ඇඟළුම් ඇතුළුව)	104.0	132.5	78.5	124.9	131.7	94.8	20.1	-0.6	20.8
ප්ලාස්ටික්	131.9	120.2	109.7	190.8	158.1	120.7	44.6	31.5	10.0
දියමන්ති	195.7	96.9	201.9	206.2	93.8	219.9	5.4	-3.3	8.9
අනෙකුත් අන්තර් භාණ්ඩ	160.2	181.4	88.3	217.5	237.2	91.7	35.8	30.7	3.9
ආයෝජන භාණ්ඩ	184.8	202.9	91.1	223.9	217.8	102.8	21.2	7.3	12.9
ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය	262.9	186.9	140.7	297.9	183.9	162.0	13.3	-1.6	15.2
ප්‍රවාහන උපකරණ	209.7	98.0	214.0	308.6	109.4	282.0	47.2	11.7	31.8
යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ උපකරණ	136.2	243.9	55.9	162.2	267.6	60.6	19.1	9.7	8.5
අනෙකුත් ආයෝජන භාණ්ඩ	279.1	161.7	172.6	303.0	166.5	182.0	8.6	2.9	5.5
මුළු ආනයන	174.0	159.4	109.1	230.4	180.1	127.9	32.4	13.0	17.2
වෙළෙඳ අනුපාතය			103.1			97.6			-5.3

(අ) එ.ජ. ඩොලර් වටිනාකම අනුව
 (ආ) තාවකාලික
 මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

2010 වසරේ දී ද්විපාර්ශ්වීය වෙළෙඳ ගිවිසුම් හරහා සිදු වූ වෙළෙඳාමෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් සිදු විය. 2009 වසරෙහි ගෝලීය ආර්ථික අවපාතය හේතුවෙන් ඉන්දු-ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම යටතේ (ISFTA) පහත වැටුණු වෙළෙඳ කටයුතු 2010 දී නැවත යථා තත්ත්වයට පත් විය. 2005 වසරේ සිට ක්‍රියාත්මක වූ පාකිස්ථාන-ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම (PSFTA) යටතේ පවත්නා විභවතාවන් දෙරටෙහිම අපනයනකරුවන් හඳුනාගෙන ඇති බැවින්

ඒ පිළිබඳ උනන්දුව ඉහළ ගොස් ඇත. ඉන්දියාව සහ පාකිස්ථානය අතර ද්විපාර්ශ්වික ආර්ථික සබඳතා ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව රටවල් දෙක සමඟ වූ විස්තීර්ණ ආර්ථික සහයෝගීතා ගිවිසුම (CEPA) සම්බන්ධ සාකච්ඡා පවත්වමින් සිටී. භාණ්ඩ වෙළෙඳාමට අමතරව CEPA සැලැස්ම මගින් සේවා වෙළෙඳාම, ආයෝජන හා ආර්ථික සහයෝගීතාව යන අංශ ද ආවරණය කෙරේ.



ශ්‍රී ලංකාව වෙළෙඳ ගිවිසුම් රැසක සාමාජිකයකු වන බැවින්, එම ගිවිසුම් හරහා වෙළෙඳපොළට පිවිස ඒවා භාවිතා කිරීමට ඇති හැකියාවන්, ඒවා වැඩි දියුණුකර ගැනීමත්, නිසි පරිදි සිදුකර ඇත් ද යන්න සලකා බැලීමත් වැදගත් වේ. ගිවිසුම්වලින් ලබා ඇති තීරු බදු සහන සහ නිදහස් වෙළෙඳ අවස්ථා පිළිබඳ අපනයනකරුවන්ට සහ ආනයනකරුවන්ට පුළුල් දැනුමක් නොමැතිවීම ඒවායේ භාවිතය වැඩි කිරීමටත්, වෙළෙඳ හවුල්කරුවන් අතර වෙළෙඳාම නිදහස් කිරීමටත් ඇති ප්‍රධාන බාධකය වේ. එබැවින්, මෙම ගිවිසුම් මගින් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළු සෑම සාමාජික රටක්ම ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. මෙමගින් ජනතාවට ගුණාත්මකභාවයෙන් යුත් භාණ්ඩ හා සේවා අඩු මිල ගණන්වලට පරිභෝජනය කළ හැකි වන අතර, රටේ අපනයන ආදායම වැඩි වීම තුළින් සියළු සාමාජික රටවල ජීවන මට්ටම ද ඉහළ යනු ඇත.

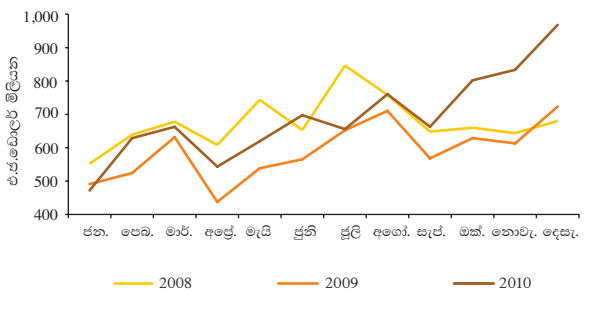
5.3 භාණ්ඩ වෙළෙඳාම, වෙළෙඳ ශේෂය සහ වෙළෙඳ අනුපාතය

අපනයන ක්‍රියාකාරීත්වය

2010 වසරේ අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 8,307 ක් වූ අතර එය, 2009 වසරේ පැවැති අගයට සාපේක්ෂව සියයට 17.3 ක වර්ධනයකි. 2009 වසරේ දී ගෝලීය ආර්ථික අර්බුදයෙහි බලපෑමට ලක් වූ විදේශීය අංශය, යහපත් ආයෝජන වාතාවරණය, ආකර්ෂණීය මිල ගණන්, විදේශීය ඉල්ලුම ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම සහ නාවික යුධ අවදානම් ප්‍රතිරක්ෂණ වාරික ඉවත් කිරීම වැනි කරුණු හේතුවෙන් 2010 වසර තුළ දී විශාල වශයෙන් පිබිදීමකට පත් විය. ගෝලීය ආර්ථිකය මන්දගාමීව යථා තත්ත්වයට පත් වීම හමුවෙහි වසරෙහි මුල් කාලය තුළ අපනයන ආදායම සාපේක්ෂව අඩු වුවද, වසරේ අවසාන කාලය තුළ දී එය ශක්තිමත් ලෙස වර්ධනය විය. අපනයන ආදායමෙහි වර්ධනයට වැඩිම දායකත්වය කාර්මික අපනයනවලින් (සියයට 70.9) ලැබුණු අතර, දෙවනුව කෘෂිකාර්මික අපනයන (28.7) දායක විය.

ප්‍රධාන වශයෙන් ගෝලීය ඉල්ලුම යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමග සියළුම උප අංශවල වර්ධනයන් පිළිබිඹු කරමින් 2010 වසරේ දී කාර්මික අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6,173 දක්වා සියයට 16.4 කින් වර්ධනය විය. 2010 වසරේ දී කාර්මික අපනයන වර්ධනය සඳහා වැඩිම දායකත්වය රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්, රබර් නිෂ්පාදන සහ යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා උපකරණ වලින් ලැබුණි. ආහාර පාන වර්ග සහ ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන අපනයනවලින් ලැබුණු ආදායම ද යහපත් විය.

5.3 රූප සටහන අපනයන ක්‍රියාකාරීත්වය



සමස්ත අපනයන ආදායමෙන් සියයට 42 කට පමණ දායකත්වයක් ලබාදුන් රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් අපනයන ආදායම 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,504 වූ අතර, එය 2009 වසර හා සැසඳීමේ දී සියයට 7.0 ක වර්ධනයක් පිළිබිඹු කළේය. මෑතක දී විශේෂ ප්‍රතිලාභ සහිත වෙළෙඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු ක්‍රමයේ (GSP+) ප්‍රතිලාභ ඉවත් කිරීම නිසා තරඟකාරීත්වයට මුහුණ දීමේ අරමුණින් නිෂ්පාදකයින් විසින් නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය කරන ලද අතර එලදායිතා හැකියාව වැඩිදියුණු කරන ලදී. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේදී නව විලාසිතා වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් වෙළෙඳ නාමයන් ඉලක්ක කිරීම සහ ඉහළ මිලකට මිලදී ගැනීමේ හැකියාවක් සහිත පාරිභෝගිකයන්හට නිපදවීම මගින් ඔවුන් වැඩි එකතු කළ වටිනාකමක් එක්කර ඇත. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස යුරෝපා සංගමයට කරන ලද ඇඟළුම් අපනයන, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,678 ක් දක්වා සියයට 3.0 කින් වර්ධනය වූ අතර, එය මුළු ඇඟළුම් අපනයනයන්ගෙන් සියයට 50.7 ක් පමණ විය. 2010 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවැනි විශාලතම වෙළෙඳපොළ වන ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය වෙත කරන ලද ඇඟළුම් අපනයන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,356 දක්වා සියයට 5.5 කින් වර්ධනය විය.

රබර් නිෂ්පාදන, ආහාර පාන හා දුම්කොළ, යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා උපකරණ සහ දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ වැනි අනෙකුත් කාර්මික අපනයන කාණ්ඩ බොහොමයකින් ලද ආදායම වැඩි විය. ප්‍රධාන වශයෙන් සහ ටයර් සහ රබර් අත්වැසුම්වලින් සමන්විත වූ රබර් නිෂ්පාදන අපනයන, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 568 ක් දක්වා සියයට 47.5 කින් වර්ධනය විය. ආහාර පාන හා දුම්කොළ කාණ්ඩයෙහි අපනයන ආදායම 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 503 ක් දක්වා සියයට 24.0 කින් වර්ධනය වූ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන (එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 163), සත්ත්ව ආහාර (එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 76), සහ සකස් කළ පළතුරු හා එළවළු (එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 30) මීට අයත් වේ.

කාණ්ඩය	2009		2010 (අ)		වටිනාකමේ වෙනස (අ) එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	වර්ධන වේගය (අ) %	වර්ධනයට වූ දායකත්වය (අ) %
	වටිනාකම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	දායකත්වය %	වටිනාකම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	දායකත්වය %			
	කෘෂිකාර්මික අපනයන	1,690.3	23.9	2,041.4			
තේ	1,185.1	16.7	1,375.4	16.6	190.3	16.1	15.6
රබර්	98.6	1.4	170.4	2.1	71.8	72.8	5.9
පොල්	166.2	2.4	173.6	2.1	7.4	4.4	0.6
මද නිෂ්පාදන	58.2	0.8	55.4	0.7	-2.8	-4.7	-0.2
වෙනත්	108.0	1.5	118.2	1.4	10.1	9.4	0.8
අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික අපනයන	240.4	3.4	322.0	3.9	81.6	33.9	6.7
කාර්මික අපනයන	5,305.4	74.9	6,172.8	74.3	867.3	16.4	70.9
ආහාර, පාන වර්ග හා දුම්කොළ	406.1	5.7	503.4	6.1	97.3	24.0	8.0
රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්	3,274.2	46.2	3,504.1	42.2	229.9	7.0	18.8
බනිත නිෂ්පාදන	134.7	1.9	216.3	2.6	81.5	60.5	6.7
රබර් නිෂ්පාදන	384.7	5.4	567.6	6.8	182.9	47.5	15.0
පිඟන් නිෂ්පාදන	36.4	0.5	39.1	0.5	2.7	7.3	0.2
සම්, ගමන් මළු හා පාවහන්	13.6	0.2	17.1	0.2	3.6	26.3	0.3
යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා උපකරණ	330.3	4.7	487.8	5.9	157.5	47.7	12.9
දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ	329.8	4.7	334.7	4.0	4.9	1.5	0.4
අනෙකුත් කාර්මික අපනයන	395.6	5.6	502.7	6.1	107.1	27.1	8.8
බනිත අපනයන	88.7	1.3	92.6	1.1	3.9	4.4	0.3
මැණික්	68.9	1.0	70.3	0.9	1.3	1.9	0.1
අනෙකුත් බනිත අපනයන	19.8	0.3	22.4	0.3	2.6	12.8	0.2
වර්ග නොකළ අපනයන	0.0	0.0	0.3	0.0	0.2	...	0.0
මුළු අපනයන (අ) (ඇ)	7,084.5	100.0	8,307.0	100.0	1,222.5	17.3	100.0
වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතය (ඇ)	114.94		113.06				

(අ) කාවකාලික
 (ආ) ප්‍රති අපනයන ඇතුළත් නොවේ
 (ඇ) ගලපන ලද
 (ඈ) විනිමය අනුපාතය : එ.ජ. ඩොලරයට රුපියල්

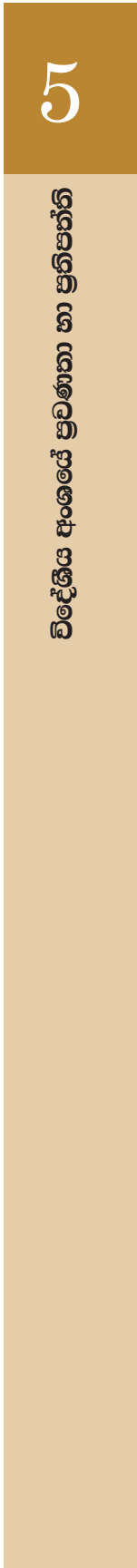
මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව
 ලංකා බනිත තෙල් නිතිගත සංස්ථාව හා වෙනත් බනිත තෙල් නිෂ්පාදන අපනයනකරුවන්
 ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ අපනයන ප්‍රධාන වශයෙන් බෝට්ටු හා යතුරු පැදි වැනි ප්‍රවාහන උපකරණ සහ පරිණාමක, ස්ථාවර පරිවර්තක, ප්‍රේරක, පරිපථ සහ පරිවරණීය රැහැන් වැනි විද්‍යුත් උපකරණවලින් සමන්විත වූ අතර, 2010 වසරේ දී එම අපනයන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 488 දක්වා සියයට 47.7 කින් වර්ධනය විය. 2010 වසරේ දී සකස් කළ දියමන්ති හා ආහරණ අපනයන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 335 ක් දක්වා සියයට 1.5 කින් වර්ධනය විය. බනිතමය අපනයන ආදායම 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 93 ක් දක්වා සියයට 4.4 කින් වර්ධනය වූ අතර, වටිනා සහ අර්ධ වටිනාකම් සහිත මැණික් ගල් වර්ග මේ අතර ප්‍රධාන විය.

කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,041 දක්වා සියයට 20.8 කින් වර්ධනය වූ අතර, ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි වසර පුරා පැවැති ඉහළ මිල ගණන් මේ සඳහා හේතු විය.

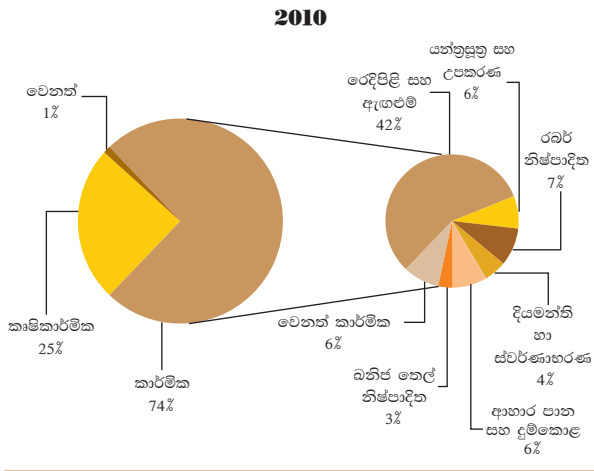
2010 වසරේ සමස්ත අපනයන වර්ධනයෙන් සියයට 15.6 ක් සඳහා තේ අපනයන දායක වූ අතර, සුළු කෘෂිකාර්මික අපනයන (සියයට 6.7), රබර් (සියයට 5.9) සහ පොල් (සියයට 0.6) පිළිවෙලින් අපනයන ආදායමට දායක විය.

අපනයන මිල ගණන් සහ පරිමාව යන සාධක දෙකම ඉහළයාම හේතුකොටගෙන තේ අපනයනවලින් ලද ආදායම මෙතෙක් පැවැති ඉහළම අගය වාර්තා කරමින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,375 ක් දක්වා සියයට 16.1 කින් වර්ධනය විය. ප්‍රධාන වශයෙන් “සිලෝන් ටී” වල ඇති ඉහළ ගුණාත්මකභාවය සහ සම්ප්‍රදායික තේ සඳහා පැවැති ඉහළ ජාත්‍යන්තර ඉල්ලුම හේතු කොට ගෙන 2010 වසර තුළ දී ලෝකයේ ප්‍රධාන තේ වෙන්දේසි මධ්‍යස්ථාන අතුරින් “සිලෝන් ටී” අධිණ්ඩුව ඉහළ මිල ගණන් අත් කරගන්නා ලදී. 2010 වසරේ දී තේ කිලෝ ග්‍රෑමයක



5.4 රූප සටහන

භාණ්ඩ අනුව අපනයන



සාමාන්‍ය අපනයන මිල එ.ජ.ඩොලර් 4.38 ක් ලෙස සියයට 7.0 කින් වර්ධනය විය. තේ නිෂ්පාදනය කරන අනෙකුත් ප්‍රධාන රටවල දේශීය පරිභෝජනය ඉහළයාම සහ නියඟ තත්ත්වයන් පැවතීම හේතුවෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි කළු තේ සඳහා හිඟයක් පැවැතුණි. කෙසේ වෙතත් ශ්‍රී ලංකාවේ තේ නිෂ්පාදනය 2010 වසරේ දී ඓතිහාසිකව ඉහළ මට්ටමට ළඟා විය. සමස්තයක් වශයෙන් පැවැති යහපත් කාලගුණය, නියමිත කාලයට පොහොර භාවිතා කිරීම සහ යහපත් කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම මේ සඳහා හේතු විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2010 වසරේ දී තේ අපනයන පරිමාව කිලෝග්‍රෑම් මිලියන 314 ක් දක්වා සියයට 8.5 කින් වර්ධනය විය. කෙත්තියාව සහ චීනයට පසු ලොව තෙවන විශාලතම තේ අපනයනකරු ශ්‍රී ලංකාව වේ. 2010 වසරේ දී, මැද පෙරදිග රටවල් සහ ස්වාධීන පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය රටවල් “සිලෝන් ටී” අපනයන සඳහා ප්‍රධාන ගමනාන්තයන් විය. තේ අපනයනයන්හි එකතු කළ අගය වැඩි කිරීම ධෛර්යමත් කිරීමේ අරමුණින් තොග තේ සඳහා වූ සෙස් බද්ද 2010 නොවැම්බර් 23 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි තේ කිලෝ ග්‍රෑමයකට රුපියල් 10 දක්වා වැඩිකරන ලදී.

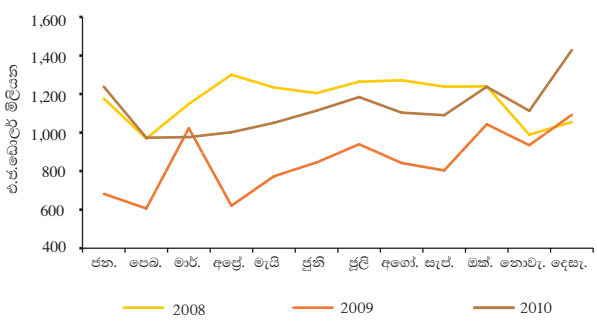
2010 වසරේ දී සුළු කෘෂිකාර්මික අපනයන, රබර් සහ පොල්වලින් ලද ආදායම යහපත් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. 2010 වසරේ දී සුළු කෘෂිකාර්මික බෝග අපනයනය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 322 ක් දක්වා සියයට 33.9 කින් වර්ධනය විය. කොකෝවා නිෂ්පාදන, කරදමුංගු සහ සුගන්ධ තෙල් සඳහා ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ පැවැති ඉහළ මිල ගණන් සහ තල ඇට, කොකෝවා නිෂ්පාදන සහ ගම්මිරිස් අපනයන පරිමාව ඉහළ යාම හේතුවෙන්, සුළු කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම ඉහළ ගියේය. ඉහළ අපනයන

පරිමාව සහ මිල හේතුවෙන්, කරාබුනැටි සහ සාදික්කා හා වසාවාසි වැනි ඇතැම් කුළුබඩු වල අපනයන ආදායම ඉහළ ගියේය. රබර් අපනයනවලින් ලද ආදායම 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 170 ක් දක්වා සියයට 72.8 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ස්වභාවික රබර් නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රධාන රටවල නිෂ්පාදනය අඩුවීම සහ චීනයෙන් හා ඉන්දියාවෙන් ස්වභාවික රබර් සඳහා වූ අධික ඉල්ලුම වසර පුරාම රබර් මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවයක් ඇති කිරීමට හේතු විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2010 වසරේ දී රබර් අපනයන මිල ඓතිහාසික වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක් කරා ළඟා විය. රබර් කිලෝග්‍රෑමයක් සඳහා වූ සාමාන්‍ය අපනයන මිල 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 3.31 ලෙස සියයට 87.9 කින් වර්ධනය විය. ඉහළ අපනයන මිල ගණන් පැවැතිය ද, එකතු කළ අගය සහිත අපනයන නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා දේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ රබර් භාවිතය ඉහළයාම හේතු කොට ගෙන රබර් අපනයන පරිමාව 2010 වසරේ දී සියයට 8.1 කින් අඩු විය. එකතු කළ අගය සහිත රබර් අපනයන දිරිමත් කිරීම සඳහා, අමු රබර් කිලෝ ග්‍රෑමයක් සඳහා රු. 4 ක් වන ලෙසින් පනවා තිබූ සෙස් බද්ද 2010 නොවැම්බර් මස 23 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි රු. 8 ක් දක්වා වැඩි කරන ලදී. පොල්තෙල් හා පොල් කෙඳි නිෂ්පාදන වැනි පොල්වලින් සාදන ලද නිෂ්පාදන මගින් අත්කරගන්නා ලද ඉහළ වටිනාකම් හේතුවෙන් පොල් අපනයන වලින් ලද ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 174 ක් දක්වා සියයට 4.4 කින් ඉහළ ගියේය.

ආනයන ක්‍රියාකාරිත්වය

2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 10,207 ක්ව පැවැති ආනයන වියදම සමග සැසඳීමේ දී, 2010 වසරේ ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 13,512 දක්වා සියයට 32.4 කින් වර්ධනය වූ අතර, දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රසාරණය වීම හේතුවෙන් ආනයන

5.5 රූප සටහන ආනයන ක්‍රියාකාරිත්වය



පරිමාව ඉහළ යාම සහ ඉහළ ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් මෙමගින් පිළිබිඹු කරයි. පාරිභෝගික භාණ්ඩ, අන්තර් භාණ්ඩ සහ ආයෝජන භාණ්ඩ යන සියලුම ප්‍රධාන ආනයන කාණ්ඩයන් මෙම වසර තුළ දී වර්ධනය විය. මෙම වර්ධනය සඳහා සියයට 55.3 ක ඉහළම දායකත්වයක් අන්තර් භාණ්ඩ අපනයන මගින් ලැබුණු අතර, පාරිභෝගික භාණ්ඩ සහ ආයෝජන භාණ්ඩ පිළිවෙලින් සියයට 27.2 ක සහ සියයට 15.7 ක දායකත්වයක් ලබා දී ඇත.

2010 වසරේ දී අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 7,496 ක් දක්වා සියට 32.2 කින් ඉහළ ගිය අතර, මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වූයේ බනිජ තෙල් ආනයන වියදම ඉහළ යෑමයි. ගෝලීය ආර්ථිකය නැවත යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ 2009 වසරේ අග භාගයේ සිට ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි බොර තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ නැඹුරුවක් පැවැති අතර, 2010 වසරේදී ද අඛණ්ඩව ඉහළ යන තත්ත්වයක් පැවතිණි. 2009 වසරේ දී

එ.ජ.ඩොලර් 63.93 ක්ව පැවැති බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය ආනයනික මිල 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 79.52 ක් දක්වා සියයට 24.4 කින් ඉහළ ගියේය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2010 වසර තුළ දී බනිජ තෙල් ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,019 ක් දක්වා සියයට 39.3 කින් ඉහළ ගියේය. එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,732 ක් වූ රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් ආනයන වියදම 2009 වසර සමඟ සැසඳීමේ දී සියයට 20.1 කින් ඉහළ ගිය අතර මෙමගින් ඇඟළුම් අපනයන වර්ධනය වීමට පවතින විභවතාවය පෙන්නුම් කරයි. මේ අතර ආනයන පරිමාව සහ මිල ගණන් ඉහළ යාම හේතුවෙන් 2010 වසරේ පොහොර ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 240 ක් දක්වා සියයට 24.3 කින් වර්ධනය විය. 2010 වසරේ දී ආනයනය කරන ලද පොහොර අතුරින් සියයට 63 කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක්, වී වගාව සඳහා බහුල වශයෙන් යොදා ගනු ලබන යූරියා පොහොරවලින් සමන්විත විය. අන්තර් භාණ්ඩ සඳහා අයත් වන රසායනික ද්‍රව්‍ය හා කඩදාසි වැනි අනෙකුත් කාණ්ඩයන්ගේ ආනයන ද මෙම වසර තුළ දී වර්ධනය විය.

කාණ්ඩය	2009		2010 (අ)		වටිනාකම වෙනස (අ) එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	වර්ධන වේගය (අ) %	වර්ධනයට වූ දායකත්වය (අ) %
	වටිනාකම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	දායකත්වය %	වටිනාකම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	දායකත්වය %			
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	1,971.8	19.3	2,870.3	21.2	898.5	45.6	27.2
ආහාර හා පාන වර්ග	1,246.2	12.2	1,641.8	12.2	395.6	31.7	12.0
සහල්	22.9	0.2	59.0	0.4	36.1	158.1	1.1
සීනි	218.7	2.1	363.3	2.7	144.6	66.1	4.4
තිරිඟු	259.3	2.5	257.2	1.9	-2.0	-0.8	-0.1
වෙනත්	745.4	7.3	962.3	7.1	217.0	29.1	6.6
අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ	725.6	7.1	1,228.5	9.1	502.9	69.3	15.2
අන්තර් භාණ්ඩ	5,669.2	55.5	7,495.9	55.5	1,826.7	32.2	55.3
බනිජ තෙල්	2,166.6	21.2	3,018.7	22.3	852.1	39.3	25.8
පොහොර	193.4	1.9	240.5	1.8	47.1	24.3	1.4
රසායනික ද්‍රව්‍ය	312.5	3.1	389.9	2.9	77.4	24.8	2.3
රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්	1,442.0	14.1	1,732.3	12.8	290.3	20.1	8.8
අනෙකුත් අන්තර් භාණ්ඩ	1,554.7	15.2	2,114.5	15.6	559.9	36.0	16.9
ආයෝජන භාණ්ඩ	2,450.8	24.0	2,969.6	22.0	518.7	21.2	15.7
යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ උපකරණ	1,012.8	9.9	1,205.9	8.9	193.1	19.1	5.8
ප්‍රවාහන උපකරණ	436.3	4.3	642.2	4.8	205.9	47.2	6.2
ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය	714.5	7.0	809.6	6.0	95.1	13.3	2.9
අනෙකුත් ආයෝජන භාණ්ඩ	287.3	2.8	311.9	2.3	24.6	8.6	0.7
වර්ග නොකළ ආනයන	114.8	1.1	175.9	1.3	61.1	53.2	1.9
මුළු ආනයන (අ) (අ)	10,206.6	100	13,511.7	100.0	3,305.0	32.4	100.0
වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතය (අ)	114.94		113.06				

(අ) තාවකාලික
 (ආ) ප්‍රති ආනයන ඇතුළත් නොවේ
 (ඇ) ගලපන ලද
 (ඈ) විනිමය අනුපාතය : එ.ජ. ඩොලරයට රුපියල්

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව
 ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව
 ලංකා අයි.ඕ.සී. සමාගම
 සීමාසහිත මුමා ලංකා සමාගම
 සීමාසහිත සෙරන්විඩ් ෆ්ලාර් මිල්ස් පුද්ගලික සමාගම
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව



2010 වසරේ දී පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,870 දක්වා සියයට 45.6 කින් ඉහළ ගිය අතර, මෙම වර්ධනයට සියයට 15.2 කට වඩා වැඩි දායකත්වයක් ආහාරමය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ මගින් ලබා දී ඇත. මෝටර් රථ සහ මෝටර් බයිසිකල්, ආහාරමය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ කාණ්ඩයෙහි ප්‍රධාන අංගයක් වන අතර එය 2010 වසරේ දී සියයට 246.9 ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනය වීම සහ මෝටර් රථ මත පනවා තිබූ ආනයන බද්ද අඩු කිරීම, මෙම වර්ධනය සඳහා මූලික වශයෙන් හේතු විය. රබර් ටයර් සහ ටියුබ් ආනයන ද 2010 වසරේ දී සියයට 49.9 කින් වර්ධනය විය.

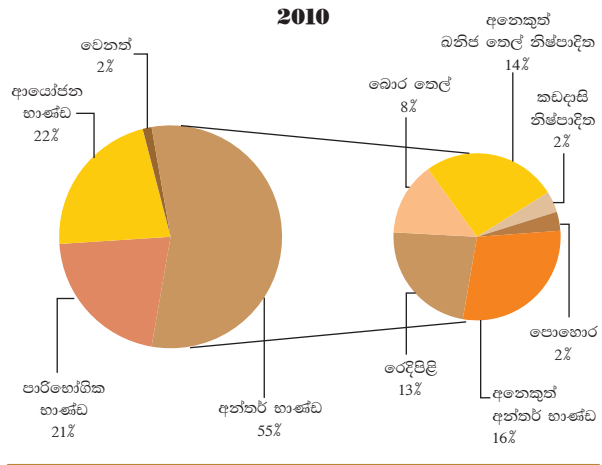
සීනි සහ කිරි නිෂ්පාදිත ආනයන වියදම ඉහළ යාම මූලික කොටගෙන, ආහාර ආනයනය සියයට 31.7 කින් වර්ධනය විය. 2010 වසරේ දී සීනි නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රධාන රටවල පැවැති සැපයුම් අවහිරතාවයන් හේතුවෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ සීනි මිල ගණන් ඓතිහාසිකමය වශයෙන් ඉහළම අගයකට පැමිණුණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2010 වසරේ දී සීනි සඳහා පැවැති සාමාන්‍ය ආනයනික මිල සියයට 38.6 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ අතර, සීනි ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 363 ක් දක්වා සියයට 66.1 කින් වර්ධනය විය. 2010 වසරේ දී ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් ඉහළයාම හේතුවෙන් කිරි නිෂ්පාදිත ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 259 ක් දක්වා සියයට 56.2 කින් වර්ධනය විය. කෙසේවුවද, 2010 වසරේ දී තිරිඟු ආනයන වියදම 2009 වසර සමඟ සැසඳීමේ දී සුළු පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කළේය.

2010 වසරේ දී ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,970 දක්වා සියයට 21.2 කින්

5.6 සංඛ්‍යා සටහන	ප්‍රධාන ආනයනයන්හි පරිමාවන් (අ)				
	මෙවැනි වොන් දහස්				
ශීර්ෂය	2006	2007	2008	2009	2010 (අ)
සහල්	12	88	84	52	126
1 වන කාර්තුව	3	4	41	3	121
2 වන කාර්තුව	2	7	28	3	2
3 වන කාර්තුව	3	3	11	2	2
4 වන කාර්තුව	4	74	4	44	1
තිරිඟු	1,200	952	919	1,026	1,052
1 වන කාර්තුව	287	204	272	288	352
2 වන කාර්තුව	321	388	312	229	171
3 වන කාර්තුව	331	274	153	220	292
4 වන කාර්තුව	261	87	182	289	236
සීනි	525	481	575	467	559
1 වන කාර්තුව	112	112	163	123	145
2 වන කාර්තුව	137	138	131	110	156
3 වන කාර්තුව	127	118	167	142	154
4 වන කාර්තුව	149	113	114	92	104
බනිජ තෙල් (බොර තෙල්)	2,151	1,938	1,853	2,066	1,819
1 වන කාර්තුව	592	272	229	559	332
2 වන කාර්තුව	535	557	525	417	541
3 වන කාර්තුව	582	559	544	416	541
4 වන කාර්තුව	442	550	555	674	405
පිරිපහදු බනිජ තෙල්	2,302	2,314	2,386	2,154	2,873
1 වන කාර්තුව	540	597	778	409	786
2 වන කාර්තුව	587	646	583	605	879
3 වන කාර්තුව	479	517	465	564	504
4 වන කාර්තුව	696	554	560	576	703
පොහොර	633	569	772	501	649
1 වන කාර්තුව	166	62	125	46	88
2 වන කාර්තුව	203	171	223	109	238
3 වන කාර්තුව	119	131	216	123	165
4 වන කාර්තුව	146	205	208	223	158

(අ) ගලපන ලද (ආ) තාවකාලික
 මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව
 ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව
 ලංකා අයි. ඩී. සී. සමාගම
 සීමාසහිත ශ්‍රීමා ලංකා සමාගම
 සීමාසහිත සෙරෙන්ඩිබ් ෆ්ලාර් මිල්ස්
 පුද්ගලික සමාගම
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

5.6 රූප සටහන භාණ්ඩ අනුව ආනයන



වර්ධනය වූ අතර, ප්‍රවාහන උපකරණ හා යන්ත්‍රසූත්‍ර ආනයන වියදම ඉහළ යාම මේ සඳහා ප්‍රධානතම හේතුව විය. ප්‍රවාහන උපකරණ ආනයන වියදම සියයට 47.2 කින් වර්ධනය වූ අතර, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වැඩිවීම මේ සඳහා මූලිකව හේතු විය. භාණ්ඩ සහ මගී ප්‍රවාහනය සඳහා යොදා ගනු ලබන මෝටර් රථ හා උපාංග, ප්‍රවාහන උපකරණ ආනයන තුළ අන්තර්ගත වේ. යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ ආනයනය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,206 ක් දක්වා සියයට 19.1 කින් වර්ධනය විය. මෙහි ප්‍රධාන වශයෙන් සම්ප්‍රේෂණ උපකරණ, ස්වයංක්‍රීය දත්ත සැකසුම් යන්ත්‍ර සහ විද්‍යුත් සම්ප්‍රේෂක

යනාදිය ඇතුළත් විය. මෙම වසර තුළ දී ඉදිකිරීම් අංශයෙහි කටයුතු පුළුල්වීම පිළිබිඹු කරමින් පෝට්ලන්ඩ් සිමෙන්ති, යකඩ, කම්බි හා ඇස්බැස්ටස් ආදිය ඇතුළත් ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 810 ක් දක්වා සියයට 13.3 කින් වර්ධනය විය.

වෙළෙඳ ශේෂය

අපනයන ආදායමෙහි වර්ධනයට සාපේක්ෂව ආනයන වියදමෙහි පැවැති ඉහළ වර්ධනය හේතුවෙන්, 2010 වසරේ දී වෙළෙඳ හිඟය පුළුල් විය. 2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,122 ක් දක්වා සීඝ්‍ර පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කළ සමස්ත වෙළෙඳ හිඟය, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,205 දක්වා සියයට 66.7 කින් පුළුල් විය. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සැලකූ විට, 2010 වසරේ දී වෙළෙඳ හිඟය සියයට 10.5 කි.

වෙළෙඳ අනුපාතය

අපනයන මිල ගණන්වලට සාපේක්ෂව විශේෂයෙන් ඛනිජ තෙල් ඇතුළු ආනයනයන්හි මිල ගණන් සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වීම, 2010 වසරේ දී වෙළෙඳ අනුපාතය සියයට 5.3 කින් පිරිහීමට හේතු විය. ගෝලීය ආර්ථිකය ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ 2010 වසරේ දී ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ භාණ්ඩ අපනයන මිල ගණන් සැලකිය යුතු අයුරින් වර්ධනය විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2010 වසරේ දී අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 10.9 කින් වර්ධනය විය. ජාත්‍යන්තර සහ දේශීය ඉල්ලුමෙහි සීඝ්‍ර ඉහළ යාම හේතුවෙන් රඛර් අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 83.3 කින් වර්ධනය විය. 2010 වසරේ දී, තේ අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 4.2 කින් තවදුරටත් වර්ධනය විය. විශේෂයෙන් මිල

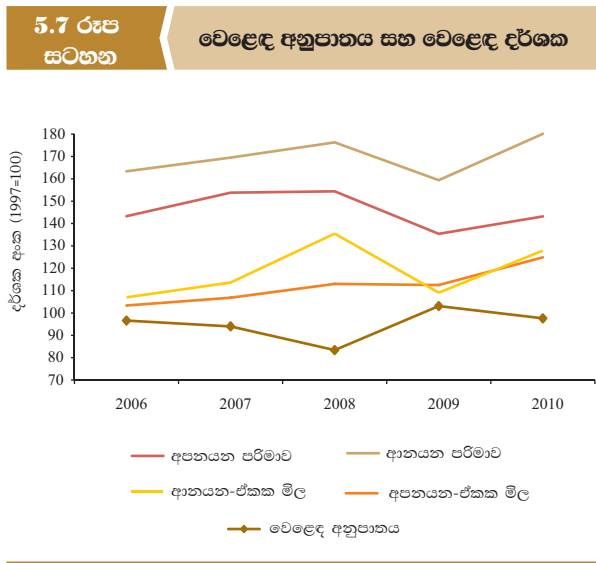
දර්ශකය සියයට 12.2 කින් පමණ වර්ධනය වූ රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් ඇතුළු සියළුම උප-කාණ්ඩයන්ගේ මිල ගණන්හි වර්ධනයන් පිළිබිඹු කරමින්, 2010 වසරේ දී කාර්මික අපනයන මිල දර්ශකය ද සියයට 11.2 කින් ඉහළ ගියේය.

සියළු ප්‍රධාන ආනයන කාණ්ඩයන්ගේ මිල ගණන් ඉහළ යාම පිළිබිඹු කරමින් 2010 වසරේ දී ආනයන මිල දර්ශකය සියයට 17.2 ක ඉහළ අගයකින් වර්ධනය විය. පාරිභෝගික භාණ්ඩ අතුරින්, ආහාර සහ කල් පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩයන්හි මිල දර්ශක පිළිවෙලින් සියයට 25.5 ක් සහ සියයට 32.4 ක් බැගින් සැලකිය යුතු අයුරින් වර්ධනය විය. අන්තර් භාණ්ඩ ආනයනයන්හි සාමාන්‍ය මිල ගණන් සියයට 15.8 කින් වර්ධනය වූ අතර, බොර තෙල් මිල සියයට 24.4 කින් ඉහළ යාම මේ සඳහා මූලික වශයෙන් හේතු විය. 2010 වසරේදී පොහොර ආනයන මිල දර්ශකය ද සියයට 5.1 කින් ඉහළ ගියේය. මීට සමගාමීව, අන්තර් භාණ්ඩ කාණ්ඩවලට අයත් සෑම උප කාණ්ඩයකම පාහේ මිල දර්ශකයන්හි සැලකිය යුතු වර්ධනයන් පැවතුණි. සියළුම උප කාණ්ඩයන්ගේ මිලෙහි වර්ධනයන් පිළිබිඹු කරමින් ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන මිල දර්ශකය සියයට 12.9 කින් වර්ධනය විය.

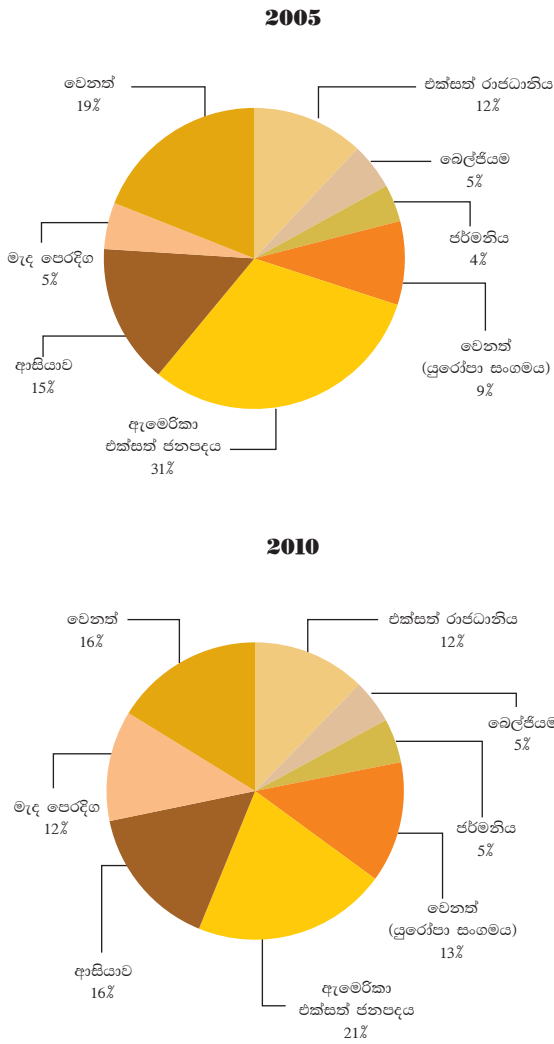
වෙළෙඳ දිශාව

2010 වසරේ දී අයහපත් ආර්ථික තත්ත්වයන් පැවතිය ද බටහිර රටවල් තවදුරටත් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම අපනයන ගමනාන්ත විය. 2010 වසරේ දී ඉන්දියාව, සිංගප්පූරුව සහ චීනය ප්‍රධාන වශයෙන් ආනයන සැපයූ රටවල් විය. 2010 වසරේදී මුළු ආනයනවලින් ආසන්න ලෙස සියයට 20 කට පමණ දායකත්වය ලබාදෙමින් ඉන්දියාව, ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම වෙළෙඳ හවුල්කරු වූ අතර, මුළු අපනයනවලින් සියයට 5.6 කට දායකත්වයක් ලබා දුනි.

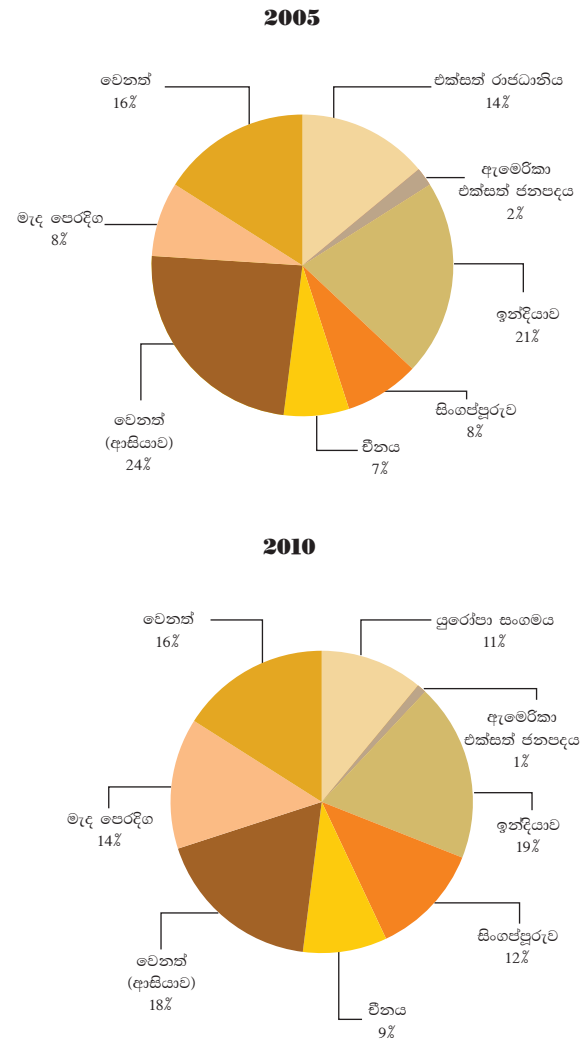
ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු අපනයනවලින් සියයට 21.1 කට දායක වෙමින් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය ප්‍රධානතම අපනයන වෙළෙඳපොළ වූ අතර, අනෙකුත් ප්‍රධාන අපනයන වෙළෙඳපොළවල් වූයේ එක්සත් රාජධානිය සහ ඉන්දියාවයි. තවදුරටත් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයට සහ එක්සත් රාජධානියට කරන ලද ප්‍රධාන අපනයනය වන්නේ ඇඟළුම්ය. ඉන්දියාවට කළ ප්‍රධාන අපනයන වූයේ රඛර් හා රඛර් නිෂ්පාදිත සහ සත්ත්ව ආහාරයි. 2010 වසරේ දී මුළු අපනයනයන්ගෙන් සියයට 35.0 ක් යුරෝපා සංගමයේ රටවල් සඳහා විය. මේ අතුරින් එක්සත් රාජධානිය, ඉතාලිය, ජර්මනිය සහ බෙල්ජියම් ප්‍රධාන ගැණුම්කරුවන් වූ අතර, පිළිවෙලින් ඔවුන්ගේ දායකත්වය මුළු අපනයනවලින් සියයට 12.3, සියයට 5.6, සියයට 4.8 ක් සහ සියයට



5.8 රූප සටහන අපනයන වෙළෙඳ දිශාව



5.9 රූප සටහන ආනයන වෙළෙඳ දිශාව



4.8 ක් විය. මෙරට නිෂ්පාදිත ඇඟළුම්වලින් ආසන්න වශයෙන් සියයට 16.3 ක් පමණ ජර්මනියට සහ ඉතාලියට අපනයනය කරන ලද අතර, සකස් කරන ලද දියමන්තිවලින් ආසන්න වශයෙන් සියයට 72.6 ක් පමණ බෙල්ජියමට අපනයනය කරනු ලැබීය. 2010 වසරේදී ද නොකඩවා ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම තේ අපනයන ගැණුම්කරුවන් බවට පත් වූ රුසියාව සහ ඉරානය මුළු තේ අපනයනවලින් පිළිවෙලින් සියයට 15.9 කට සහ සියයට 10.1 කට දායක විය. සමස්ත තේ අපනයනවලින් සියයට 48.1 ක් වාර්තා කරමින් මැද පෙරදිග කලාපය ශ්‍රී ලංකාවේ තේ සඳහා වඩාත්ම වැදගත් අපනයන ගමනාන්තය විය.

2010 වසරේදී ද ඉන්දියාව අඛණ්ඩව ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම ආනයන ප්‍රභවය වූ අතර, එය මුළු ආනයන වලින් සියයට 19.0 කට ආසන්න වේ. පිරිපහදු කරන ලද බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත, බයිසිකල් සහ ත්‍රී රෝද රථ ඉන්දියාවෙන් ආනයනය කළ ප්‍රධාන භාණ්ඩ වේ. සිංගප්පූරුව සහ විනය පිළිවෙලින් දෙවන හා තෙවන විශාලතම ආනයන ප්‍රභවයන් විය. බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත සහ කිරි හා කිරි නිෂ්පාදිත සිංගප්පූරුවෙන් කරන ලද ප්‍රධාන ආනයන වූ අතර, යන්ත්‍රසූත්‍ර, යාන්ත්‍රික උපකරණ සහ කපු පිළි ප්‍රධාන වශයෙන් විනයෙන් ආනයනය කරන ලදී. ඉරානය සහ ජපානය පිළිවෙලින් ශ්‍රී ලංකාවේ සිව්වන සහ පස්වන ආනයන ප්‍රභවයන් විය.

ඉරානයෙන් ප්‍රධාන වශයෙන් බොර තෙල් ආනයනය කළ අතර මෝටර් රථ වාහන ජපානයෙන් ආනයනය කරන ලද ප්‍රධාන භාණ්ඩ විය.

5.4 සේවා වෙළෙඳාම, ආදායම්, ජංගම සංක්‍රාම සහ ජංගම ගිණුමේ ශේෂය

සේවා වෙළෙඳාම

ආර්ථික කටයුතු වර්ධනය වීම සහ ගෝලීය ආර්ථිකය යළි යථා තත්වයට පත්වීම සමඟ 2010 වසරේ දී සේවා වෙළෙඳාමෙහි සැලකිය යුතු ඉහළ අතිරික්තයක් වාර්තා විය. ප්‍රවාහන, සංචාරක, සන්නිවේදන, පරිගණක හා තොරතුරු සේවා, ඉදිකිරීම් සහ රක්ෂණ සේවා යනාදී අංශයන්ගෙන් සමන්විත වූ සේවා ගිණුමෙහි, 2010 වසර තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 698 ක අතිරික්තයක් වාර්තා විය. ඉදිරි වර්ෂවල දී ආර්ථික වර්ධනය ස්ථායීව පවත්වාගෙන යාමට අප රටට ඇති හැකියාව පෙන්නුම් කරමින්, වර්ෂය තුළ දී සේවා ගිණුමෙහි සියලුම උප අංශයන්හි විශිෂ්ඨ ක්‍රියාකාරීත්වයක් දක්නට ලැබුණි.

ප්‍රවාහන සේවා

සේවා ගිණුමට ප්‍රමුඛතම දායකත්වයක් සපයන අංශය ලෙස ප්‍රවාහන සේවා වසර තුළ දී විශිෂ්ඨ ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. පෙර වසර හා සැසඳීමේ දී, මගී ගාස්තු, නැව් කුලී, වරාය සහ ගුවන්තොටුපොළ ආශ්‍රිත සේවාවන්ගෙන් සමන්විත ප්‍රවාහන සේවා සඳහා වූ දළ ලැබීම්, සියයට 33.6 කින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,156 දක්වා වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණෙන විදේශ සංචාරකයින්ගේ ප්‍රමාණය වර්ධනය වීම, නැව් කුලී ආදායම් ඉහළ යාම සහ වරාය හා ගුවන් තොටුපොළ ආශ්‍රිත අනෙකුත් සේවා කටයුතු වර්ධනය වීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බලපාන ලදී. මේ අතර, ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාම වර්ධනය වීම සහ ශ්‍රී ලාංකිකයින් විදේශ සංචාර සඳහා කරන ලද වියදම් ඉහළ යාම හේතුවෙන්, 2010 වසර තුළ දී ප්‍රවාහන සේවා යටතේ වූ ගෙවීම්, පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සියයට 30 කින් වර්ධනය විය.

පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2010 වසරේ දී මගී ගාස්තු මත වූ දළ ලැබීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 468 ක් දක්වා සියයට 15.8 කින් ඉහළ ගියේය. මේ සඳහා හේතු වූයේ ව්‍යාපාර කටයුතු හා විනෝදය පිණිස ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණෙන මගීන් ප්‍රමාණය ඉහළ යාම සහ 2010 වසරේ පනවන ලද ඉන්ධන අධිභාරය හේතුවෙන් ජාතික ගුවන් සේවාව වන ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගමෙහි ගුවන් ගාස්තු ඉහළ දැමීමය. ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගම විසින් 2010 වසරේ දී නව ගුවන් යානා දෙකක් මිලදී ගත් අතර, 2012 වන විට ගුවන් යානා සංඛ්‍යාව දැනට පවතින 14 මට්ටමේ සිට 20 මට්ටම දක්වා වැඩි කිරීමට එම සමාගම බලාපොරොත්තු වේ. ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගමේ සැලසුම්ගත නව ගුවන් යානා මිලදී ගැනීම, ගුවන් ගමනාන්ත පුළුල් කිරීම සහ ගුවන් ගමන් වාර ගණන වැඩි කිරීම යනාදී සාධක හේතූකොටගෙන මැදිකාලීන වශයෙන් මගී ගාස්තු මත වූ ලැබීම් තවදුරටත් වර්ධනය වනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු විය හැක.

2010 වසරේ දී නැව් කුලී, වරාය සහ ගුවන් තොටුපොළ ආශ්‍රිත අනෙකුත් සේවාවන් මත වූ දළ ලැබීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 688 ක් දක්වා සියයට 49.2 කින් වර්ධනය විය. ආසියානු කලාපය තුළ අන්තර්ජාතික වෙළෙඳ කටයුතු වර්ධනය වීම නිසා කොළඹ වරායේ ප්‍රති-නැව්ගත කිරීම් ඇතුළු බහාලුම් මෙහෙයවීම් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වීම මේ සඳහා මූලිකවම හේතු විය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාමේ වර්ධනය සහ දේශීය වරායන්හි අපේක්ෂිත ධාරිතා වර්ධනය නිසා 2011 වසරේ දී සහ ඉදිරි වසරවල දී, වරාය සහ ගුවන් තොටුපොළ ආශ්‍රිත සේවාවන් මත වූ ලැබීම් තවදුරටත් වර්ධනය වනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු විය හැක.

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන		රුපියල් මිලියන	
	2009	2010 (අ)	2009	2010 (අ)
1. ප්‍රවාහන සේවා	235	336	26,822	37,963
2. සංචාරක සේවා	-61	123	-7,094	13,778
3. සන්නිවේදන සේවා	26	27	3,004	3,106
4. පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා	245	265	28,161	29,962
5. ඉදිකිරීම් සේවා	34	36	3,936	4,037
6. රක්ෂණ සේවා	28	31	3,247	3,481
7. වෙනත් ව්‍යාපාරික සේවා	-100	-102	-11,450	-11,591
8. රජයේ වියදම් (අන් තැනක සඳහන් නොවන)	-16	-17	-1,846	-1,976
මුළු ශුද්ධ සේවා	391	698	44,780	78,760
1. සේවක වන්දි ගෙවීම්	-11	-11	-1,233	-1,235
2. සෘජු ආයෝජන ආදායම්	-223	-377	-25,573	-42,603
3. පොලී සහ අනෙකුත් ගෙවීම්	-254	-184	-29,007	-20,812
මුළු ශුද්ධ ආදායම	-488	-572	-55,814	-64,650
1. පෞද්ගලික	2,927	3,608	336,578	407,967
2. මධ්‍යම ආණ්ඩුව	77	52	8,920	5,918
මුළු ශුද්ධ ජංගම සංක්‍රාම	3,005	3,660	345,498	413,885

(අ) මෙම ඉදිරිපත්කිරීම ගෙවුම් කුලන අත්පොතෙහි 5 වන සංශෝධනය (1993) ට අනුරූපව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් ජාත්‍යන්තරව අනුගමනය කරන ආකාරයට සැසඳෙන ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇත.
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව



විදේශ ගමන් සහ සංචාරක සේවා

යුධ ගැටුම් නිමවීමෙන් පසු පැවැති සාමකාමී වාතාවරණය හේතුවෙන් 2010 වසර තුළ දී සංචාරක කර්මාන්තය සීඝ්‍රයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් විය. ඉහළම සංචාරක පැමිණීම් ලෙස 2004 වසරේ දී වාර්තා වී තිබූ 566,202 ඉක්මවා යමින් 2010 වසරේදී මුළු සංචාරක පැමිණීම් 654,476 දක්වා වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආරක්ෂාකාරී වාතාවරණය යහපත් වීම හේතුවෙන් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, එක්සත් රාජධානිය, ජර්මනිය, ඔස්ට්‍රේලියාව සහ ජපානය වැනි සංචාරකයන් පැමිණෙන ප්‍රධාන රටවල් විසින් නිකුත් කර තිබූ අයහපත් සංචාරක උපදේශන ලිහිල්කිරීම සහ ලොව ප්‍රධාන පෙළේ සංචාරක ගමනාන්තයන් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව ලැබූ කීර්තිය මෙම තියුණු වර්ධනයට හේතු විය. 2010 වසර සඳහා වැඩිම සංචාරක පැමිණීම් ඉන්දියාවෙන් (126,882) වාර්තා වූ අතර, ඉන් අනතුරුව පිලිවෙලින් එක්සත් රාජධානිය (105,496), ජර්මනිය (45,727), මාලදිවයින (35,791), ඕස්ට්‍රේලියාව (33,456) සහ ප්‍රංශය (31,285) යන රටවලින් වැඩිම සංචාරක පැමිණීම් වාර්තා විය. මැද පෙරදිග රටවල සංචාරක පැමිණීම්වල ද වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. සංචාරකයන් පැමිණි අරමුණු අනුව සලකා බැලූ විට සියයට 78.9 ක් නිවාඩු ගත කිරීම සඳහා ද, සියයට 12.7 ක් ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා ද, සියයට 5.4 ක් මිතුරන් හා ඥාතීන් හමුවීමට ද, සියයට 1.0 ක් සම්මේලන සහ රැස්වීම් සඳහා ද, සියයට 0.8 ක් ආගමික හා සංස්කෘතික කටයුතු සඳහා ද පැමිණ ඇත.

2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 350 ක් වූ සංචාරක ඉපයීම් 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 576 ක් දක්වා සියයට 64.6 කින් වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින විවිධ වූ ආකර්ෂණයන් විදහා දක්වමින් මාස

12 සඳහා සංචාරක තේමාවන් 12 ක් යටතේ ප්‍රචාරණ ව්‍යාපාරයක් ශ්‍රී ලංකා සංචරණය (Sri Lanka Tourism) විසින් ආරම්භ කර ඇති අතර 2011 වර්ෂය “නරඹමු ශ්‍රී ලංකා” (Visit Sri Lanka) වසර ලෙස නම්කර ඇත. මීට අමතරව, පාසිකුඩා, ආරුගම්බේ, ත්‍රිකුණාමලය, නිලාවේලි, වාකරේ, වේරුගල් සහ කල්කුඩා වැනි වඩා ජනප්‍රිය සංචාරක ස්ථානයන්හි යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතීන් කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කරවීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් වැඩසටහනක් ක්‍රියාවට නංවා ඇත. ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පිළිගත් හෝටල් කිහිපයක් කොළඹ හා ඒ ආශ්‍රිතව ඉදි කිරීමට අනුමැතිය ලබා දී ඇති අතර, ලොව ප්‍රසිද්ධ අනෙකුත් හෝටල් ජාල ආකර්ෂණය කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියක ද නිරත වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාව ආකර්ෂණීය වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත් කිරීමේ යෝජනා සැලකිල්ලට ගනිමින්, කොළඹ නගර මධ්‍යයේ පිහිටුවීමට නියමිත මහා පරිමාණයේ හෝටල් හා සාප්පු සංකීර්ණයක ආයෝජනය කිරීමට චීන ජාතික ව්‍යාපාරයක් අපේක්ෂා කරයි.

2010 වසරේ දී අපේක්ෂිත මිලියන 2.5 ක් පමණ වූ සංචාරකයින්ට සේවා සැපයීම සඳහා අවශ්‍ය ආයෝජන කඩිනම් කිරීම පිණිස විවිධ පියවර ගෙන ඇත. සංචාරක සංවර්ධනය සම්බන්ධයෙන් වන සියළුම අයදුම්පත් එක් ස්ථානයකදී විශේෂිත වූ කණ්ඩායමක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වී, කිසිදු පාරිසරික ගැටළුවක් නොමැති නම් සති දෙකක් හෝ තුනක් අතර කාලයක් තුළ දී විසඳාලීම සඳහා, ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපනය කර ඇත. ආයතනික රාමුව සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය සතු බලය එක් එක් පළාත්හි අදාළ මධ්‍යස්ථානයන් වෙත පවරා දෙමින්,

ශීර්ෂය	සංචාරක ව්‍යාපාරයේ ක්‍රියාකාරීත්වය				වර්ධන වේගය (%)		
	2006	2007	2008	2009	2010 (අ)	2009	2010 (අ)
සංචාරක පැමිණීම් (සංඛ්‍යාව)	559,603	494,008	438,475	447,890	654,476	2.1	46.1
විනෝදාස්වාදය	392,766	331,238	321,079	358,188	516,538	11.6	44.2
ව්‍යාපාර	96,981	52,116	37,261	38,473	83,270	3.3	116.4
වෙනත්	69,856	110,654	80,135	51,229	54,668	-36.1	6.7
සංචාරක රාශී ගණන (දහස්)	5,794	4,940	4,166	4,076	6,548	-2.2	60.7
කාමර උපයෝජන අනුපාතය (%)	47.8	46.2	43.9	48.4	70.1	10.3	44.8
දළ සංචාරක ලැබීම් (රු. මිලියන)	42,586	42,571	37,094	40,133	65,018	8.2	62.0
ඒක පුද්ගල සංචාරක ලැබීම් (රු.)	76,100	86,175	84,598	89,605	99,344	5.9	10.9
මුළු සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	133,558	145,238	123,134	124,970	132,055	1.5	5.7
සෘජු	55,649	60,516	51,306	52,071	55,023	1.5	5.7
වක්‍ර	77,909	84,722	71,828	72,899	77,032	1.5	5.7

(අ) තාවකාලික

මූලයන් : ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

නැගෙනහිර පළාත තුළ දේශීය සංචාරක කර්මාන්තයට අදාළ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමටත්, තිරසාර වූ සංචාරක කර්මාන්තයක් සමඟ සමගාමීව නිෂ්පාදන සංයුතිය සහ සැපයුම් ජාලය තවදුරටත් පුළුල් කිරීමටත් ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය සංචාරක අමාත්‍යාංශය හා එක්ව ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ තිරසාර වූ සංචාරක සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් අරඹා ඇත. යුදමය වාතාවරණය නිමා වීමෙන් අනතුරුව, විවිධ ගුවන් සමාගම් විසින් කොළඹ දක්වා යළිත් පියාසර කිරීම ආරම්භ කළ අතර, නව ගුවන් සමාගම් සහ යාත්‍රා මෙහෙයුම් ආයතන බොහොමයක් ශ්‍රී ලංකාව සමඟ සමීප සබඳතාවයන් පවත්වාගෙන යාමට සිය කැමැත්ත පළ කර ඇත. යුදමය කාලපරිච්ඡේදය තුළදී, බහුල වශයෙන් සංචාරක මෙහෙයුම් ව්‍යාපාර මත රඳා පැවැති සංචාරක කර්මාන්තය, මේ වනවිට අන්තර්ජාලය හා අනෙකුත් මාධ්‍යයන් හරහා සංචාරකයින් වෙත ළඟාවිය හැකි අයුරින් සෘජුවම ප්‍රචාරණය කිරීමට පෙළඹී ඇත. කෙසේ වුවත්, “ආසියාවේ ආශ්චර්යය” (The Wonder of Asia) යන නේමාවට අනුව ශ්‍රී ලංකාව කටයුතු කිරීමට අපේක්ෂා කරන්නේ නම් රජය සහ පෞද්ගලික අංශය සහයෝගිතාවයෙන් යුතුව කටයුතු කළයුතු අතර, යුද ගැටුම්වලින් අනතුරුව ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින විවිධාකාර වූ සංචාරක ආකර්ෂණ ප්‍රචාරණය කළ යුතුය.

සන්නිවේදන සේවා

සන්නිවේදන සේවා අංශය වසර තුළ දී සාර්ථක ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්වීය. 2010 වසර තුළදී සන්නිවේදන සේවා මත වූ දළ ඉපැයීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 83 ක් දක්වා සියයට 3.8 කින් වර්ධනය විය. ජාත්‍යන්තර සෘජු දුරකථන ඇමතුම් මත වූ ඉපැයුම් වැඩිවීම සහ දත්ත සම්ප්‍රේෂණය සඳහා කල්බදු පදනම මත ලබාගත් පරිපථ භාවිතය වැඩිවීම නිසා එම ඉපැයුම් වැඩිවීම තුළින් සන්නිවේදන සේවා මත වූ දළ ලැබීම් වර්ධනය විය. තාක්ෂණික දියුණුව මත සන්නිවේදන සේවාවන්හි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් ඇති වූ අතර, එමගින් අධිවේගී අන්තර්ජාල පහසුකම් භාවිතය, වන්දිකා සහ විදුලි රැහැන් සහිත රූපවාහිනී පහසුකම් භාවිතය යනාදියේ විශාල වර්ධනයක් 2010 වසර තුළ දී දක්නට ලැබුණි. තවද, ස්ථාවර හා ජංගම දුරකථන ක්‍රියාකරුවන් විසින් ජාත්‍යන්තර ඇමතුම් සඳහා අයකරන දුරකථන ගාස්තු අඩු කිරීම නිසා ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටරටට ගන්නා දුරකථන ඇමතුම් වැඩිවීම තුළින්, සන්නිවේදන සේවා ආශ්‍රිත ගෙවීම් ද සමාන අනුපාතයකින් වර්ධනය වී ඇත.

පරිගණක හා තොරතුරු සේවා

පරිගණක හා තොරතුරු සේවා උප අංශය 2010 වසර තුළ දී සාර්ථක වර්ධනයක් පෙන්වීය. මෘදුකාංග, ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම (BPO)

සහ තොරතුරු තාක්ෂණය පදනම් කරගත් අනෙකුත් සේවා අපනයනය (ITES) මත වූ ඉපැයීම්, වසර තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 265 ක් දක්වා සියයට 8.2 කින් වර්ධනය විය. තවද, “අනෙකුත් ව්‍යාපාරික සේවා” යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇති දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම (KPO) මත වූ ඉපැයීම් ද වසර තුළ දී සැලකිය යුතු මට්ටමකින් වර්ධනය විය. සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන්හි අඛණ්ඩ වර්ධනය හේතුවෙන්, ලෝකයේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් බවට ශ්‍රී ලංකාව හඳුනාගෙන ඇති බැවින්, තොරතුරු තාක්ෂණය පදනම් කරගත් සේවා (ITES), ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම (BPO) සහ දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම (KPO), යන අංශ ඉහළ වර්ධන ශක්‍යතාවයක් ඇති අංශ ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. එම අංශයෙහි ව්‍යාප්තිය සහ ශීඝ්‍ර වර්ධනය උදෙසා රජය විසින් රාජ්‍ය මූල්‍ය හා අනෙකුත් දිරිගැන්වීම් සඳහා පියවර ගන්නාවක්ම ගන්නා ලදී. මනා පුහුණුවකින් යුත් මානව ප්‍රාග්ධනයක් පැවතීම සමඟ ස්ථායී දේශපාලනික, නෛතික හා ආර්ථික පරිසරයක් පැවතීම තුළින් BPO - KPO සඳහා තරගකාරී වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානයක් බවට ශ්‍රී ලංකාව පත් කිරීමට සහ අනෙකුත් කලාපීය රටවල් සඳහා ව්‍යාපාර ආපදා ප්‍රතිසාධන හා ව්‍යාපාර තිර පැවැත්ම සඳහා වූ කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රවර්ධනය කිරීමට හිතකර ලෙස බලපානු ඇත.

ආදායම් ලැබීම් සහ ගෙවීම්

2009 වසරේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 488 ක් වූ ආදායම් ගිණුමේ හිඟය 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 572 ක් ලෙස වාර්තා විය. අන්තර්ජාතික පොලී අනුපාතයන් අඩු වුවද, ඉහළ මට්ටමක පැවතුණු විදේශ සංචිත ආයෝජනයෙන් ලද පොලී ආදායම්, විදේශ විනිමය, විදේශීය සුරැකුම්පත් සහ රනුන් වෙළෙඳාමෙන් ඉපැයූ ලාභ, ආදායම් ගිණුමේ ලැබීම් සඳහා දායකත්වය සැපයීය. පෙර වසරට සාපේක්ෂව, 2010 වසර තුළ දී විදේශීය සංචිත ආයෝජනයෙන් ඉපැයූ පොලී සහ අනෙකුත් ආදායම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 307 ක් දක්වා තුන් ගුණයකින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, වර්ෂය තුළ දී රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ විදේශ ණය මත පොලී ගෙවීම් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ යාම තුළින් ආදායම් ගිණුමේ එම ලැබීම්, ගෙවීම් සඳහා අවශෝෂණය වීම සිදු විය. එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 491 ක් වූ මුළු පොලී ගෙවීම්වලින් රජය, පෞද්ගලික සමාගම් සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවල දිගු හා මැදිකාලීන විදේශ ණය මත වූ පොලී ගෙවීම් සියයට 70 ක් පමණ විය. වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශ වගකීම් ඉහළ යාමේ තත්ත්වය



තුළ වාණිජ බැංකු සතු විදේශ මූල්‍ය වත්කම් මත වූ පොලී ආදායම් අඩු වී විදේශ මූල්‍ය වගකීම් මත වූ පොලී ගෙවීම් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් වැඩි විය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටුවා ඇති ව්‍යාපාරවලින් විදේශීය ආයෝජකයන් විසින් ඉපැයූ ලාභ සහ ලාභාංශ තම රටවල් කරා ගෙනයාම හේතුවෙන්, විදේශීය ආයෝජන මත වූ ගෙවීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 386 ක් දක්වා සියයට 67.8 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ නමුත්, විදේශීය ආයෝජකයින්ට තම රටවල් කරා ගෙන යන ලද ලාභ හා ලාභාංශවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් එම ව්‍යාපාරවල මෙහෙයුම් කටයුතු තවදුරටත් පුළුල් කිරීම සඳහා ප්‍රති-ආයෝජනය කරන ලදී.

ජංගම සංක්‍රාම

2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,005 ක් වූ ශුද්ධ ජංගම සංක්‍රාම 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,660 ක් දක්වා වර්ධනය විය. 2010 වසරේදී ද ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ මූල්‍යයන් මූලාශ්‍රයන් අතුරින් විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් අඩුණ්ඩව ප්‍රමුඛස්ථානය ගන්නා ලදී. ජංගම සංක්‍රාම සඳහා වැඩි දායකත්වයක් සපයන ලද විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ, 2009 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,330 ට සාපේක්ෂව, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,116 ක් දක්වා සියයට 23.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලාංකීය බලධාරීන් විසින් සේවා යෝජකයන් සමඟ ඉහළ වැටුප් ගෙවීම් සම්බන්ධව සාමූහික සම්මුතීන්ට එළඹීම, වාණිජ බැංකු සතු විනිමය හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව ව්‍යාප්ත කිරීම, ඉහළ වැටුප් සහිත විදේශ රැකියා සඳහා පුහුණු ශ්‍රමිකයන් දිරිමත් කිරීම, උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල නව බැංකු ශාඛා විවෘත කිරීම තුළින් විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ විධිමත් මාර්ග ඔස්සේ ලැබීම යනාදිය විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ විශාල වශයෙන් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා හේතු විය. තවද, උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල සිදුවන පුනරුත්ථාපන සහ නැවත පදිංචි කිරීමේ කටයුතු සඳහා ලැබුණු පෞද්ගලික ප්‍රේෂණ ද විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ වැඩිවීමට සැලකිය යුතු ලෙස දායක විය. 2010 වසර තුළ දී මැද පෙරදිග කලාපය ඇතුළත්, ශ්‍රී ලංකාවට විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබෙන ප්‍රධාන ආර්ථිකයන් නැවත යථා තත්ත්වයට පත්වීම නිසා විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ට ඇති ඉල්ලුම ඉහළ යන ලදී.

ජංගම ගිණුම

2010 වසරේ දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 2.9 ක් ලෙස ජංගම ගිණුමෙහි එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,418 ක හිඟයක් වාර්තා විය. දේශීය ඉල්ලුම යථා

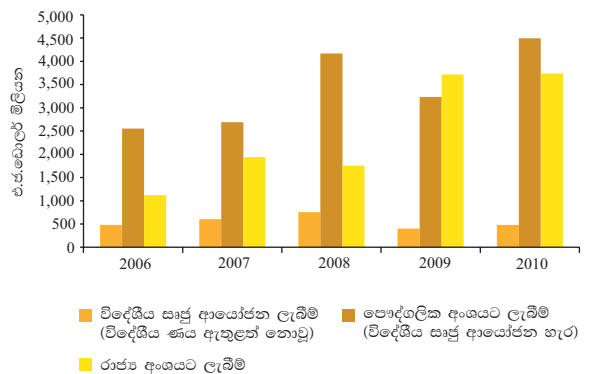
තත්ත්වයට පත්වීම හා ආර්ථික කටයුතු වර්ධනය වීම මත ආනයන ඉල්ලුම ඉහළ ගිය බැවින් වෙළෙඳ හිඟය පුළුල් වූ අතර, එමගින් ජංගම ගිණුමේ හිඟය තවදුරටත් ඉහළ යාම සිදු විය. විශේෂයෙන්ම, වසර තුළ දී යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා වූ ආයෝජන භාණ්ඩ ඉල්ලුම ඉහළ ගියේය. මේ අතර, සේවාවන් සහ පෞද්ගලික ප්‍රේෂණ ආකාරයෙන් ජංගම ගිණුම මත වූ ලැබීම් නිසා ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු විය. ගෝලීය ආර්ථික අවපාතය හේතුවෙන් දුර්වල ගෝලීය හා දේශීය ඉල්ලුමක් පැවතුන 2009 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 0.5 හැර, පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ජංගම ගිණුමෙහි සාමාන්‍යයෙන් පැවතුණු හිඟය හා සැසඳීමේදී 2010 වසරේ දී ජංගම ගිණුමේ වාර්තා වූ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 2.9 ක හිඟය අඩු මට්ටමක පවතී.

5.5 ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ප්‍රවාහ සහ ගෙවුම් තුලනය

විදේශීය සෘජු ආයෝජන

විදේශීය ණය ඇතුළත් විදේශීය සෘජු ආයෝජන, 2009 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 601 සිට 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 516 දක්වා පහත වැටුණි. විදේශීය සෘජු ආයෝජනවල ස්වභාවය දිගුකාලීන වීම හේතුවෙන්, එම ආයෝජන සඳහා විදේශීය හිමිකම් ප්‍රාග්ධන ආයෝජන සහ ණය මත ඇති වූ ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයෙහි අහිතකර බලපෑම් තවදුරටත් පවතිනු ඇත. කෙසේ වුවත්, සමාගම්වල රඳවාගත් ඉපැයීම් නැවත ආයෝජනය කිරීම ඉහළ යාම තුළින් විදේශීය සෘජු ආයෝජන යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ සලකුණු පිළිබිඹු වේ. 2010 වසරේ වාර්තා වූ ඉහළම විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රමාණය වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 110 ඉන්දියාවෙන් ලැබුණු අතර, දෙවනුව හා තෙවනුව පිළිවෙලින් මැලේසියාවෙන්

5.10 රූප සටහන ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුමේ ලැබීම්



එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 72 ක් සහ එක්සත් අරාබි එමීර් රාජ්‍යයෙන් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 66 ක විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබුණි. පෙර වසරවලදී මෙන්ම 2010 වසරේ දී ද විදුලි සංදේශ කර්මාන්තයෙහි නියුතු ව්‍යාපාර විසින් වැඩි විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රමාණයක් ආකර්ෂණය කර ගන්නා ලදී. 2010 වසරේ වාර්තා වූ විදේශීය සෘජු ආයෝජන තුළ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 44 ක හිමිකම් ප්‍රාග්ධනය ද, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 112 ක කොටස් හිමියන්ගේ ණය සහ අත්තිකාරම් ද, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 126 ක අන්තර් සමාගම් ණය ද, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 39 ක විදේශීය ණය ද, පවත්නා සමාගම්වල රඳවාගත් ඉපැයීම් නැවත ආයෝජනය කිරීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 195 ක් ද ඇතුළත් විය. මේ අතර, ශ්‍රී ලාංකිකයින් විසින් එතෙර රටවල කරන ලද විදේශීය සෘජු ආයෝජන 2009 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 20 සිට 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 43 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2009 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 581 ක් වූ ශුද්ධ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම්, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 473 ක් දක්වා අඩු විය. 2009 වසර හා සැසඳීමේදී 2010 වසරේ දී ගිවිසගත් ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව ඉහළ යාමත් සමඟ ගිවිසගත් ව්‍යාපෘති සඳහා වන ආයෝජන එකඟතාවන් ඉහළ ගිය අතර, එමගින් අනාගතයේ දී නව ව්‍යාපෘති සඳහා විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් සඳහා ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා මනාව පිළිබිඹු කරයි.

රජයට ලැබුණු මැදි හා දිගුකාලීන ණය ප්‍රාග්ධනය

2009 වසර හා සැසඳීමේ දී 2010 වසර තුළ දී රජයට ලැබුණු මැදි හා දිගුකාලීන මූල්‍ය ප්‍රවාහ වර්ධනය විය. එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක් වූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවේ ලැබීම් සහ රජයට ලැබුණු ප්‍රදානයන් හැර රජය ලද දිගුකාලීන ණය ප්‍රවාහ 2009 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,280 සිට 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,460 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. පවත්නා ව්‍යාපෘති සඳහා ණය මුදාහැරීම් කඩිනම් වීම හේතුවෙන් 2010 වසරේ දී විදේශීය ණය ප්‍රවාහ ඉහළ ගිය අතර, එමගින් විදේශීය ණය උපයෝජන අනුපාතය¹ 2009 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 24.1 ක සිට 2010 වසරේ දී සියයට 24.8 ක් දක්වා ආන්තික ලෙස ඉහළ ගියේය. මාගම්පුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරාය ඉදිකිරීම, කොළඹ වරාය පුළුල් කිරීම සහ දකුණු අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකිරීම වැනි යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති අධි-අධිව ඉදිරියට ගෙනයාම සඳහා මෙම ණය වලින්

වැඩි ප්‍රමාණයක් යොදා ගන්නා ලදී. එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක් වූ ශ්‍රී ලංකාවේ තෙවන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව 2010 ඔක්තෝබර් මස සාර්ථකව සිදු කරන ලදී. එම නිකුතුව සඳහා හය ගුණයකටත් වඩා අධි ඉල්ලුමක් වාර්තා වීම තුළින් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය කෙරෙහි විදේශ ආයෝජකයන් විසින් තබන ලද විශ්වාසනීයත්වය මනාව පිළිබිඹු කෙරේ. ප්‍රාග්ධන සහ ජංගම ප්‍රදානයන්ගෙන් සමන්විත රජයට ලැබුණු මුළු ප්‍රදානයන් 2009 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 221 සමඟ සසඳන විට 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 150 ක් දක්වා පහළ ගියේය.

රජයට ලැබුණු කෙටිකාලීන ණය ප්‍රාග්ධනය

2010 වසරේ දී භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ බිල්පත් සඳහා විදේශීය ආයෝජකයින්ගෙන් ලද ශුද්ධ ආයෝජන ප්‍රමාණය, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 531 ක් විය. ඒ අනුව විදේශිකයින්ට නිකුත් කළ නොපියවූ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල වටිනාකම, මුළු නොපියවූ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල වටිනාකමින් සියයට 10 ක උපරිම මට්ටමක් කරා ළඟා විය. දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට අනවශ්‍ය පීඩනයක් ඇති වීම වැළැක්වීම සඳහා විදේශිකයින් විසින් රජයේ සුරැකුම්පත් මත සිදුකර ඇති ආයෝජන ක්ෂණිකව ඉවත්කරගෙන යාමේ අවධානමට සාර්ථකව මුහුණ දීමට සහ ඒ සඳහා පහසුකම් සැලසීම පිණිස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර මත ලැබූ සියළු විදේශීය මූල්‍ය ප්‍රවාහ අවශෝෂණය කර ගන්නා ලදී.

පෞද්ගලික අංශයට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලැබුණු දිගුකාලීන ණය ප්‍රාග්ධනය

2010 වසරේදී පෞද්ගලික අංශය ලැබූ විදේශීය ණය ප්‍රාග්ධනය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 580 ක් දක්වා සියයට 48.7 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. පුත්තලම ගල් අගුරු බලාගාර ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් ලංකා කෝල් කොම්පැනි ලිමිටඩ් (Lanka Coal Company Limited) වෙත විනයේ එක්සිම් බැංකුවෙන් (Exim Bank) ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 450 ක ණය මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වුවත්, විදේශීය සෘජු ආයෝජනයන් හි අඩුවීම පිළිබිඹු කරමින්, ආයෝජන මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලත් සමාගම් ලද විදේශීය ණය ප්‍රාග්ධනය 2009 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 197 හා සැසඳීමේ දී, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 39 ක් දක්වා පහත වැටුණි. 2010 වසරේ දී පෞද්ගලික අංශයේ විදේශීය ණය ලබා ගැනීම් ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු වූයේ විදුලි සංදේශ, විදුලිබල හා බලශක්ති යන අංශයන් වෙතය. ගෝලීය ආර්ථිකය ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම සහ ආයෝජකයින්ගේ ධනාත්මක

¹ ණය උපයෝජන අනුපාතය ගණනය කර ඇත්තේ 2010 ජුනි මස අවසානය වන විට එකඟ වී ඇති එහෙත් මුදා නොහරින ලද විදේශාධාරවල වටිනාකමින්, 2010 වසර තුළ මුදා හරින ලද විදේශාධාරවල වටිනාකම ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගැනීමෙනි.

5.9 සංඛ්‍යා සටහන

2010 වසර තුළ විදේශ ණය මගින් මූල්‍යනය කරන ලද ව්‍යාපෘතීන්

ආයතන සහ ව්‍යාපෘතිය	ලැබුණු ණය මුදල එ.ජ.ඩොලර් මිලියන
ඒ බී ස්වෙන්ස්කේ අපනයන ණය ආයතනය	28.5
එයින්; රත්මලාන හා ජා-ඇල අපජලය පිරිසිදු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	19.0
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	306.3
එයින්; කොළඹ වරාය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	72.3
පොද්ගලික අංශයේ සංවර්ධනය සඳහා වූ මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල් පිහිටුවීම් ව්‍යාපෘතිය	40.0
ජාතික අධිවේගී මාර්ග පද්ධති ව්‍යාපෘතිය	35.4
දක්ෂිණ ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක	18.7
සැල්යෝන් ක්‍රෙඩිට් ඇග්‍රිකෝලා සී.අයි.බී ආයතනය	17.1
එයින්; විමලසුරේන්ද්‍ර සහ නව ලක්ෂපාන විදුලි බලාගාර ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	17.1
චීන සංවර්ධන බැංකුව	152.8
එයින්; ප්‍රධාන මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සහ සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	152.8
චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව	692.2
එයින්; පුත්තලම ගල් අඟුරු බලාගාර ව්‍යාපෘතිය - අදියර II	451.5
හම්බන්තොට වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	115.0
ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඩීසල් දුම්රිය කට්ටල 13 ක් සැපයීම	30.3
හම්බන්තොට වරායේ නැව් සඳහා ඉන්ධන සැපයීමේ සහ ඉන්ධන ගබඩා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	26.8
කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය A1 අංශය	19.4
කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය A4 අංශය	18.5
කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය A2 අංශය	17.6
ප්‍රංශය	50.2
එයින්; ත්‍රිකුණාමලය ඒකාබද්ධ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතිය (THIP)	35.4
ජපානය	302.9
එයින්; ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලිබල ව්‍යාපෘතිය	58.4
මහ කොළඹ ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	52.0
ජල සැපයුම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	45.8
දකුණු කොළඹ අධිවේගී මාර්ගය ගොඩනැගීමේ ව්‍යාපෘතිය II	30.4
කොළඹ නගරය සඳහා විදුලිබලය බෙදාහැරීමේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	24.8
දිළිඳු ජනතා ආර්ථික අභිවෘද්ධි හා ප්‍රජා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	18.4
දිළිඳු ජනතා නැගෙනහිර පළාත් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	14.0
කොරියානු සමූහාණ්ඩුව	36.7
එයින්; රුහුණුපුර ජල සැපයුම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	15.4
මහජන චීන සමූහාණ්ඩුව	103.7
එයින්; පුත්තලම ගල් අඟුරු බලාගාර ව්‍යාපෘතිය - ගැනුම්කරුවන්ගේ ණය පහසුකම	103.7
එච්. එස්. බී. සී. බැංකුව (එක්සත් රාජධානිය)	77.4
එයින්; කන්ටේනර් උපකරණ කඩිනම් කිරීමේ මිලදී ගැනීමේ ව්‍යාපෘතිය	35.0
දික්මවීමේ ධීවර වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	23.0
ප්‍රාදේශීය පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	16.9
අන්තර්ජාතික සංවර්ධන සංගමය	144.5
එයින්; උතුරු පළාත ප්‍රතිසංස්කරණය කඩිනම් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	23.4
උතුරු නැගෙනහිර නිවාස ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතිය සඳහා අතිරේක අරමුදල් සම්පාදනය	17.4
ප්‍රාදේශීය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය	15.3
අඩු වරප්‍රසාද ලාභී සංවර්ධනය සහ ඔවුන්ගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය	15.2
නෝර්විජය බැංකුව (ඩෙන්මාර්කය)	30.8
එයින්; ඔලුවිල් වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	19.0

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව



විදේශ සටහන 10

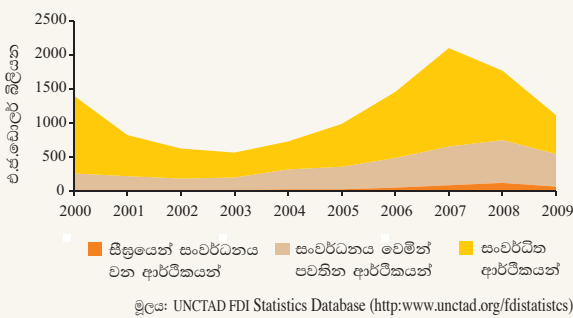
විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහයන්හි ගෝලීය ප්‍රවණතා සහ ඒ සම්බන්ධව ශ්‍රී ලංකාවේ අනාගත අපේක්ෂාවන්

දීර්ඝකාලීන සහ ණය නොවන මූල්‍ය ප්‍රවාහයක් ලෙස සැලකෙන විදේශීය සෘජු ආයෝජන, රටක සමස්ත ආයෝජනය ඉහළ නැංවීම සඳහා විශාල වශයෙන් ඉවහල් වේ. තාක්ෂණය හුවමාරු වීම, කළමනාකරණ සහ අලෙවිකරණ හැකියාවන් හුවමාරු වීම හරහා මානව ප්‍රාග්ධනය සංවර්ධනය වීම යනාදී, අනෙකුත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන් තුළ නොමැති හිතකර සාධක රාශියක් විදේශීය සෘජු ආයෝජන තුළ අන්තර්ගත වේ. තවද විදේශීය සෘජු ආයෝජන මගින් රැකියා අවස්ථා සහ නව වෙළෙඳපොළ අවස්ථාවන් බිහිවනවා මෙන්ම, ගෝලීය ඒකාග්‍රතාවය, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, සහ තාක්ෂණික නව්‍යකරණය සඳහා පහසුකම් ද සැලසේ.

විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහයන්හි ගෝලීය ප්‍රවණතා

පසුගිය දශකය තුළ දී, ගෝලීය ආර්ථිකය ඒකාබද්ධ වීමේ ප්‍රධාන මාර්ගයක් ලෙස, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහයන් වැදගත් ස්ථානයක් හිමි කර ගෙන ඇත. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, ශක්තිමත් ලෝක ආර්ථික වර්ධනය, පොලී අනුපාත පහළ මට්ටමක පැවතීම නිසා ගෝලීය ද්‍රවශීලතාවය වර්ධනය වීම තුළින් ඇති වූ වාසිදායක මූල්‍ය තත්ත්වයන්, වෙළෙඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉහළ යාම, සහ විදේශීය සෘජු ආයෝජනලාභී ආර්ථිකයන් විසින් ක්‍රියාත්මක කළ වෙළෙඳපොළ මූලික කර ගත් ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ ආදිය වේ. 2007 වර්ෂය තුළ දී, එනම් ලෝක ආර්ථික අර්බුදයේ ප්‍රතිඵලයක් නිවු වීමට පෙර, ගෝලීය විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම්වල පෙර නොවූ විරූ වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. එම අගය, එ.ජ.ඩොලර් ට්‍රිලියන 2.1 ක් පමණ වූ අතර, එය 2000 වසර හා සැසඳීමේ දී සියයට 50 ක වර්ධනයකි. තවදුරටත්, පසුගිය දශකය තුළ දී, සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන නැගී එන ආර්ථිකයන්හි (emerging economies) දක්නට ලැබුණු ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයන් හේතුවෙන්, විදේශීය සෘජු ආයෝජන සම්බන්ධතාවයන් ලෝකය වටා ව්‍යාප්ත වීම සීඝ්‍රයෙන් සිදු විය. ගෝලීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහ තීරණය කිරීමෙහිලා ප්‍රධාන කාර්ය භාරයක් සංවර්ධිත ආර්ථිකයන් (developed economies) වෙත පැවරුණ ද, සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන් (developing economies) වෙත ලැබුණ විදේශීය සෘජු ආයෝජනයන්ගෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් සමන්විත වූයේ සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන නැගී එන ආර්ථිකයන්ගේ මූල්‍ය ප්‍රවාහයන්වලිනි. කෙසේ වුවද, ලෝක ආර්ථික අර්බුදය නිවු වීමේදී දියුණු රටවල ආර්ථික කටයුතු කෙරෙහි ඇති වූ අහිතකර බලපෑම හේතුවෙන්, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහයන් දැඩි ලෙස පසුබෑමට ලක්විය. නිදසුනක් ලෙස UNCTAD¹ සංඛ්‍යාලේඛන පෙන්වා දෙන පරිදි, ගෝලීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහයන් 2008 වර්ෂයේ දී සියයට 16 කින් එ.ජ.ඩොලර් ට්‍රිලියන 1.8 දක්වා ද, 2009 වර්ෂයේ දී සියයට

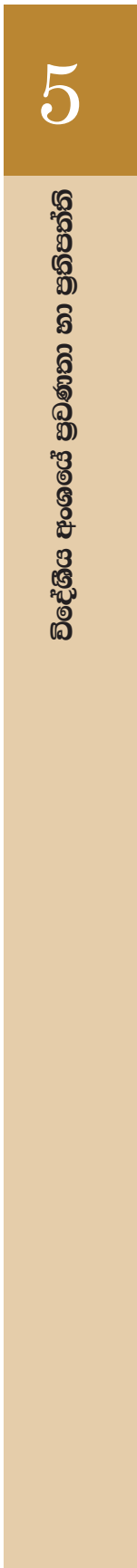
රූප සටහන වි.ස. 10.1 ආර්ථිකයන් වර්ගීකරණය අනුව විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම්: 2000 - 2009



37 කින්, එ.ජ.ඩොලර් ට්‍රිලියන 1.1 දක්වා ද පහත වැටුණි. රූප සටහන වි.ස. 10.1 පෙන්වන පරිදි, 2009 වර්ෂයේ දී විදේශීය සෘජු ආයෝජනවල සීඝ්‍ර පහළ යාම සංවර්ධිත, සංවර්ධනය වෙමින් පවතින හා සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන යනාදී සියලුම රටවල් කාණ්ඩයන්හි දක්නට ලැබුණු අතර, එය ගෝලීය ආර්ථික අර්බුදය තුළින් ලෝක ව්‍යාප්තව සිදු වූ ආර්ථික දුර්වල වීම මනා ලෙස පිළිබිඹු කරයි.

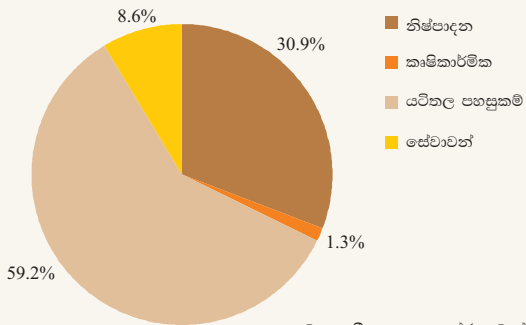
2010 වර්ෂය සඳහා වූ ලෝක ආයෝජන වාර්තාව (*World Investment Report - 2010*) ට අනුව, 2009 වර්ෂය තුළ දී ඇති වූ විදේශීය සෘජු ආයෝජනයන්හි සීඝ්‍ර පහළ යාම, කොටස් ප්‍රාග්ධන ආයෝජනයන්, ඉපැයීම් ප්‍රති ආයෝජනය කිරීම්, සහ වෙනත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන් (ප්‍රධාන වශයෙන් අන්තර් - සමාගම් ණය පහසුකම්) යනාදී සෑම අංශයක් තුළම දක්නට ලැබිණි. විශේෂයෙන්ම, කොටස් ආයෝජනයන් පහළ යාමට හේතු වූයේ, 2009 වර්ෂය තුළ දී සමාගම් ඒකාබද්ධ වීම් සහ අන්තර් කරගැනීම් (mergers & acquisitions - M&As) හි පැවති දුර්වලතාවයන් වන අතර, එය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ කඩාවැටීම නිසා ඇති වූ මූල්‍යයන සීමා කිරීම පිළිබිඹු කරයි. එසේම, ඉපැයීම් ප්‍රති ආයෝජනය කිරීම් පහළ යාම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ ජාත්‍යන්තර සංස්ථාපිතයන් (Transnational Corporations - TNCs) හි ලාභදායී තත්ත්වයන් විශාල වශයෙන් දුර්වල වීමෙන්, එම ආයතනයන් හි අභ්‍යන්තර සම්පත් හිඟව යාමයි. තවද, 2009 වර්ෂයේ දී විදේශීය සෘජු ආයෝජනයන්හි පහළ යාම, ආර්ථික චක්‍රයන්ට ඉතා සංවේදී වූ කර්මාන්තයන්හි (එනම් රටවාහන හා රසායනික ද්‍රව්‍ය කර්මාන්ත යනාදිය) පමණක් නොව, ප්‍රාථමික,² නිෂ්පාදන සහ සේවා යනාදී සෑම අංශයක් තුළම දක්නට ලැබිණි. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකාව ලත් විදේශීය සෘජු ආයෝජන, 2009 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 601 සිට, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 516 දක්වා සියයට 14 කින් පමණ

¹ වෙළෙඳාම සහ සංවර්ධනය සඳහා වූ එක්සත් ජාතීන්ගේ සමුළුව. ² ප්‍රාථමික අංශයට ප්‍රධාන වශයෙන් ඇතුළත් වනුයේ කෘෂිකාර්මික, ධීවර, පතල් කැණීම්, වන සංවර්ධන හා බනිජ කෙල් ආදියයි.



රූප සටහන වි.ස. 10.2

ආර්ථිකයේ විවිධ අංශ සඳහා ශ්‍රී ලංකාව ලත් විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් 2010



මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය

පහත වැටුණි. මූල්‍ය අර්බුදය මගින් ගෝලීය මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් කෙරෙහි ඇතිකළ අහිතකර බලපෑම් තත්ත්වය හමුවේ එම අඩුවීම සම්පූර්ණයෙන්ම අනපේක්ෂිත වූවක් නොවේ. මේ අතර, 2010 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවට ලැබුණු විදේශීය සෘජු ආයෝජන සම්බන්ධ දත්ත අනුව, සියයට 59 ක ප්‍රමාණයක් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා වූ අතර, පිළිවෙලින් සියයට 31 ක් සහ සියයට 9 ක් නිෂ්පාදන සහ සේවා අංශයන් සඳහා ද, ඉතිරි සුළු ප්‍රමාණය කෘෂිකාර්මික අංශය සඳහා ද ලැබුණි. (රූප සටහන වි.ස. 10.2)

ප්‍රධාන විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලාභීන් ලෙස සංවර්ධනය වෙමින් පවතින හා සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන ආර්ථිකයන්හි පිබිදීම.

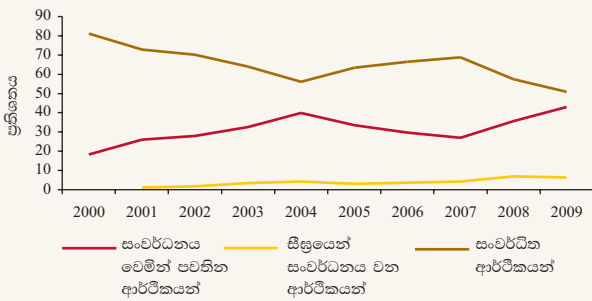
පසුගිය වසර කිහිපය තුළ දී, සංවර්ධිත ආර්ථිකයන් වෙත ලැබුණු විදේශීය සෘජු ආයෝජන සීඝ්‍ර ලෙස පහළ ගිය ද, සංවර්ධනය වෙමින් පවතින හා සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන ආර්ථිකයන්හි එය සාපේක්ෂ වශයෙන් වඩා හොඳ මට්ටමක පැවතිණි (රූප සටහන වි.ස. 10.3). නිදසුනක් ලෙස, 2009 වර්ෂයේ දී සංවර්ධිත රටවල විදේශීය සෘජු ආයෝජන පහළ යාම සියයට 44 ක් වූ අතර, සංවර්ධනය වෙමින් පවතින සහ සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන රටවල එම පහළ යාම සියයට 24 ක් පමණ විය. මෙසේ සංවර්ධනය වෙමින් සහ සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන රටවලට ලැබුණු විදේශීය සෘජු ආයෝජනයන්හි අඩුවීම සාපේක්ෂ වශයෙන් අවම මට්ටමක පැවතීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, එම ආර්ථිකවල වසර ගණනාවක් පුරා දක්නට ලැබෙන ඉහළ යමින් පවතින ආර්ථික වර්ධන අවස්ථාවන් සහ මූල්‍යමය විවෘතභාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා ගනු ලබන වෙළෙඳපොළ මූලික කරගත් ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ වේ. UNCTAD සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව, 2009 වර්ෂය තුළ දී සංවර්ධනය වෙමින් පවතින සහ සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන ආර්ථිකයන් විසින් සමස්තයක් ලෙස මුළු ගෝලීය විදේශීය සෘජු ආයෝජන

ප්‍රවාහයන්ගෙන් අඩකට පමණ හිමිකම් කියන ලදී (රූප සටහන වි.ස. 10.4). තවද, ලෝක ශ්‍රේණිගත කිරීම් අනුව සංවර්ධනය වෙමින් පවතින හා සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන ආර්ථිකයන් 2009 වසරේ වැඩිම විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලාභීන් 20 අතරට පැමිණ ඇති අතර, එහි චීනය දෙවන ස්ථානය ද, ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපදය මුල් ස්ථානය ද හිමි කරගෙන ඇත (රූප සටහන වි.ස. 10.5). තවද, සංවර්ධනය වෙමින් පවතින සහ සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන රටවල් අතරින්, ඉන්දියාව, බ්‍රසීලය, රුසියානු සමූහාණ්ඩුව, සිංගප්පූරුව සහ හොංකොං යන ආර්ථිකයන් ප්‍රධාන විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලාභීන් අතරට පැමිණීම එම රටවල ආර්ථික පිබිදීම මනාව පිළිබිඹු කරන අතර, ඇතැම් යුරෝපීය ආර්ථිකයන් 2009 වසරේ දී මෙම ශ්‍රේණිගත කිරීම්හි පහළ මට්ටමක පැවතුණි. පසුගිය වසර කිහිපය තුළ සිදු වූ තවත් කැපී පෙනෙන සිදුවීමක් වූයේ, සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ආයෝජකයින් වෙතත් සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ආයෝජනය කිරීම සඳහා නැඹුරුතාවයක් දැක්වීමයි. නිදසුනක් වශයෙන්, 2010 වසරේ මුල් අර්ධය තුළ දී, සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්ගේ ආයෝජන ප්‍රවාහයන්ගෙන් (ප්‍රධාන වශයෙන් සමාගම් ඒකාබද්ධ වීම් සහ අත්පත් කරගැනීම්) සියයට 50 කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් අනෙකුත් සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන් වෙත යොමු කර ඇත. (OECD ආයෝජන පුවත් - නොවැ. 2010)

2009 වර්ෂයේ අවසාන භාගය වන විට, ලෝක ආර්ථිකය ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහයන්හි යම් වර්ධනයක් ඇති වෙමින් පවතින බව නවතම දත්තයන් මගින් පිළිබිඹු වේ. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වූයේ, ඉහළ යමින් පවතින සමාගම් ලාභ ලැබීම්, ලෝක කොටස් වෙළෙඳපොළේ ක්‍රියාකාරීත්වය වර්ධනය වීම සහ මූල්‍යමය විවෘතභාවය වර්ධනය කිරීම ඉලක්ක කරගත් ප්‍රතිපත්තින් ක්‍රියාත්මක කිරීම ආදියයි. ලෝක ආයෝජන වාර්තාව (2010) ට අනුව, 2010 වර්ෂය තුළ දී, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් එ.ජ.ඩොලර් ට්‍රිලියන 1.1 - 1.3 ක් දක්වා ඉහළ යාම සිදුවී ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, 2011 සහ 2012 වර්ෂයන් සඳහා පිළිවෙලින් එ.ජ.ඩොලර් ට්‍රිලියන 1.3 - 1.5 ක් සහ එ.ජ.ඩොලර් ට්‍රිලියන 1.6 - 2.0 ක් වෙනැයි පුරෝකථනය කර ඇත.

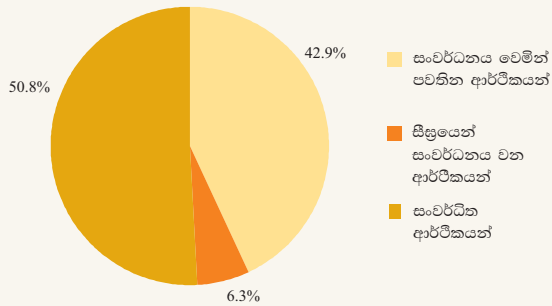
මේ අතර, ලෝක ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවණතාවයන් ඉදිරි වර්ෂ කිහිපය පුරා ද අඛණ්ඩව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. විශේෂයෙන්ම සංවර්ධනය වෙමින් පවතින හා සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන ආර්ථිකයන් ප්‍රධාන විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලාභීන් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එහිදී චීනය, බ්‍රසීලය, ඉන්දියාව වැනි රටවල් ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගනු ඇත. තවද, BRIC රටවල් (බ්‍රසීලය,

රූප සටහන වි.ස. 10.3 ආර්ථිකයන් කාණ්ඩ අතර ගෝලීය විදේශීය සෘජු ලැබීම් බෙදී ගිය ආකාරය 2000 - 2009



රුසියානු සමූහාණ්ඩුව, ඉන්දියාව, චීනය) ආයෝජන ප්‍රවාහ සම්පාදනය කිරීමේ මෙන්ම ලබාගන්නා රටවල් ලෙස, ගෝලීය විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහ වර්ධනය කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු ආයතනික සපයනු ඇත. 2010/2012 - ලෝක ආයෝජන අපේක්ෂාවන් සඳහා වන සමීක්ෂණයට අනුව (*Word Investment Prospects Survey-2010/2012*), සංවර්ධනය වන රටවල්, එනම් ප්‍රධාන වශයෙන්ම ආසියානු සහ ලතින් අමෙරිකානු සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල්, විශාල වශයෙන් විදේශීය සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කරගනු ඇත. එසේම, නිෂ්පාදන අංශයට වඩා ප්‍රාථමික සහ සේවා අංශයන්ට විදේශීය සෘජු ආයෝජන අවස්ථාවන් ඉහළ නංවා ගැනීමට ඇති අවස්ථාවන් වැඩි බව පෙන්නුම් කරයි.

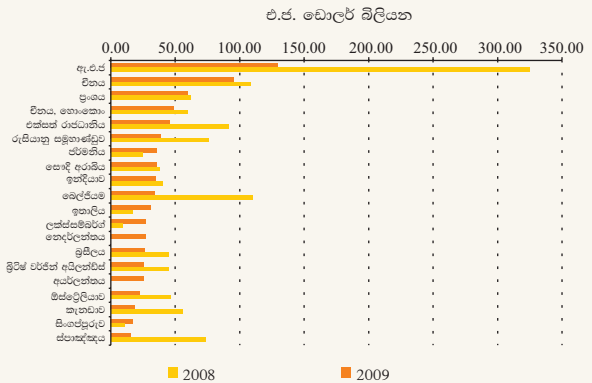
රූප සටහන වි.ස. 10.4 ආර්ථිකයන් කාණ්ඩ අතර ගෝලීය විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් 2009



ශ්‍රී ලංකාව සඳහා වන විදේශීය සෘජු ආයෝජන වර්ධන අපේක්ෂාවන්

ගෝලීය වශයෙන් විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහ යථා තත්ත්වයට පත්වන ප්‍රවණතා හමුවේ, ඉදිරි වසරවල දී ශ්‍රී ලංකාව සඳහා, විශේෂයෙන්ම සේවා සහ කෘෂිකාර්මික අංශයන්හි, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහ ලැබීම් වර්ධනය කර ගැනීමේ සැලකිය යුතු අවකාශයක් දක්නට ලැබේ. 2010/2012 ලෝක ආයෝජන අපේක්ෂාවන් සඳහා වන සමීක්ෂණයට අනුව ලොවපුරා ප්‍රාථමික සහ සේවා අංශ සඳහා විදේශීය සෘජු ආයෝජන වර්ධන අපේක්ෂාවන් බෙහෙවින් ඉහළ යනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ආනයන්තර අර්බුදය අවසන් වීමෙන් පසු, සංචාරක අංශයේ ප්‍රවර්ධනය සඳහා මේ වන විටත් වැඩසටහන් රාශියක් ක්‍රියාවට නංවා තිබීම හේතුවෙන් සංචාරක අංශය ආශ්‍රිත විදේශීය සෘජු ආයෝජන තවදුරටත් ශක්තිමත් වීම අවශ්‍ය වේ. මේ අතර, මැදි සහ දිගුකාලීන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වර්ධනය ස්ථායී මට්ටමක පවත්වාගැනීම සඳහා අධ්‍යාපන, පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වැනි අංශ සඳහා විදේශීය සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමට වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

රූප සටහන වි.ස. 10.5 ඉහළම ගෝලීය විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් රටවල් 20, 2008 - 2009*



මූලාශ්‍රය : UNCTAD FDI Statistics Database (<http://www.unctad.org/fdistatistics>)
* Ranked on the basis of 2009 FDI Inflow data.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආයෝජන අවස්ථා බෙහෙවින් පවතින අංශයක් ලෙස කෘෂිකාර්මික අංශය නිසි ලෙස හඳුනාගෙන නොමැති බව පෙනී යයි. කෘෂිකාර්මික අංශයේ ආයෝජන අවස්ථාවන් වර්ධනය කිරීමෙහිලා, ජාත්‍යන්තර සංවිධාන විශේෂ උනන්දුවක් දක්වයි. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ සාධක වනුයේ, ලෝක ජනගහණ වර්ධනය සඳහා වූ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ පුරෝකථනවලට අනුව (එනම් 2012 වසර වන විට බිලියන 7 ක් සහ 2050 වසර වන විට බිලියන 9 ක්), මානව ආහාර අවශ්‍යතාවයන් සපුරාගැනීම සම්බන්ධයෙන් දැඩි අභියෝගයන්ට මුහුණ දීමට ඇති හැකියාවයි. මන්ද යත්, ඉඩම් හා පිරිසිදු ජලය සඳහා ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාවන් අවම වීමේ සාධක බොහෝ දුරට මතුවෙමින් පවතිනු දැක ගතහැකි අතර, මේ සඳහා දේශගුණික විපර්යාසයන් ද සැලකිය යුතු බලපෑමක්

සිදුකරනු ඇත. මේ අතර, තොරතුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණය, භෞසිල ඉන්ධන දහනය අවම කරමානන් වැනි අංශ වෙත විදේශීය සෘජු ආයෝජන යොමු කිරීමෙන්, නිෂ්පාදන අංශය සඳහා පවතින අවස්ථා ඉහළ නැංවිය හැකි වනු ඇත. මෙවැනි කරමානන් ක්ෂේත්‍රයන් සඳහා විදේශීය සමාගම්වල විශේෂ උනන්දුවක් දක්නට ලැබෙන අතර, ස්ථායී ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීම සඳහා මූලිකවන නිෂ්පාදන ධාරිතාවය සහ අපනයන තරඟකාරිත්වය ඉහළ නැංවීමට අදාළ පහසුකම් සැලසීම ද එමගින් සිදුවනු ඇත.

විදේශීය සෘජු ආයෝජන අපේක්ෂාවන් ළඟාකර ගැනීම සඳහා පැවතිය යුතු මූලික අවශ්‍යතාවන් ළඟාකර ගැනීම සඳහා දැනටමත් කටයුතු කරමින් පවතින අතර, ඒ සඳහා එක් අතකින් ලෝක ආර්ථිකයේ ඇති වන සාධනීය තත්ත්වයන්, ජාත්‍යන්තර සමාගම්වල ඉහළ යමින් පවතින ලාභදායීත්වය සහ ලෝක කොටස් වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරිත්වය ඉහළයාම යනාදී සාධක උපකාරී වන අතර, අනෙක් අතින් රට තුළ සාර්ව ආර්ථික පරිසරය ශක්තිමත් වීම සහ ආයෝජන අවස්ථා තවදුරටත් ලිහිල් කිරීමට ගෙන ඇති ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ද උපකාරී වේ. මූල්‍යමය විවෘතභාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට සහ ආයෝජන වාතාවරණය දියුණු කිරීමට ශ්‍රී ලංකාව ක්‍රියාමාර්ග රාශියක් ගෙන ඇති අතර, එහි දී සම්ප්‍රදායික ක්‍රියාමාර්ග වන පිරිවැය අධික බදු සහන ප්‍රදානය කිරීම සහ අවම වේනන යටතේ නුපුහුණු ශ්‍රමය සැපයීම යනාදියෙන් ඔබ්බට ගොස් ඒ වෙනුවට, ආයෝජන ප්‍රවර්ධන සඳහා වූ මනා උපාය මාර්ග වෙත ආයෝජන ප්‍රතිපත්ති රාමුව නැඹුරු වී ඇති අතර, ඒ සඳහා දේශපාලන හා සමාජ ස්ථායීතාවය, දියුණු වූ යටිතල

පහසුකම්, අවම බදු ක්‍රම, පුහුණු ශ්‍රමය, කාර්යක්ෂම රාජ්‍ය ආයතන යනාදිය විශේෂයෙන් උපකාරී වී ඇත. මෑතක දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය ගනුදෙනු ලිහිල් කිරීම සඳහා පියවර රාශියක් ක්‍රියාත්මක කළ අතර, තවද උපායමාර්ගික ආයෝජන නීතිය (Strategic Investment Law) වැනි ආයෝජන සඳහා හිතකර නීති කෙටුම්පත් ඉදිරියේ දී සම්පාදනය කිරීම මගින් ආයෝජන සඳහා හිතකර වාතාවරණයක් සැලසෙනු ඇත.

තෙසේ වුවද, ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම තවදුරටත් ශක්තිමත්ව සිදුවිය යුතුව පවතින නිසා, විදේශීය සෘජු ආයෝජන අපේක්ෂාවන් ළඟාකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ලොවපුරා යම් අවදානමක් තවදුරටත් පවතී. තවද, ලිහිල් ආයෝජන ප්‍රතිපත්තීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහ ආකර්ෂණය කිරීමට යම් පිටිවහලක් ලැබුණ ද, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලාභී රටවල් අතර පවතින තියුණු තරඟකාරී වාතාවරණය ශ්‍රී ලංකාව කෙරෙහි යම් අභියෝගයක් ඇති කරනු ඇත. එබැවින් මැදි හා දිගු කාලීන වශයෙන් තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් ලඟා කරගැනීම සඳහා ආර්ථිකයේ සෑම අංශයකම කාර්ය සාධනය ඉහළ නැංවීම කෙරෙහි අඛණ්ඩව අවධානය යොමුවිය යුතුය.

මූලාශ්‍ර

World Investment Report (2010), United Nations Conference on Trade and Development, United Nations.
World Investment Prospects Survey- 2010/2012 (2010), United Nations Conference on Trade and Development, United Nations.
OECD Investment News (2010), Organization for Economic Co-operation and Development, November, Issue 14.

ආකල්පයන් වර්ධනය වීම, 2011 වසරේ දී සහ ඉන් ඉදිරියට පෞද්ගලික අංශය වෙත විශාල වශයෙන් විදේශීය මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් ලැබීම දිරිගන්වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

පෞද්ගලික අංශයට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලැබුණු කෙටිකාලීන ණය ප්‍රාග්ධනය

පෞද්ගලික කෙටිකාලීන ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ සඳහා කොටස් වෙළෙඳපොළ විවිධ ආයෝජන, වෙළෙඳ ණය සහ වාණිජ බැංකුවල වත්කම් සහ වගකීම්වල ඇති වූ වෙනස්වීම් ඇතුළත් වේ. කෙටිකාලීන ශුද්ධ ප්‍රාග්ධන ගෙවීම් 2009 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 311 සිට 2010 දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 198 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. මේ සඳහා 2010 වසර තුළ දී ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් බැංකු තෙල් ආනයනය සඳහා ගත් වෙළෙඳ ණය පහසුකම් වලින් වැඩි කොටසක් ආපසු ගෙවීම හමුවේ වුවද වාණිජ බැංකුවල විදේශීය වත්කම් අඩු වීම සහ

විදේශීය වගකීම් වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඉරානයෙන් ලද වෙළෙඳ ණය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 968 ක් ද ඇතුළුව ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් බැංකු තෙල් ආනයනය සඳහා 2010 වසරේ දී මුළු ශුද්ධ වෙළෙඳ ණය වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,490 ක් ලබා ගන්නා ලදී. 2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,582 ක් වෙළෙඳ ණය වශයෙන් ලබාගත් අතර, මෙම වෙළෙඳ ණය වලින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,300 ක් පමණ 2010 වසරේ දී පියවන ලදී.

කොටස් වෙළෙඳපොළ වෙත ලැබුණු දළ විදේශීය ආයෝජන ප්‍රමාණය 2009 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 375 හා සැසඳීමේ දී 2010 වසර තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 819 ක් දක්වා ඉහළ ගිය ද, කොටස් වෙළෙඳපොළ ශුද්ධ ආයෝජන ප්‍රමාණය 2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6 ක ශුද්ධ ගෙවීම හා සැසඳීමේ දී 2010 වසරේ දී එය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 230 ක් විය. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් වෙළෙඳපොළ මිල දර්ශකයන්හි තියුණු වර්ධනයත් සමඟ ලාභ ලබා

ගැනීමේ අරමුණින් විදේශීය ආයෝජකයින් කොටස් විකිණීම සඳහා යොමුවීම සහ ජාත්‍යන්තර ආයෝජන අරමුදලක් විසින් එකවර සිදුකළ කොටස් විකිණීම හේතු විය.

2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 435 කින් ඉහළ ගිය වාණිජ බැංකු සතු විදේශීය වත්කම් 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 249 කින් පහත වැටුණි. මේ අතර, 2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 98 කින් පහළ ගිය වාණිජ බැංකු සතු විදේශීය වගකීම් 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 815 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, විදේශ වත්කම් අඩුවීම සහ විදේශ වගකීම් වැඩිවීම හේතුවෙන් වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශීය වගකීම් 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,064 කින් වැඩි වී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,154 ක් විය. 2010 වසර තුළ දී වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශීය වගකීම් හි වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 450 ක් පමණ වූ විදේශ වත්කම් ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට දේශීය වශයෙන් ණය දීම සඳහා යොදා ගැනීම, අනෙකුත් පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවලට ණය දීමට මෙන්ම ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවල ආයෝජනය කිරීම සඳහා විදේශීය වත්කම් යොදා ගැනීම සහ විදේශ ණය ලබා ගැනීමය.

ගෙවුම් තුලනය

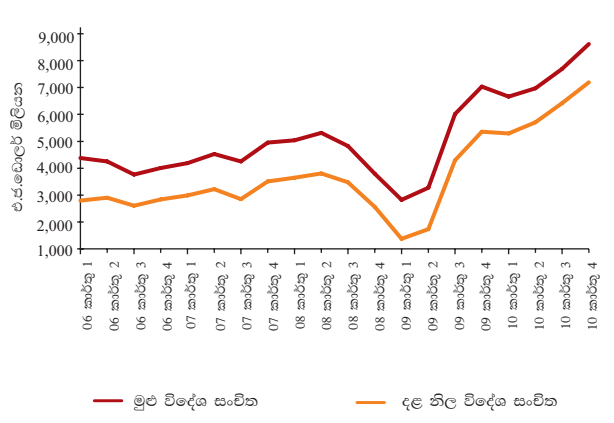
2009 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,725 ක ඉහළ ගෙවුම් තුලන අතිරික්තය හා සැසඳීමේ දී 2010 වසරේ දී ගෙවුම් තුලනයෙහි සමස්ත ශේෂය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 921 ක අතිරික්තයක් විය. වෙළෙඳ හිඟය පුළුල්වීම නිසා ජංගම ගිණුමේ හිඟය වැඩි වුවද, ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුමේ ලැබීම් ඉහළ යාම හේතුවෙන් ගෙවුම් තුලනයේ අතිරික්තයක් වාර්තා විය. 2010 ඔක්තෝබර් මාසයේදී නිකුත් කළ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක තෙවන අන්තර්ජාතික ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙන් රජයට ලැබුණු මූල්‍ය ප්‍රවාහ සහ පෞද්ගලික අංශයේ දිගුකාලීන ආයෝජන වශයෙන් ලැබුණු මූල්‍ය ප්‍රවාහ ඉහළ යාම, ගෙවුම් තුලන අතිරික්තය සඳහා දායක විය. ගෝලීය ආර්ථිකය ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම, මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන් වැඩි දියුණුවීම සහ ස්ථායී සාර්ව ආර්ථික පරිසරය හේතුවෙන් ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය වර්ධනය වීම යනාදී හේතු නිසා ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුම වෙත මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් විශාල වශයෙන් ආකර්ෂණය විය. මැදිකාලීන සහ දිගුකාලීන වශයෙන් ගෙවුම් තුලනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා විදේශීය ඍජු ආයෝජන වැනි ණය නොවන දිගුකාලීන මූල්‍ය ප්‍රවාහ දොරටුවක් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය

වේ. මේ සඳහා 2010 වසර තුළ දී විදේශ විනිමය ගනුදෙනු මත පනවා තිබූ ඇතැම් සීමාවන් ලිහිල් කිරීමෙන් සහ ආයෝජන ප්‍රවර්ධන මණ්ඩලය විසින් අනුගමනය කරනු ලබන ආයෝජන ප්‍රවර්ධන උපාය මාර්ග තුළින් ආයෝජන පසුබිම වඩාත් යහපත් කිරීම සඳහා මූලික ක්‍රියා මාර්ග ගන්නා ලදී.

විදේශීය සංචිත

2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,097 ලෙස පැවති දළ නිල විදේශීය සංචිත (අයිසානු නිෂ්කාශන සංගමයේ ලැබීම් රහිත), 2010 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6,610 ක වාර්තාගත ඉහළම මට්ටමක් දක්වා වර්ධනය විය. ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීම සඳහා විදේශීය ණය ලැබීම්, ජා.මු.අරමුදලින් සම්පස්ථ ණය පහසුකම් යටතේ ණය මුදාහැරීම් තුනක් ලැබීම, තෙවන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවේ ලැබීම්, සහ පෞද්ගලික අංශය වෙත ලද විදේශීය මුදල් යනාදිය විදේශීය සංචිත ඉහළ නැංවීම සඳහා දායක විය. ඔක්තෝබර් මාසයේ දී දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 7,173 ක වාර්තාගත ඉහළ මට්ටමක් කරා ළඟා වූ අතර, එය ආනයනික මාස 6.7 කට සමාන විය. කෙසේ වුවත්, බනිජ තෙල් ආනයන බිල්පත් පියවීම පිණිස විදේශ විනිමය සඳහා ඇති වූ ඉහළ ඉල්ලුම හමුවේ විනිමය අනුපාතයේ ස්ථායීතාවය සහතික කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දේශීය වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය සැපයීම හේතුකොටගෙන, 2010 වසර අවසාන කාර්තුවේ දී නිල සංචිත ප්‍රමාණය මද වශයෙන් පහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2010 වසර අග වන විට දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය ආනයනික මාස 5.9 කට සමාන වන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6,610 ක් ලෙස වාර්තා විය. මේ අතර, 2009 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6,770 ක් වූ මුළු විදේශීය සංචිත ප්‍රමාණය 2010 වසරේ දී,

5.11 රූප සටහන කාර්තුවේ විදේශ සංචිත



5
විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා හා ප්‍රතිපත්ති

විශේෂ සටහන II

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලින් ලබාගත් සමීපස්ථ ණය පහසුකමේ ප්‍රගතිය

ගෙවුම් තුළන මූල්‍යනය කිරීමට සහාය වීම සඳහා 2009 ජූලි මස 24 වැනි දින ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් වි.ගැ.හි. බිලියන 1.65 (ආසන්න වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.6) ක මාස 20 ක් සඳහා වන සමීපස්ථ ණය පහසුකමක් අනුමත කරන ලදී. මෙම ණය පහසුකම ශ්‍රී ලංකාව සතු ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ වර්තමාන කොටසින් සියයට 400 ක් වන අතර, එය ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් ශ්‍රී ලංකාවට මෙතෙක් ලබාදෙන ලද ඉහළම ණය පහසුකම වේ. මෙම ණය පහසුකම මුලින් සැලසුම් කළ ආකාරයට වාරික 8 කින් යුතුව එක් වාරිකයක් වි.ගැ.හි මිලියන 206.7 ක් වශයෙන් මුදාහැරීමට නියමිතව තිබුණි. (2009 මහ බැංකු වාර්ෂික වාර්තාව, විශේෂ සටහන 09: සමීපස්ථ ණය පහසුකම 2009)

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ වැඩසටහන් රාමුව තුළ ශ්‍රී ලංකාව ලබාගත් සමීපස්ථ ණය පහසුකම සාර්ථක ප්‍රගතියක් අත්කරගෙන ඇත. මේ දක්වා, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් කාර්තුමය වැඩසටහන් සමාලෝචන 6 ක් නිමකර තිබෙන අතර, සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.5 ක වටිනාකමින් යුතු වූ ණය වාරික 6 ක් මුදාහැර ඇත.

2011 වසරේ පෙබරවාරි මස දී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ දැන මණ්ඩලයක් සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ වන හය වන සමාලෝචනය සඳහා සාකච්ඡා පැවැත්වීමට පැමිණි අතර ඒ අනුව හත් වන ණය වාරිකය 2011 වසරේ අප්‍රේල් මස දී මුදාහැරීමට නියමිතය. හත්වන සමාලෝචනය 2011 වසරේ මැයි මස දී සිදුකිරීමට නියමිත වේ.

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. II.1

සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ වූ සමාලෝචනයන් සහ ණය මුදාහැරීම්වල විස්තර

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීම් දිනය	සමාලෝචන අංකය	ණය මුදාහැරීම් අංකය	වටිනාකම	
			වි.ගැ.හි. මිලියන	එ.ජ. ඩොලර් මිලියන
2009 ජූලි 24	-	පළමු	206.7	322.0
2009 නොවැම්බර් 06	පළමු	දෙවන	206.7	329.0
2010 ජූනි 28 (අ)	දෙවන සහ තෙවැනි	තුන්වන සහ සිව්වන	275.6	407.8
2010 සැප්තැම්බර් 24	සිව්වැනි	පස්වන	137.8	212.5
2011 පෙබරවාරි 02	පස්වැනි	හයවන	137.8	216.6
එකතුව			964.6	1,487.9

(අ) වැඩසටහන තවත් වසරකින් දිගු කරන ලද අතර, ණය මුදාහැරීම් ද වි.ගැ.හි. මිලියන 137.8 ක සමාන වාරික 07 කින් සිදු කිරීම සඳහා නැවත සකසන ලදී.

එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 8,035 (ආනයනික මාස 7.1 ක්) දක්වා ඉහළ ගියේය.

ජා.මු.අරමුදලේ සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ 2009 ජූලි මාසයේ දී වි.ගැ.හි. බිලියන 1.65 (දළ වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.6) ක ණය මුදලක් අනුමත විය. 2009 වසරේ ජූලි සහ නොවැම්බර් මාසවලදී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 652 ක් වූ පළමු ණය මුදාහැරීම් දෙක ලැබිණි. 2010 ජූනි මාසයේදී සමීපස්ථ ණය පහසුකම සම්බන්ධයෙන් වූ දෙවන සහ තෙවන සමාලෝචනයන් අවසන් වූ පසු, ණය වැඩසටහන සඳහා වූ කාලපරිච්ඡේදය තවත් වසරකින් දීර්ඝ කරන ලද අතර, ඉදිරි මුදාහැරීම් සමාන ණය වාරික හතකින් ලබාදීමට නියමිත විය. මේ අනුව, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 620 කින් යුත් ණය මුදාහැරීම්

තුනක් ලැබිණි. මේ අතර, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 217 ක් වූ හයවැනි ණය මුදාහැරීම් 2011 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේ දී ලැබුණි.

2010 ජනවාරි මාසයේදී ජා.මු.අ. විසින් දිළිඳුකම අඩු කිරීම හා ආර්ථික වර්ධනය සඳහා වූ අරමුදල (PRGT) සඳහා සුදුසුකම් ලත් රටවල් ලැයිස්තුවේ සිට 'මැදි ආදායම්ලාභී' ආර්ථිකයක් පවතින රටක් බවට ශ්‍රී ලංකාව උසස් කිරීම ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ තුළ, අප රටට පවත්නා තත්ත්වය ශක්තිමත් වීමට හේතු විය. ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය කෙරෙහි ආයෝජකයින් තුළ ඇති ඉහළ විශ්වසනීයත්වය පිළිබිඹු කරමින්, එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක වටිනාකමකින් සහ වසර 10 ක පරිභව කාලයකින් යුත් තෙවැනි ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව සඳහා 6 ගුණයකට වැඩි අධි

5.10 සංඛ්‍යා සටහන

ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ වත්කම් (අ)

ගිණිකාරීත්වය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන (අ)					රුපියල් මිලියන				
	2006	2007	2008	2009 (අැ)	2010 (අැ) (අැ)	2006	2007	2008	2009 (අැ)	2010 (අැ) (අැ)
1. රජය	128	99	101	113	88	13,789	10,768	11,411	12,920	9,747
2. මහ බැංකුව	2,709	3,409	2,301	5,244	7,109	291,747	370,640	260,297	599,880	788,722
3. මුළු නිල වත්කම් (1+2)	2,837	3,508	2,402	5,357	7,196	305,536	381,408	271,708	612,799	798,469
4. වාණිජ බැංකු	1,169	1,448	1,238	1,673	1,424	125,867	157,454	140,075	191,373	158,031
5. මුළු විදේශීය වත්කම් (3+4)	4,005	4,956	3,640	7,030	8,621	431,403	538,862	411,783	804,173	956,500
6. දළ නිල වත්කම් මගින් ආවරණය කළ හැකි ආනයනික මාස ගණන										
6.1 වෙළෙඳ භාණ්ඩ	3.3	3.7	2.0	6.3	6.4					
6.2 වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා	2.9	3.3	1.8	5.5	5.7					
7. මුළු වත්කම් මගින් ආවරණය කළ හැකි ආනයනික මාස ගණන										
7.1 වෙළෙඳ භාණ්ඩ	4.7	5.3	3.1	8.3	7.7					
7.2 වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා	4.1	4.7	2.8	7.2	6.8					

(අ) සංචිත ගණනය කර ඇත්තේ වෙළෙඳපොළ වටිනාකම අනුව සහ ආසියානු නිෂ්පාදන සංගමයේ ලැබීම් ද ඇතුළත්වය. මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(ආ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමග එකඟ වන ලද නියෝජන අනුපාතිකයට අනුව පරිවර්තනය කරන ලද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංචිතයේ සමහර ශීර්ෂයන් හැර ඉතිරිය පහත සඳහන් කාලපරිච්ඡේද අවසානයේ වූ විනිමය අනුපාතිකයින්ට අනුව පරිවර්තනය කර ඇත.

වසර අවසානයේ දී	2006	2007	2008	2009	2010
එ.ජ.ඩොලරයකට රුපියල්	107.71	108.72	113.14	114.38	110.95

(ඇ) 2009 සහ 2010 දෙසැම්බර් මස අවසානය වන විට පැවති එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 245 ක සහ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 97 ක විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම (Fx Swap) අන්තර් ගණනය කර ඇත.

(ඈ) තාවකාලික

දායකත්වයක් ලබා ගැනීමට සමත් විය. මෙම නිකුතුව සඳහා තීරණය වූ කුපන අනුපාතිකය වාර්ෂිකව සියයට 6.25 ක් වූ අතර, එය පෙර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතු සමග සැසඳීමේදී සැලකිය යුතු පහළ මට්ටමක පැවතුනි. (එනම්, 2009 දී වාර්ෂිකව සියයට 7.4 ක් සහ 2007 දී වාර්ෂිකව සියයට 8.25 ක කුපන අනුපාතික පැවති අතර, එම නිකුතු දෙකම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 500 ක වටිනාකමින් සහ වසර 5 ක පරිණත කාලයකින් සමන්විත විය). ලෝක බැංකුවේ සහනදායී ණය ලබාදෙන අන්තර්ජාතික සංවර්ධන සංගමයේ (IDA) අරමුදල් ශ්‍රී ලංකාව වෙත දිගටම ලැබෙන අතර, මැදි ආදායම්ලාභී නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයක් පවතින රටක් ලෙස උසස් වීමෙන් සහ ණය ලැබීමට ඇති සුදුසුකම පිළිබඳ ලෝක බැංකුවේ නවතම ඇගයීමට අනුව සහනදායී නොවන ණය ලබාදෙන ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය පිළිබඳ අන්තර්ජාතික බැංකුවෙන් (IBRD) ද ණය ලබාගත හැකිවනු ඇත. මෙමගින් ශ්‍රී ලංකාවට විශාල අරමුදල් පදනමක් පවතින නිසා ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය ආයෝජන ලබාගත හැකිවනු ඇත.

2010 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් වන ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම, ජාත්‍යන්තර ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන විසින් ඉහළ නංවන ලදී. ස්ටෑන්ඩර්ඩ්

ඇන්ඩ් පුවර්ස් ආයතනය විසින් දීර්ඝකාලීන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම "B" සිට "B+" දක්වා ද, දේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම "B+" සිට "BB-" දක්වා ද ඉහළ නංවන ලදී. ෆිච් රේටිංග්ස් ආයතනය විසින් දීර්ඝකාලීන දේශීය සහ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ණය පැහැර හැරීමේ අවදානම සම්බන්ධයෙන් වන ශ්‍රේණිගත කිරීම "B+" මට්ටමේ සහතික කරන ලද අතර, ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම පිළිබඳ දැක්ම ද “ස්ථාවර” මට්ටමේ සිට “ධනාත්මක” මට්ටම දක්වා සංශෝධනය කරන ලදී. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රථමවරට ආවරණය කරන මුඩ්ස් ආයෝජක සේවා ආයතනය, "B1" මට්ටමේ ස්ථාවර දැක්මක් සහිත ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමක් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

විදේශ වත්කම්වල ප්‍රමාණාත්මකභාවය මැනීමේ මිණුමක් ලෙස දළ නිල විදේශ වත්කම්, කෙටිකාලීන ණය වගකීම්වල අනුපාතයක් ලෙස ගෙන බැලීමේදී, 2009 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියයට 81 සිට 2010 වසර අවසානයේ දී සියයට 95.2 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. කෙටිකාලීන ණයවල වර්ධනයට වඩා රටට ලැබුණු විදේශීය මූල්‍ය ප්‍රවාහයන්ගේ වර්ධනය වැඩිවීම හේතුවෙන් සංචිත මට්ටම ඉහළ ගියේය. රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළට ලැබුණු මුළු විදේශීය ආයෝජන ප්‍රමාණය ශ්‍රී ලංකා



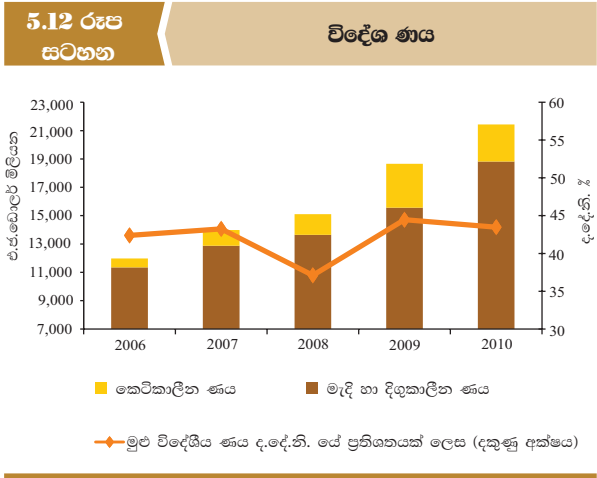
මහ බැංකුව විසින් නිල සංචිත වලට අවශේෂණය කර ගැනීම, විදේශ වත්කම්වල ප්‍රමාණාත්මකභාවය පිළිබඳ අනුපාතය වර්ධනය වීමට පිටුවහලක් විය.

ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය හා විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ ස්ථායීතාවය වැඩි වෙතැයි යන අපේක්ෂාව සමග ඇතැම් විදේශ ගනුදෙනු මත වූ සීමා ක්‍රමානුකූලව තවදුරටත් ලිහිල් කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව තීරණය කළේය. ඒ අනුව, විශේෂිත හේතු මත විදේශයන්හි බැංකු ගිණුම් විවෘත කිරීමට හා පවත්වාගෙන යාමට අවසර දීම, විදේශ විනිමය ගනුදෙනු සඳහා ඉදිරි විනිමය වෙළෙඳ ගිවිසුම්වලට එළඹීමට අවසර ලබාදීම, තෝරාගත් ආනයන මත අන්තිකාරම් ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් පනවන ලද ආන්තික අවශ්‍යතාවය ඉවත් කිරීම, ආනයන බිල්පත් මත පූර්ව ගෙවීම් සඳහා පනවා තිබූ තහනම ඉවත් කිරීම සහ අනෙව්‍යාසිකයන් විසින් වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යන විවිධ ආයෝජන ගිණුම් ඒකාබද්ධ කිරීමට අවසර ලබාදීම වැනි ලිහිල් කිරීම් 2010 මාර්තු මස 11 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි සිදු කරන ලදී. මේ අතර, 2010 නොවැම්බර් මස 22 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි තවත් විනිමය පාලන නීතිරීති කිහිපයක්ම ලිහිල් කළ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් විදේශිකයින් හට දේශීය සමාගම් විසින් නිකුත් කරන ලද රුපියල් ණයකරයන්හි ආයෝජනය කිරීමට අවසර ලබාදීම, විදේශීය සමාගම්වලට ශ්‍රී ලංකාව තුළ තම ව්‍යාපාර ස්ථාන ආරම්භ කිරීමට අවසර ලබාදීම, දේශීය සමාගම්වලට විදේශීය මූල්‍ය වලින් ණය ලබා ගැනීමට අවසර ලබාදීම ආදිය ඇතුළත් වේ. තවදුරටත්, දේශීය පුද්ගලයින්, සමාගම් සහ අනෙකුත් ආයතනවලට විදේශීය සමාගම්වල කොටස් ප්‍රාග්ධනයෙහි ආයෝජනය කිරීමට අවසර ලබාදීම ඇතුළත් තවත් විදේශ විනිමය පාලන නීති ලිහිල් කිරීම් කිහිපයක් ප්‍රකාශ කර ඇති අතර, එම ලිහිල් කිරීම් 2011 ජනවාරි මස 01 වැනි දින සිට බලපැවැත් වේ.

5.6 විදේශීය ණය සහ ණය සේවාකරණය

විදේශීය ණය

මැදි හා දිගුකාලීන ණය සහ කෙටිකාලීන ණයවලින් සමන්විත මුළු විදේශ ණය ප්‍රමාණය, දළ දේශීය නිෂ්පාදියේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස, 2009 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 44.4 ට සාපේක්ෂව 2010 වසරේ දී සියයට 43.3 ක් දක්වා අඩු විය. කෙසේ වුවත්, එ.ජ.ඩොලර්වලින් ප්‍රකාශ කිරීමේ දී 2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 18.7 ක් ලෙස වාර්තා වූ මුළු විදේශ ණය ප්‍රමාණය 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 21.4 ක් දක්වා සියයට 14.9 කින් වර්ධනය විය. 2010 වර්ෂයේ නොපියවූ විදේශ ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යාම සඳහා එ.ජ.ඩොලර් බිලියන



3.3 කින් ඉහළ ගිය මැදි හා දිගුකාලීන ණය හේතු වූවත් කෙටිකාලීන ණය ප්‍රමාණයේ සිදු වූ අඩුවීම හේතුවෙන් මුළු ණය ප්‍රමාණයේ ඉහළයාම මධ්‍යස්ථ මට්ටමක පැවතිණි. කෙටිකාලීන ණය අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ වෙළෙඳ ණය පියවීම හේතු විය. මේ අතර මැදි හා දිගුකාලීන ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යාම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක් වූ ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවේ ලැබීම් ඇතුළත් රජයට ලැබුණු අනිකුත් ලැබීම්, ජා.මු. අරමුදලේ සම්පස්ථ ණය පහසුකම යටතේ වූ ණය මුදාහැරීම් සහ පුත්තලම ගල් අගරු ව්‍යාපෘතිය ඇතුළු පෞද්ගලික අංශය ලද අරමුදල් මූලික වශයෙන් හේතු විය. නොපියවූ මුළු විදේශ ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 31.4 ක් සහ සියයට 29.8 ක් පිළිවෙලින් වි.ගැ.හි. ඒකකවලින් සහ එ.ජ.ඩොලර්වලින් ද, සියයට 27.9 ක් ජපන් යෙන්වලින්ද සමන්විත වේ. 2010 වසර අවසානය වන විට බැංකු ක්‍රමය තුළ වූ විදේශ වගකීම් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 3.4 ක් දක්වා සියයට 51 කින් වර්ධනය විය. 2009 වර්ෂය අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.8 ක් වූ වාණිජ බැංකු සතු විදේශීය වගකීම් 2010 අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.6 දක්වා ඉහළ යාම මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර, එය විශේෂයෙන් ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව ඇතුළු සමාගම් සඳහා නිකුත් කරන ලද ආනයන ණය ඉහළ යාමේ ප්‍රතිඵලයක් විය. මේ අතර, 2009 වසර අවසානයේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 261 ක් වූ ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ ශේෂය 2010 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 586 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා වසර අවසානයේ දී සිදු වූ පියවීම් සඳහා වූ කල් ගැනීම හේතු විය. ඒ අනුව, දළ දේශීය නිෂ්පාදියේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස, 2009 වසරේ සියයට 49.7 ක් වූ සමස්ත විදේශීය ණය සහ වගකීම් 2010 වසරේ දී සියයට 50.1 ක් දක්වා ආන්තික වශයෙන් වර්ධනය විය.

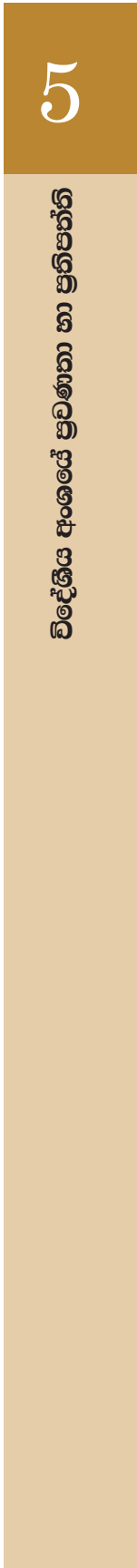
5.11 සංඛ්‍යා සටහන **නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය සහ බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්**

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන					රුපියල් මිලියන				
	2006	2007	2008	2009	2010 (අ)	2006	2007	2008	2009	2010 (අ)
1. මැදි හා දිගුකාලීන ණය	11,347	12,879	13,646	15,564	18,823	1,222,175	1,400,883	1,543,952	1,780,313	2,088,449
1.1 රජය	10,245	11,744	12,593	13,769	16,076	1,103,418	1,276,846	1,424,729	1,574,933	1,783,728
1.2 රජය ඇප වූ රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශය	465	345	251	110	517	50,065	37,501	28,429	12,608	57,398
1.3 රජය ඇප නොවූ රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශය	393	539	634	967	919	42,376	58,553	71,715	110,570	101,913
1.4 ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලින් කළ ගැනුම් (ආ)	244	251	169	719	1,311	26,316	27,933	19,079	82,201	145,410
2. කෙටිකාලීන ණය	634	1,111	1,460	3,098	2,615	68,286	120,748	165,207	354,341	290,149
2.1 රජය (ඇ)	-	457	212	1,622	2,171	-	49,641	24,006	185,534	240,855
2.2 අනෙකුත් (ඇ)	634	654	1,248	1,476	444	68,286	71,107	141,201	168,808	49,294
3. බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්	1,994	2,493	2,669	2,251	3,393	214,802	271,063	301,950	257,575	376,418
3.1 මහ බැංකුව (ඉ)	3	2	1	227	228	284	219	64	26,042	25,322
3.2 වාණිජ බැංකු (ඊ)	1,681	2,046	1,861	1,763	2,578	181,040	222,389	210,531	201,696	286,052
3.3 ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ වගකීම්	311	446	808	261	586	33,478	48,454	91,355	29,837	65,044
4. මුළු විදේශීය ණය (1+2)	11,981	13,989	15,107	18,662	21,438	1,290,461	1,521,581	1,709,159	2,134,654	2,378,598
5. මුළු විදේශීය ණය සහ වගකීම් (1+2+3)	13,976	16,483	17,775	20,913	24,830	1,505,263	1,792,643	2,011,109	2,392,229	2,755,015
විශේෂිත අයිතමයන්										
මැදි හා දිගුකාලීන ණය										
ව්‍යාපෘති ණය	9,087	10,002	11,148	11,914	13,174	978,356	1,087,359	1,261,304	1,362,806	1,461,729
ව්‍යාපෘති නොවන ණය	867	1,064	740	708	1,516	93,331	115,697	83,703	81,025	168,151
සැපයුම්කරුවන්ගේ ණය	435	679	705	1,146	1,838	46,877	73,790	79,722	131,103	203,889
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් කළ ණය (ආ)	244	251	169	719	1,311	26,316	27,933	19,079	82,201	145,410
අනෙකුත් ණය (උ)	718	884	885	1,077	985	77,295	96,054	100,145	123,178	109,271
කෙටිකාලීන ණය හා බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්	2,628	3,604	4,129	5,349	6,008	283,088	391,811	467,157	611,916	666,566
ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් (ඌ)										
මුළු විදේශීය ණය	42.4	43.2	37.1	44.4	43.3	43.9	42.4	38.8	44.1	42.5
බැංකු අංශයේ මුළු විදේශීය වගකීම්	7.1	7.7	6.6	5.4	6.8	7.3	7.6	6.8	5.3	6.7
මුළු විදේශීය ණය සහ වගකීම්	49.4	51.0	43.7	49.7	50.1	51.2	50.1	45.6	49.5	49.2
කෙටිකාලීන ණය	2.2	3.4	3.6	7.4	5.3	2.3	3.4	3.7	7.3	5.2
කෙටිකාලීන ණය හා බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්	9.3	11.1	10.1	12.7	12.7	9.6	10.9	10.6	12.7	11.9
මුළු ණයවල ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්										
කෙටිකාලීන ණය	4.5	6.7	8.2	14.8	10.5	4.5	6.7	8.2	14.8	10.5
කෙටිකාලීන වගකීම්	14.3	15.1	15.0	10.8	13.7	14.3	15.1	15.0	10.8	13.7
කෙටිකාලීන ණය, නිල විදේශීය සංචිතයෙහි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	22.4	31.7	60.8	57.8	36.3	22.4	31.7	60.8	57.8	36.3

(අ) තාවකාලික
 (ආ) 2009 වසරේ දී අනුමත වූ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සම්පස්ථ ණය පහසුකම් යටතේ ලද ණය ඇතුළත් වේ.
 (ඇ) අනෙව්‍යාසිකයන් සඳහා නිකුත් කළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර ඇතුළත් වේ.
 (ඈ) ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව ලබාගත් බනිජතෙල් වෙළෙඳ ණය සහ අනෙකුත් වෙළෙඳ ණය ඇතුළත් කොට ඇත.
 (ඉ) 2009 වසරේ සිට එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 200 ක විනිමය හුවමාරු ශීඝ්‍රී වල වටිනාකම ඇතුළත් වේ.
 (ඊ) අක්වෙරළ බැංකු ඒකක සහ වාණිජ බැංකුවල විදේශ වගකීම් ඇතුළත් වේ.
 (උ) රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශය මගින් ගත් ණය ඇතුළුව දිගු කාලීන ණය
 (ඌ) දත්ත ජනලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගණනය කරන ලද ද.දේ.නි. මත පදනම් වේ.
 මූලයන්: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විදේශ ණයවලින් වැඩි කොටසක් තවදුරටත් රාජ්‍ය අංශය සතුව පවතී. මැදි හා දිගුකාලීන විදේශ ණයවලින් සියයට 85.4 ක් රාජ්‍ය අංශයේ ණය වන අතර, ඉතිරිය පෞද්ගලික අංශය හා රාජ්‍ය සංස්ථා විසින් ලබාගත් ණය සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල වෙත ඇති ණය

වගකීම්වලින් සමන්විත වේ. 2010 වසර අග දී රජයේ නොපියවූ මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 71 ක් සහනදායී ණය වන අතර, 2009 වසරේ දී එය සියයට 81 ක් විය. මේ අතර, මැදි ආදායම්ලාභී ආර්ථිකයක් පවතින රටක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව උසස්වීම හේතුවෙන්



5.12 සංඛ්‍යා සටහන

විදේශ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන					රුපියල් මිලියන				
	2006	2007	2008	2009	2010 (අ)	2006	2007	2008	2009	2010 (අ)
1. ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	1,080	1,232	1,525	1,702	1,633	112,670	136,521	165,511	195,727	184,610
1.1 ණය ආපසු ගෙවීම්	759	791	1,075	1,346	1,142	79,227	87,731	116,702	154,713	129,121
(i) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලට	144	5	77	95	46	15,276	789	8,582	10,941	5,238
(ii) අනෙකුත්	615	786	998	1,251	1,096	63,952	86,942	108,120	143,772	123,883
1.2 පොලී ගෙවීම්	321	441	450	357	491	33,443	48,790	48,809	41,014	55,490
(i) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලට	14	14	11	6	7	1,452	1,509	1,173	644	803
(ii) අනෙකුත්	307	427	440	351	484	31,991	47,281	47,636	40,370	54,687
2. වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා වන්ගේ අපනයන ඉපැයීම්	8,508	9,415	10,115	8,977	10,775	885,380	1,041,932	1,095,679	1,031,289	1,216,697
3. වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ඉපැයීම්, ආදායම් හා පෞද්ගලික සංක්‍රාම	10,980	12,365	13,001	12,423	15,215	1,142,515	1,368,959	1,408,637	1,427,658	1,718,370
4. ණය සේවා අනුපාතිකය (ආ)										
4.1 2 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්										
(i) සමස්ත අනුපාතිකය	12.7	13.1	15.1	19.0	15.2	12.7	13.1	15.1	19.0	15.2
(ii) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර	10.8	12.9	14.2	17.8	14.7	10.8	12.9	14.2	17.9	14.7
4.2 3 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්										
(i) සමස්ත අනුපාතිකය	9.8	10.0	11.7	13.7	10.7	9.9	10.0	11.7	13.7	10.7
(ii) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර	8.4	9.8	11.1	12.9	10.4	8.4	9.8	11.1	12.9	10.4
5. රජයේ ණය සේවා ගෙවීම්										
5.1 රජයේ ණය සේවා ගෙවීම් (ඇ)	610	813	1,066	1,166	922	63,368	89,924	115,508	134,019	104,240
5.2 1 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	56.4	66.0	69.9	68.5	56.5	56.2	65.9	69.8	68.5	56.5

(අ) තාවකාලික

(ආ) වසර තුළ විනිමය අනුපාතිකයෙහි සිදු වූ වෙනස්වීම් හේතුවෙන් රුපියල් වටිනාකම හා එ.ජ.ඩොලර් වටිනාකම අනුව වෙන් වෙන් වශයෙන් ගත් කල ණය සේවා අනුපාතිකයන් වෙනස් වේ.

(ඇ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි ගනුදෙනු හැර

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

බහුපාර්ශ්වීය ණය දෙන ආයතනවලින් සහනදායී කොන්දේසි යටතේ ණය ලබා ගැනීමේ හැකියාව අඩු විය. කෙසේ වුවත්, ලෝක බැංකුවේ සහනදායී ණය දෙන අංශය වන අන්තර්ජාතික සංවර්ධන සංගමය මගින් ශ්‍රී ලංකාවට අඛණ්ඩව මූල්‍ය පහසුකම් සලසනු ඇත. 2009 වර්ෂයේ දී සියයට 16.6 ක් වූ සමස්ත ණය මත කෙටිකාලීන ණය අනුපාතය 2010 වසරේ දී සියයට 12.2 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ වෙළෙඳ ණය අඩු වීම මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

විදේශ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

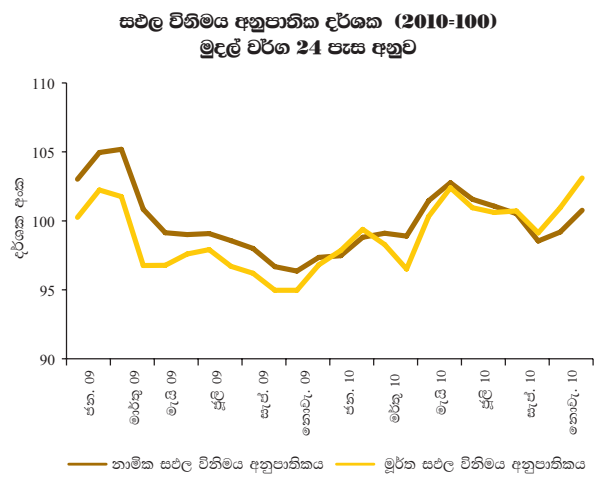
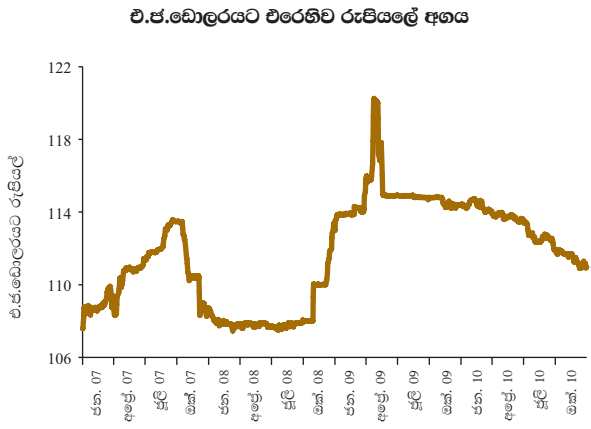
ණය වාරික හා පොලී ගෙවීම් ඇතුළත් සමස්ත විදේශ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වල නාමික වටිනාකම 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,633 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, එය 2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,702 ක් විය. තවදුරටත්, සමස්ත විදේශ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් භාණ්ඩ හා සේවා අපනයනයන්හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් විට 2009 වසරේ වාර්තා වූ සියයට

19 ට සාපේක්ෂව 2010 වසරේ දී සියයට 15.2 ක් දක්වා අඩු විය. 2009 වසරේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් ඉහළ යාමට හේතු වූයේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 225 ක සාමූහික ණය පියවීම වූ අතර, 2010 වසරේ දී සාමූහික ණය පියවීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 25 ක් විය. තවද, 2004 වසරේ දී සිදු වූ සුනාමි විපතීන් පසු ශ්‍රී ලංකාව වෙත පිරිනැමූ ණය ගෙවීම් ප්‍රමාද කිරීමේ සහනය හේතුවෙන් ප්‍රතිලේඛනගත කරන ලද ණය වගකීම් 2009 වසර තුළ දී සම්පූර්ණයෙන් පියවීම, 2010 වසරේ විදේශ ණය සේවාකරණ අනුපාතය අඩු අගයක් ගැනීමට හේතු විය.

5.7 විනිමය අනුපාත ක්‍රම සහ විනිමය අනුපාතයෙහි වෙනස්වීම්

2010 වසරේ දී විදේශ විනිමය ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු වූයේ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ ස්ථායීතාවය පවත්වා ගැනීම කෙරෙහිය. 2009 වසරේ මැයි මස දී රටට සාමය උදාවීමෙන් පසුව ඉහළ ගිය ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය හේතුවෙන්

5.13 රූප සටහන විනිමය අනුපාතිකයන්ගේ වෙනස්වීම්



ඇති වූ විනිමය අනුපාතය අධි ප්‍රමාණය වීමේ ප්‍රවණතාව, විදේශීය අංශයේ සංවර්ධනයන් හමුවේ 2010 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව පැවතුණි. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ වෙළෙඳ ද්‍රව්‍යයන්හි මිල ගණන් නැවත යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ ප්‍රථිඵලයක් ලෙස 2010 දෙවන භාගයේ දී එ.ජ.ඩොලරයෙහි අගය පහත වැටුණි. 2010 වර්ෂයේ දී එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල 110.95 ක් දක්වා සියයට 3.09 කින් අධිප්‍රමාණය වූ අතර, සේවා අංශයේ විදේශීය ඉපැයීම් ඉහළ යාම, සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළ යාම, තෙවන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවේ ලැබීම් සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කරවල සිදුකරන ලද කෙටිකාලීන ආයෝජන යනාදිය හේතුවෙන් අඛණ්ඩව විදේශ විනිමය ලැබීම් මේ සඳහා ඉවහල් විය. මේ අතර, 2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල් 114.94 ක් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතය 2010 වසරේ දී රුපියල් 113.06 ක් විය. දේශීය වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය අඛණ්ඩව ලැබීම් හමුවේ විනිමය අනුපාතයේ සිදුවිය හැකි අධික උච්ඡාවචනයන් වැළැක්වීමට, රුපියල අධිප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් අපනයන අංශයට ඇතිවිය හැකි අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීමට සහ විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය ශක්තිමත් කර ගැනීමට මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙන් විදේශ විනිමය අවශෝෂණය කරන ලදී. කෙසේ වුවත්, ධනිජ තෙල් ආනයනය සඳහා විශාල වශයෙන් පියවීම් කිරීමේ දී විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ තුළ ද්‍රවශීලතාවය ප්‍රමාණවත් මට්ටමක පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වූ බැවින් 2010 වසර අවසාන කාර්තුවේ දී මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය

වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය සපයන ලදී. ඒ අනුව, 2010 වසර තුළ මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 753 මිලදී ගන්නා ලද අතර, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 820 ක් සපයන ලදී. ඒ අනුව වසර තුළ ශුද්ධ සැපයුම් ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 67 ක් විය.

2010 වසර තුළ දී රුපියල අනෙකුත් ප්‍රධාන ව්‍යවහාර මුදල් වර්ගවලට එරෙහිව ඉහළ ප්‍රතිශතයකින් අධිප්‍රමාණය විය. ශ්‍රී ලංකා රුපියල යුරෝවලට එරෙහිව සියයට 10.95 ක් ද, බ්‍රිතාන්‍ය පවුමට එරෙහිව සියයට 6.03 ක් ද අධිප්‍රමාණය වූ අතර, ජපාන් යෙන්වලට එරෙහිව සියයට 8.8 ක් ද ඉන්දියානු රුපියලට එරෙහිව සියයට 0.73 ක් ද ආන්තිකව අවප්‍රමාණය විය. අපනයන ඉහළ නැංවීම සඳහා එම රජයන් විසින් ගන්නා ලද ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන්, ජාත්‍යන්තර මුදල් වර්ග කිහිපයක් අවප්‍රමාණය විය. ඒ අනුව, ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව ප්‍රධාන මුදල් වර්ගවල වෙනස්වීම් පිළිබිඹු කරමින් රුපියල, වි.ගැ.හි. ඒකකයකට එරෙහිව සියයට 4.58 කින් අධිප්‍රමාණය විය.

නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාත

2009 වසරේ දක්නට ලැබුණු නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතයන්හි අවප්‍රමාණය වීමේ ප්‍රවණතාවට ප්‍රතිවිරුද්ධ වෙමින් 2010 වසර තුළ දී එම අනුපාත අධිප්‍රමාණය විය. මුදල් පැසෙහි අඩංගු ප්‍රධාන මුදල් වර්ගවලට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ නාමික වටිනාකම අධිප්‍රමාණය වීම පෙන්නුම් කරමින්, එ.ජ.ඩොලර්, බ්‍රිතාන්‍ය පවුම, යුරෝ, ජපන් යෙන්

5.13 සංඛ්‍යා සටහන

විනිමය අනුපාතික වෙනස්වීම්

මුදල් වර්ගය	විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකයකට රුපියල් අගය						පෙර වර්ෂයට වඩා ප්‍රතිශතක වෙනස්වීම් (අ)			
	වර්ෂය අග අනුපාතිකය			වාර්ෂික සාමාන්‍යය අනුපාතිකය			වර්ෂය අග		වාර්ෂික සාමාන්‍යය	
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2009	2010	2009	2010
යුරෝ	159.45	163.72	147.56	159.32	160.21	150.10	-2.60	10.95	-0.56	6.73
ඉන්දියානු රුපියල්	2.36	2.46	2.48	2.52	2.39	2.49	-4.13	-0.73	5.52	-3.91
ජපන් යෙන්	1.25	1.24	1.36	1.05	1.23	1.29	0.89	-8.80	-14.60	-4.55
බ්‍රිතාන්‍ය පවුම්	63.28	181.75	171.41	200.73	179.87	174.81	-10.16	6.03	11.60	2.90
එක්සත් ජනපද ඩොලර්	113.14	114.38	110.95	108.33	114.94	113.06	-1.09	3.09	-5.75	1.66
විශේෂ ගැනුම් හිමිකම්	174.27	178.67	170.84	171.24	177.22	172.50	-2.46	4.58	-3.37	2.73

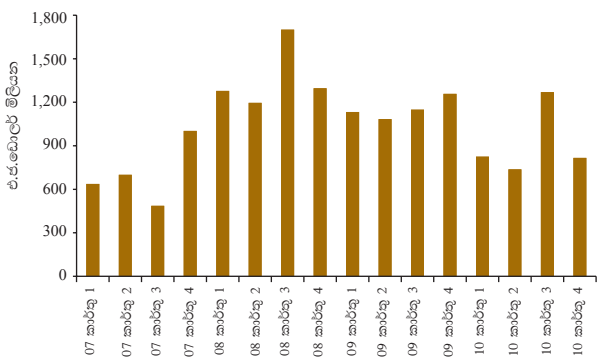
සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක (අ) (2010=100)	මාසික දර්ශකය			වාර්ෂික සාමාන්‍යය			පෙර වර්ෂයට වඩා ප්‍රතිශතක වෙනස්වීම්				
	මාසික දර්ශකය		වාර්ෂික සාමාන්‍යය	මාසික දර්ශකය		වාර්ෂික සාමාන්‍යය		මාසික දර්ශකය		වාර්ෂික සාමාන්‍යය	
	2008 දෙසැ.	2009 දෙසැ.		2010 දෙසැ.	2008	2009	2010	2009	2010	2009	2010
නා.ස.වි.අ.-මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව	101.85	98.12	100.49	100.06	9.85	100.00	-3.67	2.42	-0.21	0.16	
මු.ස.වි.අ.-මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව (අ)	99.35	97.57	102.82	95.64	97.75	100.00	-1.79	5.38	2.20	2.32	

- (අ) වෙනස්වීම් ගණන් බලා ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකා රුපියලට අදාළ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් වටිනාකම පදනම් කර ගෙනය. සෘණ ලකුණින් ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි අගය අඩු වීම පෙන්නුම් කරයි. මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
- (ආ) නාමික සඵල විනිමය අනුපාතිකය (නා.ස.වි.අ.) යනු වෙළෙඳ හවුල්කරුවන් සහ තරඟකාරී රටවල් 24ක නාමික විනිමය අනුපාතිකයන්ගේ බර තැබූ සාමාන්‍යයයි. බර ප්‍රමාණය, මුදල් පැසට ඇතුළත් එක් එක් රට සමග සිදු කරන වෙළෙඳාමෙහි වැදගත්කම මත පදනම් වේ. මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකය (මු.ස.වි.අ.) ගණනය කරනුයේ පැසට ඇතුළත් මුදල් වර්ග අයත් රටවල උද්ධමන වෙනස නා.ස.වි.අ.ට ගැලපීම මගිනි. සෘණ ලකුණින් අගය අඩු වීම පෙන්නුම් කරයි.
- (ඇ) විනිමය අනුපාත, දර්ශකයන් අනුව අර්ථ දක්වා ඇති අතර, ඒ අනුව අනෙකුත් ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව රුපියලෙහි අගය වැඩිවීම හෝ අඩුවීම සඵල විනිමය අනුපාතයකින් අගය ඉහළ යාම හෝ පහළ යාම මගින් සෘජුවම පිළිබිඹු කෙරෙයි.
- (ඈ) මු.ස.වි.අ. කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය පදනම් කර ගෙන ගණනය කර ඇත.

සහ ඉන්දියානු රුපියල යන මුදල් වර්ග 5 කින් යුත් පැස මත පදනම් වූ, නාමික සඵල විනිමය අනුපාතය සියයට 4.1 ක් අධිප්‍රමාණය වූ අතර, වෙළෙඳ හවුල්කරුවන්ගේ සහ තරඟකරුවන්ගේ මුදල් වර්ග 24 කින් සැදුම්ලත් මුදල් පැස මත පදනම් වූ නාමික

සඵල විනිමය අනුපාතය සියයට 2.4 ක් අධිප්‍රමාණය විය. රුපියලේ ඉහළ නාමික අධිප්‍රමාණය සහ අනෙකුත් වෙළෙඳ හවුල්කාර හා තරඟකාරී රටවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ධමනය වැඩිවීම හේතුවෙන් මුදල් වර්ග 5 කින් සහ 24 කින් සැදුම්ලත් මුදල් පැස මත පදනම් වූ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතය 2010 වසරේ දී පිළිවෙලින් සියයට 7.4 ක් සහ සියයට 5.4 ක් අධිප්‍රමාණය විය.

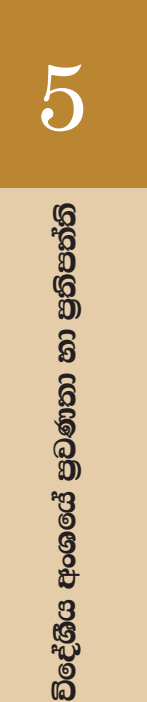
5.14 රූප සටහන **කාර්තුමය අන්තර් බැංකු ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු පරිමාවන්**



දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ වර්ධනයන්

වසර තුළ විදේශීය අංශයේ සිදු වූ සංවර්ධනයන් හේතුවෙන් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ කටයුතුවලට සිදුකරන ලද මිශ්‍ර බලපෑම් හමුවේ වුවද 2010 වසරේ දී දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ පුළුල් විය. වෙළෙඳ අංශය පුළුල්වීම තුළින් අපනයන ආදායම් ලැබීම, සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණවලින් දේශීය විදේශීය විනිමය වෙළෙඳපොළට අඛණ්ඩව විදේශ විනිමය ලැබීම සහ විනිමය අනුපාතයේ ස්ථායීතාවය හේතුවෙන් එතැන් වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනු 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 7,416 ක් (සමස්ත වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුවලින් සියයට 67 ක්) දක්වා

විශේෂ සටහන 12 **සඵල විනිමය අනුපාත දර්ශකයන් සංශෝධනය කිරීම**



සඵල විනිමය අනුපාත දර්ශකයන්

ව්‍යවහාර මුදල් ඒකක දෙකක් අතර ඇති විනිමය අනුපාතය මගින් එක් ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකයක අගය වෙනත් ව්‍යවහාර මුදලක අගයක් ලෙස ප්‍රකාශ කෙරේ.¹ එමෙන්ම සඵල විනිමය අනුපාතය මගින් එක් ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකයක අගය අනෙකුත් ව්‍යවහාර මුදල් වර්ග කිහිපයක් ඇතුළත් පැසක අගයක් ලෙස ඉදිරිපත් කරනු ලබන අතර මෙය දර්ශකයක් ලෙස දක්වනු ලැබේ. අදාළ රට සමග විශාල වශයෙන් වෙළෙඳාම් කරන රටවල් මෙම පැසෙහි අඩංගු ව්‍යවහාර මුදල් මගින් නියෝජනය කරනු ඇත. මෙලෙස ඉදිරිපත් කෙරෙන සඵල විනිමය අනුපාත අනුර්ත්, නාමික සඵල විනිමය අනුපාතය (නා.ස.වි.අ.) සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතය (මූ.ස.වි.අ.) යන දර්ශක දෙක ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් පිළියෙළ කරනු ලැබේ. නා.ස.වි.අ. යනු ප්‍රධාන ද්විපාර්ශ්වික නාමික විනිමය අනුපාතයන්හි බර තබන ලද ගුණෝත්තර මධ්‍යන්‍යය වන අතර, බර ප්‍රමාණය ශ්‍රී ලංකාව එක් එක් රට සමග සිදු කරන ද්විපාර්ශ්වික වෙළෙඳාමෙහි සාපේක්ෂ වැදගත්කම මත තීරණය වේ. මේ අතර, මූ.ස.වි.අ. ගණනය කරනුයේ පැසට ඇතුළත් ව්‍යවහාර මුදල් වර්ග අයත් රටවල උද්ධමන අන්තරය, නා.ස.වි.අ. ට ගැලපීම මගින් වන අතර, එය දේශීය නිෂ්පාදනවල විදේශීය තරඟකාරිත්වය පිළිබිඹු කරනු ලබයි.

නාමික සඵල විනිමය අනුපාතය

නා.ස.වි.අ. යනු දේශීය ව්‍යවහාර මුදලට හුවමාරු වන පැසට ඇතුළත් විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ප්‍රමාණය අනුව තීරණය වන ද්වි පාර්ශ්වීය නාමික විනිමය අනුපාතයන්හි බර තබන ලද ගුණෝත්තර මධ්‍යන්‍යයයි.

$$\text{නා.ස.වි.අ.} = \prod_{i=1}^n (e / e_i)^{W_i}$$

මෙහිදී, e : එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි විනිමය අනුපාතය (රුපියලට හුවමාරු වන එ.ජ.ඩොලර් ප්‍රමාණය දර්ශකයක් වශයෙන්)

e_i : එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව i ව්‍යවහාර මුදලෙහි විනිමය අනුපාතය (i ව්‍යවහාර මුදලට හුවමාරු වන එ.ජ.ඩොලර් ප්‍රමාණය දර්ශකයක් වශයෙන්)

W_i : දර්ශකයෙහි අනුපාත රටට/ව්‍යවහාර මුදලට අදාළ බර ප්‍රමාණයන්

¹ විනිමය අනුපාත, විනිමය අනුපාත ක්‍රම, සඵල විනිමය අනුපාත දර්ශකයන් සහ ඒවා පිළියෙළ කරන ක්‍රමවේදය පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2006 වර්ෂයේ දී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද විනිමය අනුපාතය පත්‍රිකා මාලාව අංක 03 හි සවිස්තරාත්මක පැහැදිලි කිරීමක් කර ඇත.

මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතය

මූ.ස.වි.අ. යනු අදාළ රටවල උද්ධමනයන් සමග ගලපන ලද නා.ස.වි.අ. වේ.

$$\text{මූ.ස.වි.අ.} = \prod_{i=1}^n [(e / e_i) (P / P_i)]^{W_i}$$

මෙහිදී, P : කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය
 P_i : i රටෙහි පාරිභෝගික මිල දර්ශකය

මුදල් වර්ග 5 ක සහ 24 ක පැස මත පදනම්ව නා.ස.වි.අ. සහ මූ.ස.වි.අ. දර්ශක ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 1989 වසරේ සිට ගණනය කරනු ලැබේ. කාලීන තොරතුරු වෙළෙඳපොළට ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා, මෑත කාලයේ සකස් කරන මෙම දර්ශක දත්තවල පදනම් වර්ෂය 2006 වශයෙන් ගෙන ඇත.² මේ නිසා එක් ව්‍යවහාර මුදලකට සාපේක්ෂව විනිමය අනුපාතය මගින් පෙන්වන වෙනස්වීම් කෙරෙහි පමණක් අවධානය යොමු කිරීමට වඩා, මුදල් පැසෙහි සාමාන්‍යයට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා රුපියල වෙනස්වන ආකාරය අවබෝධ කරගැනීමට වෙළෙඳපොළ සහභාගිවන්නන්ට මෙමගින් අවකාශ සලසයි. නා.ස.වි.අ. දර්ශකයෙහි ඉහළ යාම මගින් අනෙකුත් රටවල ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව, ශ්‍රී ලංකා රුපියල අධි ප්‍රමාණය වීමක් දක්වන අතර, දර්ශකවල පහළ යාම මගින් අවප්‍රමාණය වීමක් ද වේ. මූ.ස.වි.අ. දර්ශකය, අපනයන තරඟකාරිත්වය හා ව්‍යවහාර මුදල් වර්ගවල පවතින අසමතුලිතතාවය පෙන්නුම් කරන දර්ශකයක් ලෙස භාවිතා කරනු ලබයි.

සඵල විනිමය අනුපාත දර්ශකයන් සංශෝධනය කිරීම

කාලයන් සමග වෙළෙඳ රටාවන් වෙනස් වේ. ඇතැම් රටවල් සමග පවතින වෙළෙඳ කටයුතු අඩු විය හැකි අතර, ඇතැම් රටවල් සමග පවතින වෙළෙඳ කටයුතු වැඩි විය හැකිය. එමනිසා මෙම ප්‍රවණතාවයන් ග්‍රහණය කර ගැනීමට, වසර 4-5 කට වරක් සඵල විනිමය අනුපාත දර්ශක යාවත්කාලීන කරනු ලැබේ.

ඒ අනුව මුදල් වර්ග 5 ක සහ 24 ක පැස මත පදනම් වූ නව දර්ශක 2010 වර්ෂය පදනම් වර්ෂය ලෙස ගෙන ගණනය කරනු ලැබේ. මුදල් වර්ග 5 ක පැස මත පදනම් වූ නා.ස.වි.අ. සහ මූ.ස.වි.අ. දර්ශක මගින් එ.ජ.ඩොලරය, යුරෝ, බ්‍රිතාන්‍ය පවුම, ජපන් යෙන් සහ ඉන්දියානු රුපියල යන මුදල් වර්ග 5 ට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි සිදුවන වෙනස්වීම් ග්‍රහණය කරනු ලබයි. අදාළ මුදල් ඒකක සමග සිදුවන ආනයන සහ අපනයන වටිනාකම් අනුව නිර්ණය කෙරෙන අනුරූප බර ප්‍රමාණයන් මුදල් වර්ග 5 ක පැස මත පදනම් වූ නා.ස.වි.අ. සහ මූ.ස.වි.අ.

² ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2000 වර්ෂයේ ජනවාරි මස සිට නා.ස.වි.අ. සහ මූ.ස.වි.අ. ගණනය කිරීම සඳහා යොදාගන්නා ලද පිටිකමය 2003 වසරේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාවේ විශේෂ සටහන 16 හි ඇතුළත් වේ.

**සංඛ්‍යා සටහන
වි.ස. 12.1**

සංශෝධනය වූ බර තැබීම

(සියයට)

රට	නව බර තැබීම
එක්සත් ජනපදය	19.74
ඉන්දියාව	15.57
එක්සත් රාජධානිය	9.86
චීනය	6.41
ජර්මනිය	5.88
ජපානය	4.99
ඉතාලිය	4.83
බෙල්ජියම්	4.45
හොංකොං	3.63
ප්‍රංශය	2.93
මැලේසියාව	2.36
රුසියාව	2.18
තායිලන්තය	2.15
නෙදර්ලන්තය	2.11
කැනඩාව	1.96
පකිස්ථානය	1.80
සිංගප්පූරුව	1.79
ඉන්දුනීසියාව	1.73
තුර්කිය	1.52
තායිවානය	1.51
කොරියාව	1.17
ඔස්ට්‍රේලියාව	0.97
බංගලාදේශය	0.36
කෙන්යාව	0.10
	100.00

දර්ශක ගණනය කිරීමේ දී සාමාන්‍යකරණය (සියළුම බර ප්‍රමාණවල එකතුව 1.0 වන සේ) කර ඇත. මෙලෙසම, විදේශීය වෙළෙඳාමෙහි මෑතකාලීනව සිදු වූ වෙනස්වීම්

සැලකිල්ලට ගෙන වර්තමානයේ වැදගත් දායකත්වයක් ඇති මෙම රටවල් අළුතින් ඇතුළත් කර ගනිමින් මුදල් වර්ග 24 ක පැස මත පදනම් වූ නා.ස.වි.අ. හා මු.ස.වි.අ. දර්ශක ගණනය කරනු ලැබේ. එම නිසා, වෙළෙඳ කටයුතුවල සිදු වූ වෙනස්කම් සැලකිල්ලට ගනිමින්, 2010 වසරේ විදේශීය මුදල් වර්ග මත පදනම් වූ පැස නිර්ණය කිරීමේ දී, 2006 වර්ෂයේ දී එම පැසට ඇතුළත් වූ ඩෙන්මාර්කය, පිලිපීනය, දකුණු අප්‍රිකාව සහ ස්වීඩනය යන රටවල් වෙනුවට ඔස්ට්‍රේලියාව, පකිස්ථානය, රුසියාව සහ තුර්කිය යන රටවල් යොදාගන්නා ලදී. දර්ශක ගණනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය තවදුරටත් නොවෙනස්ව පවතී.

මු.ස.වි.අ. දර්ශකය ගණනය කිරීමේදී මිල දර්ශකය ලෙස වඩා උචිත වනුයේ අදාළ ආර්ථිකයෙහි නිෂ්පාදන වියදම මණිනු ලබන දර්ශකයකි. කෙසේ නමුත්, පැසෙහි ඇතුළත්වන සියලුම රටවල් සඳහා නිෂ්පාදන වියදම් වලට අදාළ දර්ශක සපයාගත නොහැකි බැවින් සහ එම දර්ශක ගණනය කිරීමේ වෙනස්කම් ආදිය නිසා, මු.ස.වි.අ. ගණනය කිරීමට පාරිභෝගික මිල දර්ශකය උපයෝගී කරගනු ලැබේ. පාරිභෝගික මිල දර්ශකවලට අදාළ දත්ත ලබාගැනීමේ කාලපරාසය රටින් රටට වෙනස්වන නිසා, සැබෑ තොරතුරු මත පදනම් වන මු.ස.වි.අ. දර්ශකය සති අටක කාලපරාසයක් සහිතව ප්‍රකාශයට පත්කරනු ලැබේ. වෙළෙඳපොළ වෙත තත්කාලීන දත්ත ලබා දීම සඳහා නා.ස.වි.අ. සහ උද්ධමනය මත පදනම් වූ මු.ස.වි.අ. දර්ශක දැනටමත් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වෙබ් අඩවියෙහි ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. නව නා.ස.වි.අ. සහ මු.ස.වි.අ. දර්ශක 5.13 වන සංඛ්‍යා සටහනෙහි සහ 87 වන පරිශීෂ්ඨ සංඛ්‍යා සටහනෙහි ද ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත.

වැඩි වූ අතර එය, 2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6,335 ක් විය. කෙසේ වුවද, එතැන් වෙළෙඳපොළේ ප්‍රවණතාවයට වෙනස් තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කරමින් 2009 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,624 ක් වූ ඉදිරි විනිමය වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනු 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,649 ක් දක්වා අඩු විය. එතැන් වෙළෙඳපොළ විනිමය අනුපාතය සාපේක්ෂ වශයෙන් ස්ථාවරව පැවතීම සහ දේශීය වෙළෙඳපොළට අඛණ්ඩව විදේශ විනිමය ලැබිය යන අපේක්ෂාව හේතුවෙන් ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු සඳහා පවතින ඉල්ලුම අඩු විය. ඒ අනුව, 2009 වසර තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 10,959 ක්ව පැවති සමස්ත අන්තර් බැංකු විදේශ විනිමය ගනුදෙනු ප්‍රමාණය, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 11,065 දක්වා ආන්තික ලෙස ඉහළ ගියේය.

2010 වසර තුළ දී මාස එක, තුන සහ හය යනාදී කාල පරාසයන් සඳහා වන ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු අධි මිල, පොලී අනුපාතික අන්තරයට වඩා තරමක පහළ මට්ටමක පැවතුණි. කෙටිකාලීනව, අනාගතයේ දී දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට අඛණ්ඩව මුදල් ප්‍රවාහ ලැබිය යන වෙළෙඳපොළ අපේක්ෂාවන් මෙමගින් පිළිබිඹු වේ. දේශීය පොලී අනුපාතික පහළ ගියද, එය ජාත්‍යන්තර පදනම් පොලී අනුපාතිකවලට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් ඉහළ පොලී අනුපාතික අන්තරයක් ඇති විය. දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළවලට විදේශීය ආයෝජන ආකර්ශණය කර ගැනීමට, දේශීය ආර්ථිකය කෙරෙහි ආයෝජකයන්ගේ විශ්වාසය ඉහළයාම මෙන්ම ඉහළ පොලී අනුපාතික අන්තරයද ඉවහල් විය.